

MALI RIJTAR

Informativno glasilo Občine Beltinci · številka 35 · december 2012 · letnik X · ISSN-1581-7156

Spoštovane občanke in občani Občine Beltinci!

*»So poti, ki vodijo v nove kraje,
»so poti, na katerih se marsikaj doživi,
so poti, ki vodijo v nova spoznanja
in so poti, ki vodijo v srca ljudi!«*

*Naj Vam božična noč nakloni veliko blagoslova, miru, upanja, ljubezni in veselja.
V novem letu 2013 pa naj vas spremljajo zdravje, sreča, zadovoljstvo ter poslovni in osebni uspehi.*

dr. Matej Gomboši, vaš župan

Zavod za turizem in kulturo Beltinci, Občina Beltinci,
Turistično društvo Beltinci in Vinogradniško društvo Beltinci

prirejajo

Silvestrovanje na prostem
z glasbeno skupino

"SKOK"

Prireditev bo 31.12.2012 ob 22. uri
v šotoru na parkirnem prostoru trgovine MERCATOR
v središču Beltincev.
Vstop prost. Vabljeni!

Drage občanke, spoštovani občani!

Leto, ki smo ga v našem prostoru doživeli in preživeli skupaj, se poslavlja. To je čas, ko se za trenutek ozremo nazaj, ocenimo svoje delo in načrtujemo naše dejavnosti v prihodnje. Leto, ki se poslavlja, si bomo zapomnili po mnogih uspehih in dosežkih naše Občine Beltinci. Naj ne zveni to kot samohvala, vendar mi dovolite, da zaradi njihove pomembnosti in doprinosa k nadaljnjemu razvoju in mednarodni prepoznavnosti naše občine naštejemo najpomembnejše. Tako je naša občina na podlagi večletnega prizadevanja in sodelovanja ob koncu leta prejela zelo pomembno mednarodno Evropsko energetska nagrado, ki bo vodilo k uspešnemu vzpodbujanju in razvoju energetskih projektov v naši občini s končnim ciljem doseči energetska neodvisnost in kvalitetno energetska oskrbo za vse občanke in občane. Skupaj z zunanjimi sodelavci in občinsko upravo smo v preteklem letu izvedli mnoge projekte. Naj jih nekaj omenim: zaključili smo mednarodni projekt Ekomuzej Mura, zgradili cimprano hišo in gūmlo v Lipi, izpeljali projekt obnove vaškega jedra s športnim igriščem in otroškimi igrali v Gančanih, zagnali smo projektno pisarno, ki pripravlja projekte za občino in krajevne skupnosti in išče primerne razpise za pridobitev sredstev, dokončali smo sekundarne in primarne kanalizacije po vaseh, v veliki meri je zgrajena tudi čistilna naprava na Melincih. Največji dosežek občine pri tem je bil, da smo s strani države in EU uspeli izpogajati skoraj 2 mio EUR dodatnih sredstev za čistilno napravo, ki bi jih drugače morali zagotoviti s kreditom na banki. Uredili smo beltinski park, tako v športnem kot v grajskem delu. Jeseni smo pri gradu začeli tudi s kmečko tržnico. Izgradili smo lepo naravno trim stezo ob Črncu in Doblju in dolgo let manjkajočo kolesarsko stezo Beltinci-Melinci. Odprli smo kar tri poslanske pisarne. Zgradili smo novo cesto v Meko na Melincih, podaljšek Žitne ulice v Beltincih in asfaltirali množico slabih cest po občini, kjer se je delala kanalizacija. V vrtcih in šoli smo zamenjali kar nekaj opreme ter nabavili igrala za otroke. Zamenjali smo precej starih cestnih svetilk z varčnimi in tudi staro ogrevanje v vrtcu v Gančanih, kjer smo prav tako dogradili nov oddelek.

Z željo po spodbujanju podjetništva in obrtništva, ki sta hrbtenici gospodarstva naše občine, ter vlaganja v javno infrastrukturo in vzpodbujanje javnega podjetništva, smo objavili razpise, preko

katerih smo več podjetjem in podjetnikom pomagali uresničiti njihove vizije in tako združeno prispevali k uspešnemu razvoju naše občine. Prav tako smo za investicije, ki prinašajo nove obrate in nova delovna mesta, znižali komunalni prispevek. Ob tem želim še posebej poudariti, da je vsak že majhen korak v pravo smer, smer povezovanja in delovanja za dobro vseh, zmaga posameznika za uspešen razvoj občine kot celote. Zato se vam vsem, drage občanke in občani, najlepše zahvaljujem. Ravno na tem področju po moji osebni oceni naša občina iz dneva v dan bolj napreduje. Ta pozitivna miselnost in optimizem, da smo združeni sposobni velikih dejanj, je edina prava garancija, da bomo v novem letu dosegali naše nove skupne zmage. Na tej poti nas bo vedno več, saj sem trdno prepričan, da dobro vedno premaga zlo in da smo kljub temu, da nekateri še ne želijo priznati, na pravi poti. To je pot povezovanja, pomoči sočloveku in razvoja za dobro vseh. Le tako bomo vsem tetam in stricem iz ozadja, ki so še vedno skeptični in mnogokrat vržejo kako poleno pod noge, že naslednje leto in še mnoga leta v bodoče s svojimi

dejanji dokazali, da živimo v občini, polni uspešnih, sposobnih, poštenih, delavnih, zadovoljnih in srečnih ljudi. V tem obdobju nas najbolj družijo dobre želje, kar je tudi prav. Moja želja je, da bi na sprehodu po praznično okrašeni občini in ob božičnih drevesih v vaših domovih vsi našli kaj zase: prijazen kotiček za klepet s prijatelji, da bi srečali koga, ki ga že dolgo niste, našli toplo, prijazno misel in besedo za soljudi,... storili kaj dobrega.

In karkoli že pričakujete v prednovoletnem času, želim Vam, da bi se vam pričakovanja uresničila in da bi na sprehodu opazili, da ste del občine, ki je odprta za naše goste in prijazna do občank in občanov. Želim si, da bomo v novem letu še naprej skupaj pogumno korakali po poti nadaljnega razvoja naše in vaše občine.

Drage občanke, spoštovani občani, v imenu občinske uprave in v svojem imenu Vam želim prijetne, blagoslovljene ter mirne praznične dni in srečno ter uspešno novo leto.

Vaš župan,
dr. Matej Gomboš

Mali rijtar

informativno glasilo Občine Beltinci

Vsebina objavljenih člankov ne odraža stališča uredniškega odbora glasila.

uredniški odbor:

Simona CIZAR (odgovorna urednica)
Genovefa VIRAG (namestnica odg. urednice)
Snežana BRAČKO, Ivan MESARIČ, Bojan VEREŠ

zbiranje materiala:

Lilijana ŽIŽEK

jezikovni pregled:

Zlatka HORVAT

fotografije:

Sandra KAVAŠ (naslovnica), Silva Eory arhiv Občine Beltinci, arhiv ZTK Beltinci in arhivi zavodov, društev in posameznikov.

grafično oblikovanje in priprava za tisk:

CM grafično oblikovanje, Matej Cvetko s.p.

tisk:

Tiskarna S-tisk, d.o.o.

december 2012

Glasilo ni naprodaj, vsako gospodinjstvo v občini ga dobi brezplačno, drugi zainteresirani pa na sedežu Občine Beltinci, Mladinska 2, 9231 Beltinci, 02 / 541 35 35, www.beltinci.si, obcina@beltinci.si

Spoštovane občanke in občani, cenjeni bralci,

leto 2012 se počasi poslavlja, hladni decembrski dnevi pa nam ponujajo priložnost, da se ozremo na minule dni in dogodke, ki so zaznamovali naše osebno življenje in družbo, v kateri živimo. Vsak po svoje se spopadamo s težavami in se radostimo lepega, življenje pa nam vedno pripravi tudi presenečenja. Upam, da bodo v prihodnosti le-ta prijetna in razveseljujoča ter v duhu sporočila, ki nam ga prinašajo prazniki, namenjeni veselemu pričakovanju svetlejših in lepših dni.

Tokratna, letos že šesta številka Malega rjirtara, ki vam jo ponujamo v branje za popestritev dolgih zimskih večerov, prinaša mnoge zanimive zgodbe o uspehih naših občanek in občanov, društev, zavodov in tudi dogodkih, ki so pozitivno zaznamovali delovanje naše Občine, zato vas z zadovoljstvom vabim k listanju našega in vašega glasila.

Za uredniški odbor Vaša urednica
Simona Cizar

Zahvaljujemo se vsem občankam in občanom ter ostalim sodelavcem Malega rjirtara, ki ste sooblikovali letošnje številke našega glasila, seveda pa bomo veseli tudi vsake nove zgodbe, sugestije ali kritike, ki bo prispevala k še večji kakovosti in informativnosti našega glasila.

Prispevke za 36. številko, ki izide konec februarja, nam posredujte **do ponedeljka, 11. februarja 2013** v elektronski obliki (do 3500 znakov) ter s podpisanimi fotografijami, ki naj bodo posebna priloga k dokumentu in ne del članka, s komentarjem k fotografiji in navedbo avtorja ter v ustreznem formatu.

Hvala!

Naj praznični čas v nas zbudi predvsem dobro, ljubezen do sebe in soljudi, odpuščanje, razumevanje, skromnost ... in nas navda z upanjem v boljše in srečnejše življenje.

Radostne in blagosovljene praznike vam želi

vaš uredniški odbor.

Občina Beltinci prejemnica Evropske energetske nagrade

Občina Beltinci je ena izmed desetih evropskih občin, prejemnic prestižne nagrade EEA

V Občini Beltinci se v zadnjem času zelo trudimo za doseg čim boljših rezultatov na energetskega področju.

Da je temu res tako in da smo na tem področju že dosegli odlične rezultate, priča dejstvo, da je Občina Beltinci v okviru projekta MEDEEA prejela **EVROPSKO ENERGETSKO NAGRADO**.

Partnerji v projektu MEDEEA (Mediterranean implementation of the European Energy Award®) so 7. in 8. novembra 2012 na Malti organizirali mednarodno konferenco, kjer so med drugim podelili EEA® nagrade evropskim občinam, ki so na podlagi revizijskega orodja, ki določa dosežke ter prizadevanja občin

na področju energetike, dosegle več kot 50 %. Tako je Občina Beltinci kot ena od desetih evropskih občin prejela to prestižno nagrado.

Evropska energetska nagrada – EEA® nagrajuje občine in mesta z nalepko za izredne napore pri vodenju področij, povezanih z energijo (posebno s področja energetske učinkovitosti). EEA® nagrajuje aktivnosti občin, ki pripomorejo k doseganju evropskih ciljev »20-20-20« (do leta 2020 zmanjšati izpuste toplogrednih plinov za 20%, za 20% povečati rabo obnovljivih virov energije ter 20 % znižati končno porabo energije).

EEA® omogoča občinam identificirati prednosti, slabosti in potencial

za izboljšanje ter nenazadnje uvedbo ukrepov za energetske učinkovitost. Standardiziran pristop omogoča primerjavo (benchmarking) med lokalnimi skupnostmi, ki so uporabljale orodje. Omogoča izmenjavo dobrih praks med občinami in mesti, ki uporabljajo EEA®.

Župan Občine Beltinci, dr. Matej Gomboši, je povedal, da je zelo zadovoljen z rezultati, ki jih občina dosega na področju energetskega ozaveščanja, kot tudi na splošno na področju energetike. »S podpisom Konvencije županov smo se prav tako zavezali, da bomo povečevali energetske učinkovitost in v svojem okolju uporabljali obnovljive vire energije. Ta nagrada je samo

vzpodbuda za vnaprej in za še boljše rezultate na tem področju.

Konvencija se namreč zavezuje, da se bodo izpolnili in preseгли cilji EU – 20% znižanja emisij CO2 do leta 2020.«

Potrebno se je namreč zavedati, da z uporabo obnovljivih virov energije vsi še bolj pripomoremo k ohranitvi narave in preprečevanju naravnih katastrof, ki pestijo svet. Če bomo vse občine na tem področju naredile največ, kar lahko, nam bodo naše generacije oz. naši zanamci še kako hvaležni, saj jim bomo zapustili bolj čist in zdrav planet, kjer bodo lahko mirno živeli.

Lilijana Žižek

V Občini Beltinci od ponedeljka, 26. novembra 2012, še dve novi poslanski pisarni

V ponedeljek, 26. novembra 2012, smo v Občini Beltinci odprli še dve poslanski pisarni. Ob dveh popoldne smo slovesno sprejeli in odprli poslanski pisarni Socialnih demokratov in Slovenske demokratske stranke Slovenije.

Poslanca mag. Dejan Židan in Franc Breznik, ki sta ob tej priložnosti prerezala trak in uradnemu namenu predala sobo, v kateri bosta odslej sprejemala občanke in občane Občine Beltinci, sta izrazila veliko zadovoljstvo, da Občina Beltinci podpira in sodeluje z Državnim zborom Republike Slovenije.

Mag. Dejan Židan je povedal: "Sodelovanje z lokalnimi skupnostmi je pomembno pri uspešnem opravljanju poslanske funkcije, zato sem danes vesel ob prihodu v Beltince".

Gospod Franc Breznik je ob tej priložnosti dejal: "Moja želja je, da bi združno premagovali izzive prihodnosti, zato si želim, da bi otvoritev pisarne bil prvi korak na naši skupni poti."

Poudariti moramo, da je podobno gesto Občina Beltinci letos že izkazala ob otvoritvi poslanske pisarne poslanke SLS, Jasmine Opec. Odločitev je bila

pozitivno sprejeta s strani vseh, ki poslansko pisarno obiskujejo.

Mag. Dejan Židan bo odslej v prostorih Občine Beltinci uradoval vsak drugi ponedeljek v mesecu od 14.00 do 16.00 ure, kot je povedal, Franc Breznik pa vsak zadnji ponedeljek v mesecu od 17.00 do 19.00 ure.

Oba se zahvaljujeta županu, da ju je povabil k odprtju poslanskih pisarn v Občini Beltinci in se veselita tvornega sodelovanja na tem področju.

Župan dr. Matej Gomboši je izrazil zadovoljstvo nad korakoma obeh poslancev. Stik poslancev z občani in občankami je izrednega pomena, saj so poslanci glasniki domačega okolja na višjem nivoju, lahko pomagajo in svetujejo ter s svojimi bogatimi izkušnjami pripomorejo k rešitvi marsikaterega perečega problema ali vprašanja. Ni pa

seveda zanemarljivo dejstvo, da lahko tudi lokalna skupnost s tem sodelovanjem marsikaj pridobi. Ob tem je poudaril: »Naša Občina Beltinci si želi in si prizadeva za konstruktivno sodelovanje z državnimi organi. Gostovanje poslancev v naši občini je pokazatelj, da smo na pravi poti in da tudi poslanci prepoznavajo dodane vrednosti sodelovanja z našimi občani. To je velika priložnost za našo občino, da izkoristi vse potencialne, ki jih prinaša gostovanje poslancev pri nas.«

Informacije:

Občinska uprava Občine Beltinci

Poslanec mag. Dejan Židan, župan dr. Matej Gomboši in poslanec Franc Breznik

Delovni obisk evropskih institucij v Bruslju

Predstavnostvo Evropske komisije v Sloveniji je v sodelovanju z Skupnostjo in Združenjem občin v Sloveniji v novembru organiziralo izobraževalni seminar v Bruslju, ki so se ga udeležili predstavniki združenj, nekateri župani, direktorji občinskih uprav ter člani Delovne skupine SOS za boljše črpanje EU sredstev. Namen izobraževanja je bil usmerjen v pridobivanje dodatnega znanja ter relevantnih informacij, katere naj bi udeleženci posredovali širši lokalni skupnosti. Izobraževalni sestanki so potekali v Berlaymontu, sedežu Evropske komisije, prostorih Evropskega parlamenta ter na Odboru regij. Udeleženci smo se seznanili o vlogi Evropske komisije v EU. Predstavljen nam je bil Delovni program za leto 2013, s posebnim poudarkom na prihajajočem Evropskem letu državljanov. Delovni program za leto 2013 določa dolgoročno vizijo, kakšna naj bi bila podoba Evropske unije z vidika ključnih področij politike. Glavni cilj in najpomembnejša naloga, ki so jo nalaga bo izhod iz gospodarske krize in ponovna vzpostavitev rasti v EU. V ta namen je Komisija v obravnavo že predložila širok izbor predlogov za krepitev rasti, o katerih sedaj potekajo pogajanja s zakonodajalci.

Nova finančna perspektiva 2014 – 2020 je bila ena izmed ključnih tem, ki je med udeleženci zbudila veliko zanimanja. Predstavljeno nam je bilo, da se sredstva za kohezijsko in strukturno politiko v naslednjem finančnem okvirju na nivoju Slovenije ne bodo zmanjšala, ostajamo torej še vedno neto prejemniki sredstev, kar je gotovo dobra novica. Novost, ki jo nov finančni okvir prinaša bo razdeljenost Slovenije na dve regiji; vzhodna – manj razvita (BDP nižji od 75%) in zahodna – bolj razvita (BDP višji od 90%), kar bo vplivalo na višino sofinanciranja EU sredstev. Vzhodna regija bo tako kot v sedanjem finančnem okvirju sofinancirana od 75–85%, zahodna regija (ki že sedaj dosega BDP 116%) pa do 75%. Za zahodno regijo se predvideva tako imenovana zaščitna mreža, ki bo omogočala bolj postopen prehod med razvite regije.

Vlaganje bo vsekakor manj kohezijsko in bolj strukturno usmerjeno. Poudarek bo na vsebinah, ki bodo dajale največjo dodano vrednost in ustvarjale nova delovna mesta.

V nadaljevanju smo se seznanili z delovanjem Evropskega parlamenta, delovanjem OLAF-a in nekaterimi direktnimi evropskimi razpisi (npr. Evropa za državljanje).

Veliko zanimanje je spodbudila tematika širjenja programa in območij Natura 2000, s posebnim poudarkom na sožitju zaščite narave in hkratne možnosti razvoja za lokalne skupnosti. Posebno težo pa je imelo srečanje z evropskim komisarjem za okolje dr. Janezom Potočnikom. Predstavil nam je delo direktorata in v obliki konstruktivnega pogovora predstavil novosti, ki se načrtujejo. Poudaril je, da v naslednji finančni perspektivi 2014 – 2020 Slovenija ne bo več dobila nič več sredstev za odlagališča odpadkov ali sanacijo nekdanjih deponij. Spodbujalo se bo samo investicije v razvoj modernih sežigalnic s ciljem povečanja procenta že predhodno ločenih odpadkov. Podprte bodo tudi investicije v zaščito vodnih virov ter pridobivanje alternativnih virov energije. Veliko je bilo vprašanj, ki so se nanašala na biotsko raznovrstnost ter tuje agresivne vrste, ki se pojavljajo v naših okoljih. Cilj je spodbuditi kmeto-

valce, ga upravljajo racionalno in dolgoročno z naravnimi danostmi in ne predvidevamo že ob oddaji subvencij na predrage sanacijske ukrepe. Vsi vodotoki so in bodo velika skupna skrb vseh evropskih držav in ravno zato bodo sanacijska in investicijska sredstva za ta isti namen na razpolago tudi v prihodnjih letih.

Delovni obisk je bil nadvse dragocena izkušnja, ki je vsem udeležencem omogočila podrobnejši vpogled v delovanje Evrope kot veznega člana 27-ih držav članic. Velika zahvala za organizacijo obiska

gre Evropski komisiji in njenemu predstavnostvu v Ljubljani ter SOS-u. V posebno čast nam je bilo imeti srečanja s tako izredno strokovno podkovanimi sogovorniki ter seveda tudi evropskim komisarjem dr. Janezom Potočnikom. Ta delovni obisk je vsekakor omogočil tudi večjo prepletenost in povezanost vseh udeležencev, kar bo nedvomno lahko pripomoglo k večji učinkovitosti dela v lokalnem okolju.

Pripravili:

Anita Manfreda, Občina Šempeter-Vrtojba in Ivana Štrkalj Mestna občina Koper, članici Delovne skupine Skupnosti občin Slovenije za boljše črpanje EU sredstev

Udeleženci izobraževalnega seminarja v Bruslju

V Občini Beltinci obeležili svetovni dan spomina na žrtve prometnih nesreč in predali svojemu namenu novi opozorilni merilec hitrosti

V soboto, 17.11.2012, je bilo v Občini Beltinci spet slovesno. V popoldanskih urah smo se zbrali v Lipovcih, kjer smo svojemu namenu predali nov opozorilni merilec hitrosti, ki so ga donirale Pomurske lekarne Murska Sobota. Opozorilni merilec hitrosti je montiran med hišnima številčkama 164 in 166 in bo odslej brzdal prehitre voznike, ki bodo drveli skozi Lipovce. V Lipovcih bo tudi ostal, kot pa je povedal v svojem govoru župan Občine Beltinci, dr. Matej Gomboši, je želja občine in tudi SPV-ja, da bi imeli take merilce postavljene v vsaki krajevni skupnosti.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Beltinci skupaj s Policijo Murska Sobota in z Občino Beltinci organizira in izvaja različne aktivnosti in projekte, s katerimi želi prispevati k ozaveščanju in večji varnosti vseh udeležencev v prometu, predvsem pa vplivati na najmlajše, saj so prav oni tisti, ki so še dovolj mladi, da se lahko marsikaj naučijo, predvsem pa da bodo nekoč zrasli v strpne, samozavestne in mirne voznike, ki bodo v ponos vsem nam.

V pozdravnih nagovorih so spregovorili direktor Pomurskih lekarn, gospod Ivan Zajc, župan dr. Matej Gomboši, predstavnik SPV Občine Beltinci, Janez Kovačič, in predsednik KS Lipovci, Janko Bezjak. Zapeli in zaplesali so tudi malčki iz vrtca Lipovci, na klarinetu pa je čudovito francosko pesem »Svobodne figure« zaigrala glasbenica Lucija Čolnik iz Glasbene šole Beltinci pod umetniškim vodstvom profesorja Jureta Rogine.

V KS Lipovci smo se zbrali še iz enega pomembnega razloga – obeležiti svetovnega dneva spomina na žrtve prometnih nesreč, ki ga organizira britanska nevladna organizacija ROAD PEACE že od leta 1993. Občina Beltinci

in SPV Občine Beltinci se te akcije udeležujeta že od njenega začetka, davnega leta 2009, ko smo se žrtvam prometnih nesreč poklonili prvič. Nikakor namreč ne smemo zanemariti dejstva, da je občutek žalosti in nemoči te ogromne skupine velik, saj je še vedno veliko število žrtev prometnih nesreč predvsem mladih, veliko število prometnih nesreč pa bi lahko s strpno, mirno in varno vožnjo preprečili. Čeravno v letu 2011 ni bilo na območju Občine Beltinci nobene smrtne žrtve, pa je še vedno glavni vzrok prometnih nesreč neprilagojena hitrost, premajhna varnostna razdalja in alkohol. Tudi odnos javnosti do smrti, poškodb in žrtev prometnih nesreč povečuje občutek nemoči, saj je le-ta mnogokrat nezadosten, neprimeren, neprijazen in celo krut do izgube življenja in izgube kvalitete življenja (citat: www.varna.pot.si).

Svečke, ki smo jih prižgali ob lipo-skem znamenju - križu, so gorele za

vse tiste, s katerimi ob izgubi njihovih najdražjih v prometnih nesrečah globoko sočustvujemo. Njihovim svojcem smo z minuto molka dali javno priznanje njihovem nepredstavljevemu trpljenju in trajni izgubi.

Letošnji slogan nevladne organizacije v Sloveniji, ki podpira to svetovno akcijo, pa je: »Zdaj je čas, da se začnemo učiti iz preteklosti - naj bo desetletje od 2011 do 2020 tisto desetletje, ki se ga bomo spominjali!«

Vsem soorganizatorjem se ob tej priložnosti za izvedbo te naše skupne slovesnosti iskreno zahvaljujemo z besedami: «Naj Vas vse na cesti vedno spremljata sreča in varnost, pa ni pomembno, če ste pešec, kolesar, motorist ali šofer!«

Občinska uprava,
Lilijana Žižek

*Župan dr. Matej Gomboši, predstavnik SPV Občine Beltinci
Janez Kovačič, direktor Pomurskih lekarn Ivan Zajc in
predsednik KS Lipovci Ivan Bezjak ob opozorilnem merilcu hitrosti*

Energetsko svetovanje za občane

Že dobro leto v Občini Beltinci deluje ENSVET - energetska svetovalna pisarna. V tem času je že veliko občanov izkoristilo možnost posvetovanja z energetskega svetovalcem.

Energetsko svetovanje je BREZPLAČNO, namenjeno VSEM OBČANOM, ki načrtujete gradnjo ali prenovo hiše ali stanovanja in razmišljate, kako zmanjšati oz. optimizirati stroške ogrevanja.

Ko ste pred odločitvijo, kakšna fasada je prava za vas, katera okna vgraditi, se odločiti za uporabo sončne energije ali drugih obnovljivih virov energije (toplotne črpalke, lesna biomasa, ipd.), je čas, da obiščete energetskega svetovalca in se posvetujete o tem.

Izvedeli boste tudi, če je možno pridobiti kakšne subvencije ali kredite, ter kakšni so pogoji za pridobitev le-teh.

Brezplačni neodvisni strokovni na-

svet energetskega svetovalca v okviru programa ENSVET - energetska svetovanje za občane vam lahko pomembno zmanjša stroške za energijo in poveča vaše zadovoljstvo ter ugodje bivanja.

Za svetovanje pri energetskega svetovalcu se naročite na tel. št. 02 541 35 53.

Predhodna najava je namenjena temu, da vamna posvet ni potrebno čakati, saj je tudi vaš čas dragocen. Energetska svetovalna pisarna v Beltincih je v občinski stavbi, Mladinska ulica 2, I. nadstropje.

Vaš energetska svetovalec,
Valentin Odar

Razpis - nepovratne spodbude za vlaganje v eno in večstanovanjske stavbe

40 let poslovanja NLB poslovalnice Beltinci

Malčki Vrtca Beltinci na obisku v naši poslovalnici

Bančništvo ima v Beltincih dolgoletno tradicijo, saj prvi pisni viri poročajo, da je bila že leta 1881 ustanovljena hranilnica z madžarskim imenom Bel-latinezvidéki takarékpénztár. Nato je bilo skozi zgodovino ustanovljenih kar nekaj hranilnic in bank različnih statusnih oblik, ki pa se niso uspeli obdržati dlje časa.

Dne 22. 12. 1972 je Ljubljanska banka v Beltincih odprla ekspozituro.

Delovala je v najemniških prostorih »Dečkove pekarne« na Panonski ulici 22.

Zaposlena sta bila dva delavca, ki sta opravljala klasične bančne posle, to je dvig gotovine, polog gotovine, menjava valut in odpiranje hranilnih vlog. Obseg poslovanja je hitro naraščal. Ustanovljale so se šolske hranilnice, osebni dohodki in pokojnine so se začeli izplačevati preko

hranilnih knjižic. Obstoječi prostor ni več ustrezal potrebam. Tako se je leta 1982 banka preselila v nove poslovne prostore na sedanji lokaciji na Panonski 9 a v Beltincih. Zaposlenih je bilo 8 delavcev. Ponudba bančnih storitev se je razširila: od žiro računov, tekočih računov, hranilnih vlog, deviznih vlog, do potrošniških kreditov.

Banka je leta 1989 spremenila statusno obliko-preoblikovala in preime-

novala se je v LB Pomursko banko d.d. Murska Sobota.

Osamosvojitve Slovenije leta 1991 je pomenila prelomnico tudi za bančno poslovanje. Omajano je bilo zaupanje varčevalcev, razmere v gospodarstvu so bile težke in prišlo je do prvih stečajev pomurskih podjetij. Vse to se je odrazilo tudi na poslovanju naše domače Pomurske banke. Vendar smo viharne čase uspešno prebrodili. Obseg poslovanja se je začel ponovno povečevati. Posodabljali smo tehnološko opremljenost in tudi na ta način poskrbeli za zadovoljstvo naših strank. Tako smo leta 1994 v Beltincih dobili prvi bančni avtomat

Gospodarstvo v Občini Beltinci je dobilo nov razvojni zagon. Število samostojnih podjetnikov in malih podjetij je naraščalo in s tem tudi potrebe po novih bančnih storitvah. Leta 1996 smo prenovili poslovne prostore in se prilagodili novim potrebam, tako za

občane (hipotekarni krediti), kot tudi za podjetja (dnevno- nočni trezor, itd).

Nato je prišlo obdobje, ki ga zaznamujejo globalizacija trgov, hiter razvoj informacijske tehnologije, spremenile so se varčevalne navade potrošnikov in prihod tuje konkurence.

Vse to je narekovalo, da smo se leta 2001 pridružili Novi ljubljanski banki d.d. Ljubljana. Tako smo poleg osnovnih bančnih poslov začeli opravljati še druge finančne posle, kot je bančno zavarovalništvo, naložbe v vzajemne sklade, nakup in prodaja vrednostnih papirjev ter najnovejša storitev - osebno finančno svetovanje.

Danes smo sodobna finančna ustanova. Naše stranke lahko v domači poslovalnici uredijo vse finančne zadeve kot fizične osebe ali kot poslovni subjekti.

Poslovalnica je vsa leta poslovanja močno vpeta v delo in življenje domačega kraja Sodelujemo z Osnovno šolo Beltinci, z Vrtcem Beltinci, prav tako pa smo sodelovali na folklornem festivalu.

Radi pomagamo pri lokalnih prireditvah, bodisi kot sponzor, donator ali le s prispevki za srečelov.

Kljub »neprijaznim« časom si prizadevamo biti svojim strankam zanesljiv in zaupanja vreden partner pri dose-

ganju njihovih osebnih in poslovnih ciljev ter delati v obojestransko zadovoljstvo.

Spoštovane občanke in občani, naše zveste stranke ter poslovni partnerji!

V veliko zadovoljstvo nam je sodelovati z Vami. Zahvaljujemo se Vam za zaupanje, ki je temelj našega uspeha skozi štiridesetletno uspešno poslovanje.

V prihajajočem letu pa Srečno in uspeha polno leto 2013.

Marija Sobočan,
vodja poslovalnice

Dvajseta redna seja občinskega sveta Občine Beltinci

Dne 30.10.2012 je bila izvedena 20. redna seja Občinskega sveta Občine Beltinci.

Predlagani dnevni red je vseboval 10 točk.

Pod točko AD 1 je bil sprejet zapisnik 19. redne seje Občinskega sveta Občine Beltinci, pri tej točki je bilo podano poročilo o realizaciji sklepov prejšnje redne seje.

Pod točko AD 2 je bil sprejet sklep o potrditvi IP za energetska sanacijo OŠ Beltinci in POŠ Melinci.

Pod točko AD 3 je Občinski svet Občine Beltinci sprejel trajnostni energetski akcijski načrt Občine Beltinci-SEAP.

Pod točko AD 4 je Občinski svet Občine Beltinci podal pozitivno mnenje k predlogu za imenovanje direktorja Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota za kandidatko Jasno HORVAT iz Murske Sobote.

Pod točko AD 5 je župan dr. Matej Gomboši prisotnim podal poročilo in obvestila o dogajanjih in projektih občine v času od zadnje seje.

Pod točko AD 6 so člani Občinskega sveta podajali pobude in vprašanja.

Sklep o sofinanciranju avtobusnih prevozov osnovnošolskih učencev v OŠ Beltinci je bil sprejet pod točko AD 7.

Občinski svet Občine Beltinci je pod točko AD 8 določil višino in število štipendij Občine Beltinci v študijskem letu 2012/2013.

Pod točko AD 9 je bil sprejet predlog

Odloka o rebalansu proračuna Občine Beltinci za leto 2012.

Občinski svet Občine Beltinci je pod zadnjo točko dnevnega reda (AD 10) potrdil predlog za razrešitev in imenovanje nadomestnega člana Varnostnega sosveta Občine Beltinci in Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Beltinci.

Tajništvo občinske uprave,
Lilijana Žižek

CVELIČARNA
Tajda

POROČNA FLORISTIKA
ŠOPKI ZA VSE PRILOŽNOSTI
ARANŽMAJI
ARANŽIRANJE DARIL
ŽALNI PROGRAM
DEKORACIJA PROSTOROV
Z BALONI

Želimo vam prijetne in tople praznične dni!

SPAR CENTER BELTINCI | Prklj Cvetka s.p. | Vanča vas 43 | Tišina | T: 031 869 802

Mednarodni mesec šolskih knjižnic popestril običajni utrip v knjižnici OŠ Beltinci

OŠ Beltinci je v šolskem letu 2012/2013 s 609 učenci in 28 oddelki največja šola v Pomurju. Šolska knjižnica je pomemben del življenja in dela na šoli. Vključuje se v vse dejavnosti šole, povezuje pa se tudi z zunanjimi institucijami. Že tretje leto zapored smo se organizirano lotili obeležitve mednarodnega meseca šolskih knjižnic z obogatitvami dejavnostmi, ki so imele samo en cilj: iskanje novih vzpodbud za branje in hkrati promocija knjige, branja in šolske knjižnice.

Ves mesec nas je spremljalo geslo: Šolske knjižnice – vez med preteklostjo, sedanostjo in prihodnostjo. Geslo nas opozarja na bogastvo knjig in dokumentov, ki jih hranijo knjižnice. Knjižnice ohranjajo zgodovino, skrbijo za sedanost in prihodnost učencev in njihovih staršev s tem, da jih opremljajo s kompetencami, ki so potrebne za uspešno delovanje v sodobni družbi.

- Dejavnosti:
- za uvod radijska ura o mednarodnem mesecu šolskih knjižnic z vsemi potrebnimi informacijami, ki sem jih predstavila tudi na spletni strani šolske knjižnice in na oglasnih deskah v zbornici, knjižnici in na šolskih hodnikih;
- učencem in strokovnim delavcem šole sem spregovorila o pomenu šolskih knjižnic za učenje in poučevanje;
- sprejem prvošolcev (trije oddelki) v šolsko knjižnico: podelitev članskih izkaznic, postavitve knjižnega gradiva, navajanje na samostojno iskanje knjig;
- 2.-5.r. (v vsakem razredu 3 oddelki): orientacija v knjižnici, postavitve knjižnega gradiva, izbira "prave" knjige, kaj je bralno razumevanje;
- obisk učencev kombiniranega oddelka 1. in 2. razreda podružnične šole iz Melincev: (podelitev članskih izkaznic, orientacija v knjižnici, samostojno iskanje knjig);

- tedenski obiski vseh oddelkov razredne stopnje (15 oddelkov) z razredniki, vračanje in izposoja gradiva;
- obisk oddelkov predmetne stopnje pri urah slovenščine in spoznavanje sistema COBISS/OPAC;
- obiski oddelkov podaljšanega bivanja;
- več branja v skupinah podaljšanega bivanja;
- knjižni kotički po razredih (npr. razstava Moja najljubša knjiga);
- obisk Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota z učenci 7. razreda v okviru projekta Rastem s knjigo;
- fotografiranje: dan v šolski knjižnici.

O dejavnostih ob mednarodnem mesecu šolskih knjižnic smo poročali v lokalnih in strokovnih časopisih, vsakodnevne dogodke pa smo sproti objavljali na blogu šolske knjižnice: <http://knjiznicaosbeltinci.blog.arnes.si/>.

Učenci od 1. do 9. razreda so spoznavali šolsko knjižnico kot kulturno, učno in informacijsko središče šole,

pa tudi kraj, kjer se lahko umirimo in sprostim. Z zanimanjem so prisluhnili "zgodbam" iz življenja šolske knjižnice. Ob vsej ponudbi pristočasnih dejavnosti je prav, da z učenci iščemo nove vzpodbude za branje. Branje je namreč najboljšo učenje in to dejstvo je za učence lahko prava popotnica za življenje, če vemo, da je branje vseživljenjska in odlična pristočasna dejavnost. Šolska knjižnica učencem pri tem stoji ob strani.

Učenci so pokazali veliko dojemljivosti in pripravljenosti za novo znanje. Verjamemo, da so na dobri poti, da postanejo odlični samostojni uporabniki knjižnice, kar je tudi naš skupni cilj. Oktober – mednarodni mesec šolskih knjižnic kot odlični uvod v novo šolsko leto se je v naši šolski knjižnici odlično »prijel« in verjamem, da bodo dejavnosti postale tradicionalne.

Cvetka Rengeo,
šolska knjižničarka OŠ Beltinci

Minute za branje v 3.b po obisku knjižnice

Tradicionalni slovenski zajtrk

V petek, 16.11.2012, smo učenci Osnovne šole Bakovci v šolo prišli nekoliko prej. Ob 7.30 uri smo se zbrali v šolski jedilnici in zajtrkovali. Cedil se je med, pilo se je mleko, jedel se je kruh z maslom. Jedli smo črni kruh. Zajtrk je zelo pomemben za začetek dneva, zato ga ne smemo izpustiti. Kar tretjina otrok na šoli je takih, ki ne zajtrkuje, zato projekt Tradicionalni slovenski zajtrk poziva prav k temu, da bi vsi imeli zajtrk in da bi jedli raznovrstno hrano. Najbolj nezdrav začetek dneva je, če zajtrkujemo nezdravo, hitro pripravljeno hrano. Najbolj zdravo pa je, če si kruh namažemo z maslom in medom, spijemo skodelico mleko, pa še kakšno jabolko pojemo povrh. Zajtrk ugodno vpliva na prebavo in pospeši delovanje možganov. Vendar se otroci ne zavedamo, kakšnega pomena je zajtrk. Če ljudje preskočijo zajtrk, začne telo porabljati rezervo, tj. mišično maso, ne pa maščobne mase. Mišična masa je namreč največji porabnik kalorij, tako

Osnovnošolci podpiramo projekt Tradicionalni slovenski zajtrk

med mirovanjem kot med telesno aktivnostjo. Ker je zajtrk zelo pomemben za zdravo življenje, osnovnošolci podpiramo ta projekt. Vsa živila, ki smo jih zaužili, so bila domačega izvora. Namen

tega projekta je, da bi se vsi, predvsem pa mladi, zavedali pomena zdravega zajtrka.

Niko Farič, OŠ Bakovci

Tečaj hitrega branja

V četrtek, 22. 11. 2012, in v četrtek, 23. 11. 2012, se je 18 evidentiranih nadarjenih učencev 9. razreda v hotelu Vivat v Moravskih Toplicah udeležilo tečaja hitrega branja, ki ga je vodil mag. Darko Hederih, diplomirani psiholog, svetovalni delavec na osnovni šoli, avtor mnogih strokovnih člankov in sodelavec kviza Male sive celice.

Učenci so spoznali glavne ovire na poti do hitrejšega branja in z vajami izboljšali hitrost branja. Vaje so bile vezane na odpravljanje ostankov glasnega branja, premikanje ustnic, odpravljanje regresivnih gibov oči, zelo zanimive pa so bile predvsem vaje za širjenje bralnega polja. Spoznali so tudi principe delnega branja – metode navpičnega in diagonalnega branja.

Z različnimi besedili so učenci kontrolirali napredek, pri tem pa sledili cilju, da bi si za nekaj odstotkov izboljšali hitrost branja, pri tem pa ohranili razumevanje prebranega na istem nivoju. Predavatelj je spremljal individualni

napredek vsakega učenca in ga podkrepil s strokovnim usmerjanjem.

Nina Čontala iz 9. c je o tečaju hitrega branja zapisala: »Z unikatnimi metodami za hitrejšo, a hkrati učinkovitejšo branje, smo izpilili svojo hitrost branja

in se zraven tega naučili še veliko o reagiranju oči med branjem. Vsi učenci menimo, da sta bila ta dneva poučna, posebna in edinstvena.«

Cvetka Rengeo, OŠ Beltinci

Nadarjeni beltinski devetošolci na tečaju hitrega branja z mentorjem mag. Darkom Hederihom

Nepozabni trenutki iz letošnjega tedna otroka v Vrtcu Beltinci

V ponedeljek poštar Žan – pride reče dober dan...

Ob listanju revije Cicido smo izbrskali zanimivo deklamacijo POŠTAR ŽAN. Ob njej se nam je porajala ideja za program v TEDNU OTROKA. Vsebina nam ponuja imena sedmih dni v tednu, poleg tega še poudarja vljudnostne izraze, predvsem pozdrav.

V PONEDELJEK pride poštar Žan,

reče dober dan... Otroke v vseh sedmih igralnicah je obiskal poštar Žan in v velikih ovojnicah razdelil vsaki skupini knjigo. Vsebino so izbrale strokovne delavke.

V TOREK pride poštar Žan, reče dober dan ... Preveri, kaj so otroci usvojili iz vsebin. Ugotovi, da vsaka knjiga

otrokom prinaša svoj čar, bogati besedni zaklad, domišljijo, kar so otroci prikazali z lutkami, pripovedovanjem in dramatizacijo. Tako torej knjiga postane in ostane dobra prijateljica in ob njej se zdi, da nikoli nisi sam. Vse to in še več je dokaz, da smo v tem šolskem letu izbrali pravo prednostno nalogo s področja jezika.

Zastavljene cilje s tega področja ureničujemo tudi s pomočjo knjižnice našega vrtca in potujočo knjižnico. Knjige si otroci tudi izposojajo in tako bogatijo misli z nepozabnimi vsebinami.

Pa še ena naša deklamacija vašim otrokom za vesel, zasnežen, praznični december:

PONEDELJEK kliče veter,
ta se v **TOREK** pripodi,
v **SREDO** se zbero oblaki,
jih **ČETRTEK** potemni,
PETEK dela že snežinke,
a v **SOBOTO** pade sneg,
jaz pa v **NEDELJO** vriskam,
sankam se vesel čez breg.

Za vrtec Beltinci,
Dragica Jakšič

Pelje me vlak v daljave...

Spominska fotografija z našimi dedki in babicami v lepem mestu Ljutomer

Se še sprašujete, koga pelje vlak v daljave?

Priznajte, da ste radovedni. Vi odrasli ste še bolj radovedni od nas. Od katerih nas? Od nas otrok, malčkov, ki obiskujemo vrtec. Jaz sem eden izmed njih. Pa naj se vam predstavim :

Hodim v vrtec v Beltincih, v oddelek 4-6 let. V mesecu oktobru smo bili na izletu.

»Kje ste bili na izletu,« se sprašujete, in s kom? Kako? «

Na izlet zv Ljutomer smo se odpravili z vlakom. Z nami so bili naši dedki in babice. Vem, da ste še vedno radovedni, zato vam takoj odgovorim. Bilo je »super«! In še nekaj: Nekateri moji prijatelji so se prvič v svojem življenju peljali z vlakom.

Kaj smo tam videli? Lepo staro mesto Ljutomer. Sprehodili smo se skozi park. V parku smo si ogledali spomenik Rudolfu Maistru. Pri spomeniku smo se fotografirali. Pa veste, kdo je bil Rudolf Maister? Rudolf Maister je bil general in pesnik.

Obiskali smo tudi kasaški muzej.

Tam smo videli stare dokumente, dirkalno opremo, podkvice, pokale in fotografije. Ljutomer je znan po reji kasaških konj in kasaških dirkah. Kraj, kjer prirejajo kasaške dirke, se imenuje hipodrom. Veste, kaj pomeni kasač? Ne veste? To je dirkalni konj. Vse to smo se naučili na hipodromu.

Ko smo se z vlakom vračali domov, nam je neka babica pela pesem »Pelje me vlak v daljave....« To je bila pesem njene mladosti. Sedaj me ne sprašujte več, ker me pelje vlak v daljave - v odkrivanje novih skrivnosti tega sveta.

Zdenka Mujić

Sprejem prvošolcev v šolsko skupnost

V četrtek, 29. novembra 2012, smo slavnostno sprejeli učence 1.a in 1.b v šolsko skupnost učencev Osnovne šole Bakovci in Podružnične osnovne šole Dokležovje.

Seznani smo jih s pravicami in dolžnostmi, ki jih ima vsak učenec. Maša Kaučič, Špela Perdigal in Nikita Plej iz 9. razreda so jim razložile, koliko je vredno izobraževanje, znanje, pravica do učenja in spoštovanje pravil. Oblikovanje razredne skupnosti, v kateri bodo učenci preživeli devet let, je zelo pomembno.

Sprejem so popestrili učenci ostalih razredov z glasbenimi točkami, saj so zapeli in zaigrali za naše najmlajše šolarje. Ker so se tudi prvošolci že veliko naučili, so se nam skupaj predstavili. Po svečani zaobljubi je predsednica šolske skupnosti, učenka Maša Kaučič, skupaj z ravnateljico Vando Sobočan, mentorico šolske skupnosti Vanjo Mladenović

in razredničarkama Simono Iršič ter Sabino Rožman, podelila svečane listine. Za konec so se novi člani naše šol-

ske skupnosti še posladkali.

Matejka Pavličič Pukšič

V četrtek, 29. novembra 2012, smo slavnostno sprejeli prvošolce v šolsko skupnost učencev OŠ Bakovci in POŠ Dokležovje

Plavalni tečaj

Učenci so na tečaju uživali v različnih vodnih dogodivščinah

mah 3000 plavalni tečaj za učence 2.a razreda OŠ Bakovci in 2 b razreda POŠ Dokležovje. Plavalni tečaj je izvedla Plavalna šola Delfin, za učence pa sta skrbela spremljevalca Bojan Vereš in Marjana Fister.

Učenci so se učili potopiti glavo, gledati pod vodo, drseti na vodi, prsne tehnike plavanja, tehnike kravl, skoka v vodo na glavo, skoka v vodo na noge in vožnje po toboganu kot vrsti reševanja. Učenci so bili seznanjeni tudi z nekaterimi najosnovnejšimi elementi reševanja iz vode ter z osnovami prve

pomoči.

Seveda pa ob vseh obveznih stvareh tečaja ni manjkalo vodnih iger ter vožnje po toboganu.

Učenci so bili na tečaju motivirani za izvajanje nalog, prav tako so uspešno napredovali glede na predznanje plavanja, ki so ga imeli, poleg tega pa so uživali v različnih vodnih dogodivščinah.

Vodja plavalnega tečaja,
Bojan Vereš

Naš prvi tradicionalni zajtrk

Tudi otroci prvega starostnega obdobja smo se razveselili našega prvega tradicionalnega slovenskega zajtrka. Ker smo vsi sladkosnedi, smo se že prej odločili, da bomo izvedeli čim več o čebelah, medu in čebelarjih.

V okviru eko projekta smo spoznali čebele, njihov način življenja, pomen čebel za naše življenje in delo čebelarja. Obiskali so nas čebelarji iz Bakovec in nam prinesli različne vrste medu. Med se je razlikoval po barvi in okusu. Uporabili smo ga za peko medenega peciva, ki smo ga ob pomoči vzgojiteljic in kuharice spekli v šolski kuhinji.

Povabili smo čebelarja, ki nam je predstavil svoje delo in nam podal veliko informacij o življenju čebel. Pokazal nam je tudi zaščitno obleko čebelarja, ki smo jo tudi mi pomerili. Razložil nam je potek pridobivanja medu in nam pokazal tudi čebelji vosek, ki smo ga povohali, tipali, okušali in tudi iz nje oblikovali.

Okušali smo tudi različne vrste medu. Le tega smo tudi primešali čaju, mleku in z njim pripravili tudi različne

namaze. V naše največje veselje je bilo dejstvo, da smo vse pripravljene dobrote lahko tudi spili in pojedli.

Za zaključek našega druženja s če-

belo in čebelarji smo zarajali, starše pa smo razveselili s čebelo, ki smo jo izdelali iz odpadnega materiala.

Sonja, Nada in Gordana

Čebelar nam je predstavil svoje delo in nam podal veliko informacij o življenju čebel

Predpraznično dogajanje v Domu Janka Škrabana je v polnem teku

Miklavž je obdaroval in razveselil otroke zaposlenih in stanovalce Doma Janka Škrabana

Veselo pričakovanje v adventnem času je popestril tudi sneg in prava zima, ki temu najbolj čarobnemu mesecu v letu daje še poseben čar. Tako smo že v mesecu novembru izdelali jaslice, ki so razstavljene v Marijanišču v Veržeju v sklopu vseslovenske razstave jaslic, spletli pa smo tudi adventne venčke, katerih goreče svečke nas bodo spremljale vse do božiča.

Izdelava okraskov in voščilnic nas vsak dan znova pritegneta v delavnice, kjer v zbrani družbi združujemo prijetno s koristnim.

Verjetno je bil obisk Miklavža, ki je letos potekal nekoliko drugače, nagrada za naš trud in ustvarjanje. Do zadnjega kotička smo napolnili veliko jedilnico, kjer so nam prostovoljke Dru-

štva upokojencev Beltinci in Melinci skupaj s svojimi vnuki, učenci Osnovne šole Beltinci ter učenci Glasbene šole Beltinci pripravile krajši kulturni program. Manjkal ni niti recital, domača pesem in mladi harmonikar.

Miklavž, je letos najprej obdaril otroke vseh zaposlenih v Zavodu Svete-ga Cirila in Metoda. Darila in lepe želje so potem prejeli zbrani stanovanjci na prireditvi, ostale stanovalce pa je dobri

mož obiskal kar v njihovih sobah in jim razdelil pakete. Marsikje so solze sreče zamenjale besedo hvala...

Pestro dogajanje pa se bo nadaljevalo še ves praznični december. Pekli bomo pecivo, poslali voščilnice svojim domačim, krasili novoletno drevo, člani Karitasa nam bodo pripravili praznično prireditev in še mnogo drugega prazničnega dogajanja nas čaka.

Prav posebej pa se bomo tudi letos

pripravili na silvestrovanje, kjer bomo zaposleni v zavodu in naši stanovanjci uživali v kulturno - kulinarčni prireditvi z veliko zabave in dobre volje.

Leto je za nami. Čeprav bomo spet obrnili koledar, nam bo 2012 ostalo v lepem spominu.

Novo leto pa naj nam prinese predvsem zdravja, razumevanja in zadovoljstva.

Srečno!

Beltinci v znamenju sokolarstva

Prvi vikend v novembru je Občina Beltinci zaznamovalo sokolarjenje. Tradicionalni 5. lov s sokoli se je pričel v soboto, 3.11.2012, s svečanim odprtjem in nadaljeval še ves vikend z lovom po okoliški pokrajini.

Zavod za turizem in kulturo Beltinci je organiziral dogodek v sodelovanju s Sokolarskim društvom Pomurja iz Beltincev in Slovensko zvezo za sokolarstvo in zaščito ptic ujed. Pri sami izvedbi dogodka so sodelovali Občina Beltinci, Vinogradniško društvo Beltinci, Turistično društvo Beltinci in Restavracija »V grajskem stolpu«. V programu so nastopili Prekmurski rogisti,

Orkester diatoničnih harmonik Glasbene šole Beltinci, Vrtec Beltinci- Enota Melinci in člani Radenske konjenice. Program je že tradicionalno povezovala ga. Simona Cizar.

Lep sončen dan je v beltinski park privabil veliko število obiskovalcev. V Zavodu za turizem in kulturo Beltinci opažamo, da se število obiskovalcev te enkratne prireditve iz leta v leto povečuje. Obiskovalcem so se predstavili lovci, ki jih je bilo letos 14 iz Slovenije in Avstrije, s svojimi pticami in psi. Različne ptice ujede so si obiskovalci z zanimanjem ogledovali in se z njimi tudi fotografirali.

Lov s sokoli predstavlja sožitje med človekom, ptico ujed in psom ter posebno doživetje narave. Ne gre samo za lov, ampak za tradicijo lova s šolanimi pticami, ki se prenaša iz roda v rod. Organizacija lova s sokoli v Občini Beltinci ni naključna, saj v Beltincih deluje gojitveno lovišče Fazan Beltinci, pa tudi naravne značilnosti pokrajine – nižinsko območje z bogatimi staleži male divjadi – so za takšen lov ugodne. Plen na tem lovu danes ni pomemben, pomembno je doživetje in lep let ptice ujede.

Elica Horvat

Tradicionalno skupinsko fotografiranje udeležencev lova in organizatorjev

CENTER ZA ZDRAVJE IN RAZVOJ
CENTRE FOR HEALTH AND DEVELOPMENT
MURSKA SOBOTA

EVROPSKO TERITORIALNO SODELOVANJE

Kolesarjenje in pohodništvo brez meja - HIKING & BIKING

Vzpostavljene turistične kolesarske in pohodniške poti ter parki nordijske hoje avstrijske Štajerske in severovzhodne Slovenije

Center za zdravje in razvoj Murska Sobota je kot vodilni partner čezmejnega projekta Hiking & Biking, katerega namen je pozicionirati območje severovzhodne Slovenije in avstrijske Štajerske kot območje kakovostnih produktov na področju pohodništva, kolesarjenja in nordijskega fitnesa, zaključil svoje aktivnosti. Obe pokrajini sta v okviru projekta pridobili več kot 275 km označenih kolesarskih poti, več kot 250 km označenih pohodnih poti in poti za nordijsko hojo. Predstavljamo vam rezultate enega največjih in najuspešnejših projektov na področju čezmejnega sodelovanja Slovenija-Avstrija na področju rekreacije in turizma.

Projekt z akronimom Hiking & Biking Operativnega programa Slovenija Avstrija 2007-2013 je trajal več kot tri leta in pol in je zajemal območja regij Pomurje, Podravje, Koroška in avstrijska Štajerska. V okviru tematike »rekreacija in narava« so bile v projektu obravnavane naslednje tri teme: pohodništvo, kolesarjenje in nordijski fitnes. Namen projekta je bil na območju omenjenih regij oblikovati skupne čezmejne integralne turistične produkte, zagotoviti skupno tržno komuniciranje in pozicionirati projektno regijo kot območje kakovostnih turističnih produktov.

Rezultati so za nadaljnji razvoj turizma več kot spodbudni: pri vzpostavitvi produktov je sodelovalo več kot 22 lokalnih skupnosti, ki so bile neposredno vključene v razvoj produkta in so same predlagale potek tras. Trase poti potekajo po obstoječi infrastrukturi, ki je bila uporabljena v najboljši možni meri, pridobljena so bila vsa dovoljenja in soglasja za postavitve 410 smernih tabel v 22 občinah po celem Pomurju in sicer po novih kriterijih za enotno označevanje, ki so bili tudi vzpostavljeni v okviru projekta. Poleg tega so bile izvedene številne promocijske aktivnosti, vse s ciljem, da bi ljudje spo-

znali, prepoznali in začeli uporabljati zdravju in počutju tako dobrodošle in pomembne pridobitve.

Projekt je na obeh straneh meje, tako v severovzhodni Sloveniji kot tudi na avstrijskem Štajerskem primer, kako se s široko mrežo sodelujočih lahko vzpostavi integralen, čezmejni, zanimiv, zdravju koristen in tudi ekonomsko donosen turistični produkt. www.hiking-biking.net.

OSEBNA IZKAZNICA PROJEKTA

- Naziv projekta: Rekreacija v naravi – pohodništvo in kolesarjenje brez meja; krajše Hiking & Biking.
- Območje: regionalna področja Pomurje, Podravje, Koroške v severovzhodni Sloveniji in celotno regionalno področje Štajerske v Avstriji.
- Trajanje projekta: od 1. marca 2009 do 31. decembra 2012.
- Cilj projekta je razvoj in promocija skupnih čezmejnih turističnih produktov in z njimi povezane turistične ponudbe ter skupne marketinške aktivnosti za pozicioniranje regije kot letoletne počitniške destinacije, s ciljnimi osredotočanjem na turiste

sedmih evropskih držav.

- Projekt je sofinanciran z razpisa Operativnega programa Slovenija Avstrija 2007-2013. Proračun projekta znaša 2,9 milijonov evrov, evropski sklad za regionalni razvoj pokriva 85%, ostala sredstva se sofinancirajo iz javnih in v Sloveniji delno tudi iz zasebnih sredstev.
- Partnerji: Center za zdravje in razvoj Murska Sobota (vodilni partner), Steirische Tourismus GmbH, Zavod za turizem Maribor, Mariborska razvojna agencija, Regionalna razvojna agencija za Koroško, Znanstveno raziskovalno središče Bistra Ptuj, Razvojni center Murska Sobota, Prleška razvojna agencija, Regionalna razvojna agencija Mura in Multidisciplinarni raziskovalni inštitut Maribor.

Dodatne informacije:

- Vodja projekta: Mojca Makovec Haložan (Center za zdravje in razvoj Murska Sobota), T: 02 530 2127
- Vodja projekta na Štajerskem: Mag. Günther Steininger (Steiermark Tourismus), T: 0043 316 4003 40.

Lipovska pout nudi dobro uro sprehoda po Lipovcih in bližnji okolici

Aktivnosti Društva za varstvo in vzgojo ptic Slavček Beltinci

Zadnja meseca v letu prinašata v vrste našega društva vedno največ aktivnosti. Tako smo meseca novembra na enem mestu zbrali okoli 260 ptic, ki smo jih na ogled postavili člani Društva za varstvo in vzgojo ptic Slavček Beltinci. Dvodnevna društvena razstava raznih vrst kanarčkov, eksotov, malih, srednjih in velikih papig ter eksotičnih golobov, ki so z živahnim žvrgolenjem, oglašanjem in petjem pritegnile čez 1100 občudovalcev iz Pomurja in drugih krajev Slovenije ter sosednjih držav, je bila v prostorih beltinskega gradu.

Člani društva smo se razstave tudi tokrat lotili zaradi promocije društva, saj smo želeli obiskovalcem in drugim ljubiteljem ptic pokazati, kaj vse smo uspeli postoriti oz. vzgojiti v kratkem času. Sama razstava je bila tudi predpogoj za sodelovanje na državnem tekmovanju. Najpomembnejši razlog za ptičjo izložbo pa je bilo lepotno tekmovanje, na katerem so sodniki ptice ocenjevali glede na barvo in perje. Ker je šlo za estetske presežke, pa je bila pomembna tudi postava.

Na podlagi dobljenih točk oz. ocen društvenega tekmovanja so bili izbrani naslednji šampioni po skupinah:

Barvni kanarčki - LADISLAV GOSTAN, melanin kanarčki - Izidor LEBAR, postavni kanarčki - Alojz ZADRAVEC, eksoti F1 - Ladislav GOSTAN, eksoti F2 - Milan OBAL, standard papige - Zlata HORVAT, skobčevke - Darko KAVAŠ, agapornide - Blaž KAVAŠ, srednje papige "K" - Blaž KAVAŠ, papige skupina "L" - Niko GUSTAK, vse vrste

ostalih eksotičnih golobčkov - Milan OBAL.

Najboljše in najlepše ptice članov društva so meseca decembra tekmovale še enkrat, in sicer na 21. državnem tekmovanju z razstavo, ki je potekala 1. in 2. decembra v Šempetru pri Novi Gorici. Ime društva in kraja Beltinci je bilo zelo dobro zastopano, kar potrjujejo tudi rezultati, saj smo osvojili 15 odličij.

Za konec uspešnega dela v iztekajočem se letu se bo nekaj naših ptic pod oznako Slovenija-Beltinci udeležilo tudi 61. svetovnega prvenstva in razstave v kraju Hasselt - Belgija.

Veseli smo, da se društvu priključuje vedno več novih ljubiteljev in poznavalcev sobnih in zunanjih ptic. Več

o našem delu lahko najdete na www.slavcek-beltinci.si

MEDALJE PO GOJITELJIH

Gojitelj	I. m.	II. m.	III. m.
Blaž Kavaš	1	1	2
Zlata Horvat	1	1	2
Izidor Lebar	1	1	0
Milan Obal	1	0	1
Ladislav Gostan	1	0	0
Darko Kavaš	1	0	0
Dominik Mesarič	0	1	0

Izidor LEBAR, predsednik društva

Razstavljene ptice so sodniki ocenjevali glede na barvo in perje, pomembna pa je tudi postava

Veseli smo darov jeseni (brez razpisov)

Nedavna prerokba, da bo Ambasada cvetela tudi v jeseni, se je uresničila.

Uvod v pestro dogajanje je napovedal 20. oktober, ko smo se, kot vsako leto, člani Društva iniciative mladih skupaj s KO Združenja borcev za vrednote NOB Beltinci in ostalimi simpatizerji, zbrali ob spomeniku Štefana Kovača-Marka v Gančanih in s pesmi, petjem ter nagovorom počastili spomin na 71. obletnico smrti našega vzornika. Po proslavi smo DIM-ovci v

prostorih Ambasade pripravili še ogled filma »Trst je naš!« ter pogostili zbrane. Zanimivo, poučno in veselo druženje s starejšimi borci se je nadaljevalo še naprej v pozen večer. Tako zelo pozni pa spet nismo bili, saj smo bili še isti dan postojanka Klubskega maratona Radia Študent. Tokrat so nas s svojim trash garažnim popom vznemirjali Trus! iz prestolnice ter skorajda že naš hišni bend Automassage (Prekmurje/Avstrija), ki vztrajno krmari po vodah noisea,

ambientala in psihadelije.

27. oktobra se je odvijal »Alter rock night«, kjer smo obiskovalcem predstavili našo novo pridobitev - kombi, ki nam ga je podarila Pekarna Čeh Beltinci, ki ji ob tej priliki izražamo posebno zahvalo. Za nas je ta kombi že od vsega začetka velika pridobitev, saj nam je omogočil prevoz drv za kurjavo, dostavo preostalih oblačil iz nedavne dobrodelne akcije raznim organizacijam ipd. Naj nam vsem skupaj dobro služi še

najprej, tudi mi bomo še naprej prehi-tevali po levi.

Začetek kurilne sezone smo poleg nabave drv obeležili še z obiskom di-mnikarja, ob tem pa tudi uspešno sani-rali zevajoče luknje v strehi.

Mesec november se je pričel s prav posebnim dogodkom - Ambasada ŠKM je namreč praznovala 10- letnico samoupravljanja. 2. november smo tako obeležili s celodnevniim dogajanjem: najprej z razstavo fotografij dogodkov prve desetletke ter člankov in reportaž iz različnih medijev, ki so na takšen ali drugačen način popisali naše aktivno-sti. Gostili smo tudi prof. dr. Rajka Mur-šiča, ki nam je predstavil svojo knjigo »Na trdna tla«, v kateri je brez sramu raziskoval alternativna samonikla pri-zorišča v Sloveniji, med katerimi po-sebno mesto nosimo tudi sami. Lasten vpogled v delovanja Ambasade skozi vsa ta leta sta podala še predsednik DIM-a Tomaž Rous in Tomica Glavica iz Društva za razvoj elitne kulture oz. neprofitne glasbene založbe God Bless This Mess, ki prav tako deluje v klub-skih prostorih Ambasade. Večer se je zaključil z benefit koncertom glasbe-nikov, ki so na tak ali drugačen način povezani z nami, na katere smo imeli vpliv in obratno. Mlada Beltinška ban-da in Kleemar so bili, kot vselej, na vr-hunskem nivoju, najbolj pa sta nas - razumljivo - navdušila naša Mito2, ki sta si s suverenim debitantskim nastopom zagotovila dobro popotnico za nadalj-nje glasbene podvige.

Že dva tedna kasneje, 17. novembra, smo - v znak solidarnosti s protesti v Ljubljani - z zgovornim naslovom »Je-

beš vlado, dajte nam nado!« in pestrim koncertnim repertoarjem na simbolič-ni ravni izkazali nestrinjanje s politiko naših oblastnikov ter stanjem v državi nasploh. Kot se za tovrstno manifesta-cijo spodobi, smo celotno stvar potrdili na »hard core« način. Tako smo gostili dva benda iz Hrvaške, in sicer »What Matters Most« iz Koprivnice ter »Life in Peril« iz Vraždina ter gornjeradgon-sko-štajersko navezo »Strike a Fire« (Radgona/MB). Absolutno strinjanje z navedenim nam je izkazala polna Am-basada obiskovalcev.

Zadnjega novemberskega dne smo gostili benefit koncert »Free Božidar«, kjer so se zbirale donacije za pravno pomoč v priporu gladovno stavkajoče-mu Božidarju Radišiču in drugim, zgolj

zaradi posesti kriminaliziranim upo-rabnikom konoplje. Svojo podporo so izkazali tudi nastopajoči glasbeniki, na-mensko zbrani iz našega konca: raper »MC Beno« (Odranci), stoner rockerji »Eyecontact« (Lendava), eksperimen-talni metalci »The Equasion (MS)« ter elektro - punk godeči ljubljanski prek-murci »Ludovik Material«.

Jesensko dogajanje v Ambasadi pre-stavlja lep uvod v kurilno in koncertno sezono. Nedavni obisk ekipe RTV Slo-venija, ki je snemala nekaj naštetih do-godkov ter skušala zajeti delček našega aktivizma, pa priča tudi o tem, da dela-mo dobro, kar nam v borbi z mlino na veter daje le še dodatno spodbudo.

DIM Beltinci, *Sabina Šajher*

Utrinek s prireditve »Jebeš vlado, dajte nam nado!«

Ličkanje koruze pod liplansko »gümlo«

Liplenska gümbla postaja prostor druženja in ohranjanja vaških običajev

Na vasi je bilo nekoč skoraj pri vsaki hiši »trganje kuka-ric«, zvečer pa »lūpanje kukarice«. To je bil za kmeta pravi mali praznik. Žal je dandanes to opravilo odšlo v pozabo. Od-klar imamo v Lipi cimprano hižo, poleg pa »gümlo«, si vaščani želimo obuditi kanček preteklosti. Do tega izročila čutimo veliko ljubezen. Zato smo se v okviru Turističnega društva Lipa zmenili, da pri kmetih Jožetu Ferčaku in Štefanu Zveru potrgamo koruzo in jo olupimo na »gümli«.

Ko se je zmračilo, so se začeli okrog kupa koruze zbirati ljudje iz vasi in od drugod. Delo je potekalo veselem vzduš-ju. Ko je začela krožiti steklenica s »klintonom«, so starejši povedali kakšno ljubezensko zgodbo, otroci pa so se začeli obmetavati s »furki«. Po opravilu so gospodinje prinesle

vrtnanke iz kmečke peči in koruzne pogače. Ob zvokih harmonike je zadonela pesem, pa tudi zavrteli smo se.

Liplanska »gümla« je prostor, kjer

se s pripovedno besedo, pesmijo in dobro voljo obujajo spomini na tisto, kar je bistvenega za naš kraj in za naše ljudi. Zato ohranjamo šege, navade in

našo kulturo, saj ne smemo dopustiti, da bi vse to tonilo v pozabo.

Francka Zadavec

Strunjanski kakiji pritegnili Prekmurce

Jesen je čas, ko je narava najbolj radodarna. Obdari nas s plodovi, ki smo jih pričakovali in zanje vse leto pridno delali. To jesen smo se s Turističnim društvom Lipa odločili, da bomo odšli na Primorsko. Strunjan je bil naš cilj, saj imajo tam vsako leto Praznik kakijev.

Ko smo tisto novembersko soboto prišli v Strunjan, je bilo razpoloženje že "pravo". Okusni kakiji so vabili ljudi k stojnicam, zgovorni prodajalci pa so ponujali svoj pridelek, sicer bolj za prodajo kot za pokušino. Stojnice so se šibile pod težo kakijev, marmelade, pite velikanke in še drugih slastnih dobrot. Dobro smo se založili s sadeži in se odpravili na zasluženo kosilo. Želeli smo degustirati in kupiti še olivno olje, vendar nam je žal zmanjkalo časa.

Polni lepih doživetij smo se pozno ponoči vrnili domov.

Francka Zadavec

Potem, ko smo se založili z okusnimi kakiji, smo se napotili še na ogled Pirana

Potopisni večeri KK TIM MLIN Beltinci

V beltinski grajski dvorani je 17. novembra 2012 potekal že 31. potopisni večer Kolesarskega Kluba Tim Mlin Beltinci. Obiskovalci so se sprehodili po poteh Eve Ribežl, ki je šest tednov preživela v Azerbajdžanu, Gruziji in Armeniji. V državah, kjer ni samo jezik težko razumljiv, temveč tudi pisava, vladata tako revščina kot tudi bogastvo. Medtem ko se na eni strani vrstijo neasfaltirane ceste in stari avtomobili, se na drugi strani bohotijo stekleni nebotičniki in avtomobili najprestižnejših znamk. Vsaka izmed držav pa ima seveda tudi svojo zgodovino, na kar opominjajo tako državne zastave kot tudi grbi. Eva je svojo pot predstavila s pomočjo številnih fotografij in videoposnetkov, s seboj pa je prinesla tudi razne knjige in priročnike ter eno izmed tradicionalnih namiznih iger. Člani Kolesarskega kluba Tim Mlin so po predavanju, kot vedno, poskrbeli tudi za pogostitev.

Gostje 32. potopisnega večera, ki je bil 1. decembra 2012, so bili člani kole-

sarskega društva Raketa iz Kopra, ki so obiskovalcem predstavili svoje avanturistično potovanje s kolesi po Balkanu in vzhodnih državah. Fantje so se s kolesi podali po bivših državah Jugoslavije, predstavljena pa je bila tudi pot po Madžarski, Slovaški ter na koncu še kolesarjenje po Avstriji. Goran, Matej in

Rado so večer popestrili z dobro mero duhovitosti, predstavljeno je bilo natančno tisto, kar obiskovalci potopisnih večerov KK TIM MLIN pričakujejo: zanimiva zgodba ob odlični slikovni podlagi.

Leon Mihalič

Tokrat so nas člani kolesarskega društva Raketa popeljali na Balkan in po vzhodnih državah

Večernice smo praznovale

Leto se počasi izteka in to je čas, ko bomo delali takšne in drugačne in-venture. Pri pregledu dejavnosti za letošnje leto ugotavljam, da smo se bolj malo pojavljale v družabnem delu življenja v občini. Ne glede na to pa smo se srečevale na vajah in se družile, kar je tudi namen skupine. Ugotavljam, da bi bolj zavzeto in resno vadile, če bi več nastopale, žal pa nas raje vabijo za pripravo langaša, kjer se tudi z veseljem odzovemo.

Sredi septembra je naša pevka Fema Hozjan praznovala 80. letnico rojstva in se poveselila skupaj z nami. Praznovali smo v enem od gostinskih lokalov v Beltincih. Še enkrat iskreno čestitamo! Res si zasluži čestitke, saj je pri skupini že od ustanovitve, to pa je že – verjeli ali ne – petnajst let! Boste rekli, da je to

v primerjavi z večnostjo le kratek trenutek, če pa začnemo seštevati ure vseh vaj in nastopov, se ta trenutek kar raztegne. Želimo si, da bi naši Femi še dolgo služil njen glas in da ne bi izgubila volje do druženja in petja.

To želim tudi vsem ostalim pevkam, saj je 15 let res lepa doba - v začetku decembra bomo tako spet praznovali. Ker pa je v decembru veliko prireditev, bomo praznovanje prenesle v januar 2013.

Milena Makovec

Večernice so praznovale petnajst let druženja ob petju in visok življenjski jubilej svoje članice Feme Hozjan

Razstava umetniških del, nastalih v Likovni koloniji Izak Lipovci 2012

Likovna kolonija Izak Lipovci je v letu 2012 praznovala okrogli jubilej, bila je namreč že dvajseta.

S svojo udeležbo so letošnjo lipovsko kolonijo obogatili naslednji umetniki: Rudi Benetik iz Podjune na avstrijskem Koroškem, Zuzana Kalinakova s Slovaške, Zmagor Kovač in Anka Krašna iz Maribora, Mira Ličen Krmpotič iz Pirana, Roberto Micol iz Italije, Agata Pavlovec iz Železnikov, Marija Rus iz Metlike, Lucija Stramec iz Mute, Tone Seifert iz Ljubljane, Vinko Železnikar iz Mengša ter Tanja Tanevska iz Skopja v Makedoniji. Družili so se in delali pod vodstvom umetniškega vodje Petra Vernika iz Maribora.

Poleg vseh številnih spremljajočih aktivnosti, ki so jih bili deležni v koloniji in ki jih je bilo ob okrogli obletnici še več kot običajno, so umetniki v koloniji tudi plodno ustvarjali. Jesen pa je tudi čas, ko ustvarjena umetniška dela društvo ponudi na ogled širši zainteresirani javnosti.

Petek, 26. oktober, je bil dan odprtja razstave umetniških del, nastalih v letošnji lipovski koloniji. V obnovljenih prostorih beltinskega gradu, kjer društvo tradicionalno prireja svoje razstave, so bila tudi tokrat na stenah obešena kvalitetna umetniška dela letošnjih udeležencev. Za glasbeni program ob

odprtju je poskrbela mlada violinistka Brina Podgajski Kampuš iz Glasbene šole Beltinci. Po nagovoru župana Občine Beltinci, dr. Mateja Gombošija, je v osrednjem delu programa stalni sodelavec društva Aquila, mag. Franc Obal, na svoj strokoven, pa vendar zelo zanimiv način predstavil udeležence kolonije in predvsem njihova umetniška dela. Na veselje članov društva, ki vsi brez izjeme prostovoljno nadaljujejo tradicijo lipovske kolonije, se je na odprtju zbralo veliko število obiskovalcev in kar sedem od trinajstih sodelujočih

udeležencev kolonije, trije tudi iz tujine. Sledilo je še zanimivo in veselo družabno srečanje v Vaškem domu v Lipovcih, kjer so prisotni člani društva, slikarji, sodelavci in ostali obujali spomine na kolonijo, izmenjali strokovna mnenja, obudili prijateljstva in se poveselili.

Ob odprtju razstave je društvo Aquila izdalo tudi ličen barvni katalog s podatki o poteku kolonije, o umetnikih in z barvnimi reprodukcijami nastalih del.

JoP

Odprtja razstave del letošnje likovne kolonije se je udeležilo tudi 7 sodelujočih umetnikov, od tega trije iz tujine

Filatelistična razstava FND »KLASJE« Beltinci

v hotelu »Ajda« v Moravskih toplicah je bila od 09.11.2012 do 14.11.2012 v 4 vitrinah na 21 listih postavljena društvena razstava. Tema je bila Prekmurje, razstavljala sta člana društva Jožef Andrejek (znamke in razglednice) ter Marko Kolar (društvena vitrina), ki sta s pomočjo Natalije Vinčec razstavo tudi postavila.

Za FND »Klasje«: *Slavko Šebjan*

Marko Kolar in Jožef Andrejek pri postavljanju razstave

Filatelija - božič 1995

16.11.1995 je Pošta Slovenije izdala 2 znamki: za 13 sit je znamko oblikovala Marlenka Stupica (2. mesto "Grand Prix de l'Exposition WIPA"), za 70 sit pa je bil oblikovalec Matjaž Učakar, FDC (first day covert), slovensko OPD (ovitek prvega dne) in 2 zveščiča.

Izšel je tudi Katalog poštne znamke 1995/96 z namenom sponzoriranja FZS (Filatelistične zveze Slovenije) h katalogu pa sta priloženi enaki znamki za 13 in 70 sit, le brez srebrne in zlate barve ter nezobčani.

Slavko Šebjan

Zveščiča

Božič 13 Sit

Marija pomagaj 70 Sit

FDC (18/95)

Poskusni tisk

Mednarodni dan starejših - zlatoporočenci društva upokojencev Beltinci

V Društvu upokojencev Beltinci smo letos prvič obeležili MEDNARODNI DAN STAREJŠIH. Generalna skupščina Združenih narodov je 14. decembra 1990 za mednarodni dan starejših razglasila 1. oktober. Leta 1991 je generalna skupščina sprejela še načela Združenih narodov za starejše osebe.

Po svetu omenjeni dan obeležujejo od leta 1990. Tudi v Sloveniji je ta dan namenjen promociji spoštovanja in skrbi za starejše, torej tistemu, kar bi morali početi skozi vse leto, ne le ta dan. Na mednarodni dan starejših opozarjajo mediji, ki objavljajo prispevke o starejših. Domovi za starejše organizirajo dneve odprtih vrat, hkrati pa pripravljajo razne aktivnosti, s katerimi predstavljajo svoje delo in poslanstvo. Ena najodmevnejših prireditev v Slo-

veniji je FESTIVAL 3. ŽIVLJENJSKEGA OBDOBJA, ki poteka v Ljubljani v Cankarjevem domu in je v prvi vrsti namenjen starejšim in medgeneracijskemu povezovanju. Društva upokojencev iz vse Slovenije v ta namen organizirajo izlete ter se udeležujejo tridnevne prireditve, ki je masovno obiskana. Tudi iz našega društva je 48 članov obiskalo festival. Ogleдали smo si kar nekaj kulturnih nastopov sodelujočih društev, poslušali zdravstvena predavanja, se seznanili z mnogimi ponudbami zdravstvenih preparatov, ki lajšajo tegobe in bolezni starostnikov. Izmeriti smo si dali krvni tlak in sladkor. Sprejeli smo veliko ponudb zdravilišč za letovanja ter si ogledali razstave izdelkov, ki jih izdelujejo v društvih po Sloveniji.

Obisk festivala je bil razlog, da smo

mednarodni dan starejših v našem društvu obeležili šele v soboto, 2. novembra v kulturnem domu. Odločili smo se za koncert in v Beltince povabili vokalno skupino „ALLEGRO“ iz Maribora ter domači mešani pevski zbor „Števan Kūhar“ iz Bratoncev, ki sicer deluje pod okriljem bratonskega kulturno umetniškega društva. Ker so pevci istočasno tudi člani DU Beltinci, ga imamo kar za svojega, saj društvo uspešno zastopajo tudi na območnih revijah pevskih zborov upokojencev Pomurja. Pevci so nam pripravili resnično lep kulturni dogodek.

Koncert ob mednarodnem dnevu starejših smo posebej namenili spoštovanim in dragim slavljencem, članim društva, ki so v zadnjih dveh letih praznovali ZLATO POROKO - 50 let

skupnega življenja. V UO smo se tokrat prvič odločili, da jim na ta način izrečemo čestitke, se jih spomnimo in obeležimo tudi njihov častitljiv osebni praznik. Dočakati jubilej-50 let skupnega zakonskega življenja- je izjemen dogodek, ki so ga deležni le redki pari.

Kot že rečeno, smo se v Društvu upokojencev Beltinci letos prvič odločili, da svoje zveste člane ob visokem jubileju počastimo s skromno pozornostjo, osebno čestitko in kulturnim dogodkom njim in skupnemu prazniku v čast. Vsi dobro vemo, da vaško in društveno skupnost zaznamujejo krajanji in člani. Obnašanje predstavnikov vseh generacij olajša ali otežuje naše skupno življenje. Vsi tisti člani, ki prispevajo k boljšim odnosom in povezanosti med nami, zaslužijo našo posebno zahvalo in iskreno spoštovanje. Pri tem pa posebej cenimo bogate življenjske izkušnje in dober zgled naših starejših krajanek in krajanov – članov DU. Med člani smo našli 19 parov, ki so v za-

dnjih dveh letih praznovali zlato poroko. Vsi se žal niso mogli udeležiti slovesnosti. Prišlo je 15 parov, med njimi je zaradi bolezni partnerja bil prisoten le en zakonec. Njihovo udeležbo pozdravljamo in se vsem zahvaljujemo. V svojem imenu, v imenu članov UO društva, poverjenikov po vaseh in seveda vseh

članov Društva upokojencev Beltinci vam iskreno čestitamo, želimo še veliko skupnih let, polnih zdravja in veselja do življenja ter veliko lepih dogodkov s sočlani v društvu.

Predsednica DU,
Mira Šömen

Dočakati jubilej 50 let skupnega zakonskega življenja je izjemen dogodek, ki so ga deležni le redki pari

Srečanje ljudskih pevcev v Odrancih

Župnija Odranci je že drugič zapored organizirala srečanje ljudskih pevcev iz župnij lendavske dekanije pod naslovom »Odimo spejvat 2012«.

Prireditvev je potekala v sklopu tradicionalnih Kozarjevih dnevov v župnijski cerkvi Svete Trojice v Odrancih, 28. oktobra. Letošnje srečanje je bilo uglašeno na temo Leta vere, v katerega smo vstopili s 14. oktobrom. Na njem je sodelovalo enajst skupin.

Udeležile smo se ga tudi ljudske pevke Jesensko listje iz Dokležovja, ki smo s svojim nastopom počastile spomin msgr. Lojzeta Kozarja, oznanjevalca vere in gorečega vernika, ki je za svojo vero pričeval z vsem svojim bitjem ter jo oznanjal in krepil tudi s pesmijo.

Na prireditvi smo zapele dve pesmi, s katerima ljudje pri svetih mašah in pri drugih oblikah bogoslužja slavijo Boga

in izpovedujejo svojo vero. Zapele smo bogoslužno pesem Sto tisoč pozdravov v čast Mariji in pesem Blaženi Slomšek,

s katero smo počastile zavednega duhovnika.

Lidija Ropoša

Srečanja ljudskih pevcev smo se udeležile tudi ljudske pevke Jesensko listje iz Dokležovja

Obisk občanov Sel z Avstrijske Koroške v Gančanih

V nedeljo, 26. avgusta, smo se krajani iz Gančanov skupaj z veteransko skupino KUD Beltinci in mešanim pevskim zborom ter člani družine Matko iz Gančanov odzvali povabilu Katoliško-prosvetnega društva Planina iz Sel na Koroškem. Namen obiska je bila 15. obletnica smrti duhovnika Ivana Matka, rojenega v Gančanih 1910. leta. Gospod Ivan Matko je skoraj štiri desetletja opravljal duhovno službo v Selah na Koroškem in je bil leta 1997 tam tudi pokopan.

Ivan Matko v Selah na Koroškem ni opravljal le božje službe, ampak je takoj po prihodu z domačini pripravil gledališko predstavo, v štirih desetletjih pa je predstav bilo več kot dvesto. Kot so nam povedali domačini, ima Ivan Matko na tem delu Koroške velike zasluge za ohranitev slovenskega jezika. Kulturno življenje v Selah pa je zaznamoval tudi z ustanovitvijo folklorne skupine ter dekliskega pevskega zbora, bil pa je tudi ustanovitelj športnega in planinskega društva.

Preko folklorne skupine je stkal sodelovanje med krajani Sel s krajani Gančanov in Beltincev, saj je organiziral gostovanje folkloristov iz Sel na mednarodnem folklornem festivalu v Beltincih, ob tem pa so folkloristi nastopali tudi v Gančanih.

Zaradi prej omenjenega je bila na spominsko srečanje v Selah letošnjega avgusta povabljen tudi veteranska folklorna skupina KUD Beltinci, saj so nekateri člani pred skoraj štirimi desetletji že gostovali v Selah.

Do srečanja je prišlo na pobudo družin Olip iz Sel in družine Matko iz Gančanov (Ivanovi sorodniki), ki sta tudi po smrti Ivana Matka še naprej ohranjali stike. Tako smo v Selah na Koroškem najprej darovali spominsko mašo, položili venec na grob Ivana Matka, sledil pa je kulturni program, kjer je zapel Mešani pevski zbor iz Sel na Koroškem, pučanski duet s harmonikarjem Štefanom Matkom in veteranska folklorna skupina KUD Beltinci. Pred slovesom smo določili datum, ko bodo Selani vrnil obisk in pripeljali Mešani pevski zbor v Gančane.

Kulturniki in predstavniki občine Sel na Koroškem so 10. novembra letos obljubo tudi izpolnili. Dan pred Martinovim praznikom so prišli na obisk in zvečer skupaj z Moškim zborom iz Gančanov in Veteransko folklorno skupino KUD Beltinci nastopili na kulturnem večeru

v spomin Ivana Matka. Kljub temu, da je bila Martinova sobota, se je v dvorani športno-rekreacijskega centra v Gančanih zbralo veliko obiskovalcev. Selani so poleg Mešanega pevskega zbora pod vodstvom mag. Romana Verdela s sabo pripeljali presenečenje in sicer Veteransko folklorno skupino Katoliško-prosvetnega društva Lipa iz Sel na Koroškem. Ta folklorna skupina danes več ne deluje, so pa veterani za to priložnost imeli nekaj vaj in v Gančanih spet zaplesali kot prvič pred 39. leti. Tako folklornikii kakor tudi pevci so za svoj izvrsten nastop poželi velik aplavz. Tega pa so bili deležni tudi domači pevci in plesalci Veteranske folklorne skupine KUD Beltinci. Med samim programom so gostje predstavili Občino Sele na Koroškem in obujali spomine na gospoda Ivana Matka.

Tako goste kakor tudi domačine je nagovoril tudi predsednik KS Gančani, Vasja Bugar, ki je poudaril: »V Gančanih smo zainteresirani, da naša srečanja postanejo tradicionalno. Pa ne le na kulturnem področju.« Predsednik Vasja Bugar je nadaljeval: »Danes sem spoznal obilo novih obrazov, toda občutek imam, da se poznamo že dolgo. Slišal sem ogromno življenjskih zgodb, ki so mi sedle v srce. Slišal sem slovenske pesmi, ki na avstrijskem Koroškem, tudi po zaslugi gospoda Matka, na srečo niso zamrle.«

Med člani mešanega pevskega zbora je bil tudi podžupan Občine Sele na Koroškem, Nanti Olip, ki je povedal, da je bilo ob pogovoru z gospodom Ivanom

Matkom o domačih Gančanih vedno čuti srčno vez s krajem, vedno pa je Selane tudi z velikim veseljem peljal v Beltince in Gančane.

Po kulturnem srečanju se je nadaljevalo druženje, ki pa je bilo prežeto s kulturo, saj so skupaj z Mešanim pevskim zborom iz Sel zapeli vsi obiskovalce. Seveda ni šlo brez pesmi »Rož, Podjuna, Zila« in »Prijas na Koroškem«. Mlajši člani pevskega zbora po besedah predsednice KPD Lipa iz Sel na Koroškem Pavli Čertov še niso bili v Gančanih in so bili nejevoljni, da so morali na gostovanje tako daleč. Ob vseh dogodkih in sprejemu v Gančanih in na Občini Beltinci pa se zvečer nikakor niso mogli posloviti in so kar nekajkrat preložili odhod domov.

Naj povem, da so naši gostje prišli v Gančane že pred poldnevom, kjer so se najprej okrepcali in spoznali med sabo. Skupaj smo obiskali Martinovanje v Beltincih, ki ga je organiziralo »Društvo vinogradnikov Občine Beltinci«, na povabilo predsednika KS Lipa, Jožeta Ferčaka, smo si pogledali cimprano izo v Lipi, nato pa še Otok Ljubezni v Ižakovcih. Mešani pevski zbor iz Sel je vsako obiskano znamenitost obeležil s pesmijo. Program ogledov po Občini Beltinci je naredila Elica Horvat, direktorica ZTK Beltinci, ki je ogleda tudi strokovno vodila. Za odličen turistični program in strokovno vodenje se gospe Elici Horvat v imenu domačinov zahvaljujem.

Slavko Petek

Veteranska folklorna skupina Katoliško-prosvetnega društva Lipa iz Sel na Koroškem po 39 letih ponovno v Gančanih

42. mednarodni folklorni festival, Beltinci, 26.–29. julij 2012

Kulturno umetniško društvo Beltinci je lahko ponosno, da je uspešno izpeljalo še en mednarodni folklorni festival. Njegov kulturni in narodnostni pomen je ob obisku sobotnega večera opazila in ga v nagovoru po zaključku prireditve tudi poudarila gospa Ljudmila Novak, ministrica, ki je odgovorna za Slovence zunaj meja države Slovenije. Piko na i pa je s svojo dopolnitvijo dala predsednica društva, gospa Lizika Zadavec. Upam, da pohvale ne bodo ostale samo pri besedah in da bo festival tudi v bodoče deležen podpore Urada za Slovence po svetu. Predvsem pa, da njihovih besed niso preslišali tisti iz domačih logov, ki so festival dolžni podpirati, saj ta ne more živeti in se razvijati le od sponzorskih prispevkov.

Festival se je tudi letos odvijal po ustaljenih tirnicah s prizorišči v beltinskem gradu in parku. Njegov slavnostni začetek z nagovorom gospoda župana, dr. Mateja Gombošija, je bil povezan s predstavitev zgoščenke Slovenske ljudske plesne viže – Prekmurje in Porabje in z odprtjem razstave starih gramofonov. Zgoščenko, ki prinaša primere plesnih viž iz arhiva Glasbeno-narodopisnega inštituta ZRC SAZU iz Ljubljane, posnete v drugi polovici 20. stoletja, sta predstavila Mirko Ramovš (ta je nastopil namesto odsotne urednice dr. Rebeke Kunej) ter sourednik dr. Drago Kunej. Predvajani primeri so pri občinstvu vzbudili veliko pozornost. Večina je tako lahko prvič slišala, kako je igrala stara Kociprova banda in kako so na gostiji zvene le vse znane plesne melodije v izvedbi drugačnega glasbenega sestava. Strokovno neoporečno, a vsem razumljivo in z glasbenimi ilustracijami je nato dr. Kunej obrazložil zgodovino gramofona in predstavil primerke z razstave. Zanimiv in tehten večer, ki je potekal v grajski poročni dvorani, je številno občinstvo zbrano spremljalo. Ker govornika za poslušalce v sosednjih prostorih nista bila dovolj slišna, je žal marsikdo predčasno zapustil prireditev, tako da bi bilo potrebno, v izogib takim nevšečnostim, govornike v bodoče ozvočiti.

Petkov večer je bil kot vedno name-

njen tujim folklornim skupinam. Tokrat sta nastopili Folklorna skupina »Kono-pa« iz Slovaške in Folklorna skupina »Ogranak« - Seljačka sloga Buševac iz Hrvaške. Občinstvo, vajeno stiliziranih slovaških folklornih skupin, je od prve pričakovalo temperamentno glasbeno in plesno poslastico, nastopila pa je skupina s programom, ki je predstavil folklorno izročilo v dokaj izvirni podobi in z večjim poudarkom na pesmi kot plesu. Žal je bila prav glasbena spremljava, harmonikar, šibki del nastopa, še zlasti pri plesu, kjer se godec in plesalci pogosto ritmično niso ujeli. Skratka, skupina je bila bolj zanimiva za strokovnjake, ki so imeli priložnost videti neizumetničeno folklorno podobo slovaške pokrajine blizu madžarske meje, manj pa za občinstvo. Po svojem načinu dela in članskem sestavu je bila sorodna mnogim slovenskim folklornim skupinam, zato njen nastop nikakor ni bil programski spodrseljaj. Pravzaprav je rešila večer, ker je po odpovedi mehiške skupine vskočila zadnji trenutek. Folklorna skupina »Ogranak« iz Hrvaške je navdušila s svojo mladostjo, odlično pevsko, plesno in inštrumentalno izvedbo ter neoporečno kostumsko podobo. Ker sta skupini nastopali izmenoma, sta s svojimi kontrasti oblikovali izredno dinamičen in pester festivalski večer.

Sobotno popoldne je bilo kot vedno namenjeno sejmarjenju in prikazu ljudske obrti in kulinarike v organizaciji društev in krajevnih skupnosti občine Beltinci. Oblikovalci prireditve so vsako leto bolj domiselni, pevski nastopi ob stojnicah so prava mala revija ljudskih pevcev, obiskovalce dogajanja pa še posebej priteguje duhovito vodstvo Milana Zrinskega, ki tiste od drugod seznanja tudi s slikovito prekmursko govorico. Sejmarjenje in kulinarika skoraj neopazno prehajata v veselico, saj za zaščito pred soncem in dežjem skrbijo šotori. Čeprav je glasba za ples dovoljena šele po etno večeru, pa veselčni nemir med odvijanjem etno večera že resno ogroža njegov potek.

Etno večer je bil tudi letos posvečen tamburaštvu oziroma tamburici

kot ljudskemu inštrumentu, s katerem se more izvajati tudi druga glasba in ne samo ljudska, kar so gostje v celoti izkoristili. Ravno to pa je tudi razlog, da so nekateri poslušalci podvomili v upravičenost imenovanja njihove glasbe »etno«. Nastopili so Tamburaška skupina KUD Beltinci, Tamburaška skupina »Tamika« iz Železne Kaple na avstrijskem Koroškem ter Tamburaška skupina KUD Žiškovec »Biseri« iz Medjimurja. Program domačinov je bil ljudski, bolj ko ne zgolj kot spremljava moške pevske skupine, medtem ko je program drugih zajemal umetne priredbe raznih pesmi, med njimi tudi dve Avsenikovi. Žal v suvereno odigranem programu nismo slišali nobene koroške. Še bolj umetelne, a izvrstno zaigrane, so bile skladbe skupine »Biseri iz Medjimurja«, med katerimi je bila tudi ena suita medžimurskih ljudskih melodij. Za uvod so zapeli »Kapeljski fantje« iz Kapel pri Brežicah, ki so sodelovali na pevski delavnici, kot posebne gostje pa so etno večer s pevskim programom popestrile »Katicice«. Sveže in z žarom, ki ga zmorejo le one, so zapele venček prekmurskih ljudskih pesmi in nekatere manj znane iz drugih slovenskih pokrajin, med njimi tudi uglasbeno pesem Vlaha pesnika Josipa Murna.

Nedeljsko popoldne z naslovom »Le plesat me pelji 2012« je že dolgo namenjeno slovenski plesni folklori, na festivalskem odru v parku se odvija 1. del državnega srečanja odraslih folklornih skupin, za kar je zadolžen Javni sklad RS za kulturne dejavnosti. Letos je po izboru Neve Trampuš in Nine Volk nastopilo sedem skupin, in sicer Folklorna skupina »Račna« iz Račne na Dolenjskem, Folklorna skupina »Dravca« iz Dravograda na Koroškem, Folklorna skupina »Triglav« iz Slovenskega Javornika na Gorenjskem, Folklorna skupina »Dragatuš« iz Dragatuša v Beli krajini, iz Štajerske pa Folklorno društvo »Lovrenc na Pohorju«, Folklorna skupina Folklornega društva »Lancova vas« in Mlajša folklorna skupina »Kajer« iz Bučečovec. Kot gostje so nastopili Folklorna skupina KUD Beltinci, Folklorna skupina iz Gornjega Senika in Folklorna

skupina »Ogranak« iz Buševca na Hrvaškem. Presenečenje so pripravili mladi plesalci iz Porabja, ki so prvič zaplesali v novih kostumih, rekonstruiranih na podlagi zapisov iz sredine 19. stoletja, in z njimi učinkovito dopolnili in poplepšali kostumsko podobo nedeljske prireditve. V uvodnem govoru je gospa Jasna Vidakovič izpostavila ključne osebnosti in dogodke, ki so prispevali k ugledu beltinskega folklornega festivala. Med samo prireditvijo je direktor JSKD podelil tudi tri priznanja, Jožica Debelak in Mirjam Štrukelj sta prejeli Maroltovi listini, dr. Bojan Knific pa Maroltovo plaketo. Podelitev na festivalu je dala priznanjem še dodatno ceno. Žal je bogato folklorno srečanje, ki ga je spretno in domiselno vodil Milan Zrinski, pretrgalo neurje, tako da se je bilo po kratki prekinitvi prisiljeno končati na zasilnem odru pod šotorom. Zato so se ob tem pojavljala razmišljanja, da bi bilo dobro začeti prireditev uro prej, ker se nevihte rade pojavljajo okoli 17. ure ali še malo pozneje, ko bi bilo vse končano. Organizator mora razmisliti o tem, vendar vemo, da je bil začetek na 16. uro prestavljen s premislekom, ker so ob 15. uri skoraj vsi sedeži izpostavljeni žgočemu soncu in je tudi sicer v zadnjih letih popoldanska vročina neznosna in ljudi zadrži doma.

Ob festivalu so potekale tudi različne delavnice, JSKD je pripravil dve: pevske, ki sta jo s pomočjo dveh skupin ljudskih pevcev vodili Adriana

Gaberščik in Vesna Sever, ter inštrumentalno, ki jo je vodil Tomaž Rauch. Obe pa sta bili dobro obiskani in izvedeni. Sadove svojega dela so pevci in godci predstavili na interni prireditvi v nedeljo v Kulturnem domu. Med godci se je pojavila ideja, da bi se v soboto v šotoru, kjer se nastopajoči prehranjujejo, etno večer prevesil v improvizacijski večer godčevske delavnice.

Festival je potekal brez vidnih napak, mestoma je šepalo ozvočenje, tako na primer izvajalci etno večera v zadnjem delu avditorija niso bili dovolj slišni. Opozoril pa bi, naj organizator programski list pred natisom pošlje v pregled dr. Knificu, ki bo dopolnil morebitne izpade navedb sponzorjev in

soorganizatorjev ali navedbe popravil. Zaradi pomanjkljivih navedb ima potem težave pri predpostavljenih on sam. Tudi predstavitev zgoščenke ni pripravila Slovenska akademija znanosti in umetnosti, kot je bilo navedeno v listu, pač pa sodelavca Glasbeno-narodopisnega inštituta ZRC SAZU dr. Drago Kunej in Mirko Ramovš. SAZU je namreč »previsoka« ustanova, da bi počela kaj takega, kot je predstavitev zgoščenke.

Vsem, ki so pripravljali in izpeljali festival, iskreno čestitam in jim želim še naprej veliko poguma in energije.

Mirko Ramovš

Utrinek z nedeljske prireditve Le plesat me pelji

Pet let KD Marko Beltinci

Kulturno društvo »MARKO« Beltinci je bilo ustanovljeno leta 2007 z namenom organizirati in spodbujati razvijanje ljubiteljskih kulturnih dejavnosti (kulturne ustvarjalnosti, kulturno vzgojo in izobraževanje) ter posredovati in varovati kulturne vrednote. Člani društva so mladi, ki jih družijo ljubezen in veselje do ohranjanja kulturne dediščine.

Večina članov se je s folklornimi plesi spoznala že v vrtcu. Tam so pod mentorstvom Metke Sraka zaplesali prvi Marko skače, se vrteli Ob bistrem potoku ter se kregali ob pesmi Mat po-

tice pečejo.

Z učenjem "točaka", "šouštarske", "šimširita" in drugih plesov ter običajev, značilnih za naš kraj, so nadaljevali pod budnim očesom Jelke Breznik. Z njo so preplesali nešteto vaj in nastopov v domačem kraju, po Sloveniji in tudi v tujini.

Učiteljica Jelka je ostala vodja folklorne skupine do leta 2009, ko je vodenje skupine prevzel Primož Sraka.

Kot vsak začetek, tudi začetek MARKOV ni bil enostaven. Po končani osnovni šoli mladi z voljo nadaljevanja ohranjanja kulturne dediščine, predvsem

petja in plesa, ne najdejo razumevajočega okolja, v katerem bi lahko zavzeto nadaljevali in nadgrajevali svoje znanje in ljubezen do ljudske glasbe, petja in plesa. Zato se ob vzpodbudi staršev in z močno željo odločijo, da ustanovijo svoje društvo.

Na ustanovnem občnem zboru kaj hitro sprejmejo ime društva - Kulturno društvo »MARKO« Beltinci, saj se jih ime MARKI nekako drži skozi celo osnovno šolo.

Vsak začetek je težak, toda Marki so dokazali, da se z vztrajnostjo, mladostno zagnanostjo in odločenostjo

da marsikaj doseči. Sprva si sposojajo noše v osnovni šoli, nato pa uspejo na razpisu in izpeljejo projekt, s katerim pridejo do prepotrebnih kostumov. Gospod Bojan Knific je pomagal s strokovnimi nasveti, pomoč pa najdejo tudi pri gospe Rezki Lisec, g. Gezi Kisilak ter kasneje pri g. Gezi Kisilak mlajšemu. Skupina tako dobi bele delovne noše, svečane noše in pa belokranjske noše. V letu 2010 so izpeljali tudi projekt »MARKOVA HERBIJA,« v sklopu katerega so si s pomočjo zgoraj že omenjenih mojstrov dali sešiti praznjne kostume in tako dopolnili garderobo.

Število članov, ki so v teh letih sodelovali in še sodelujejo, je veliko. Začetni člani so prišli iz beltinske osnovne šole, ker pa dober glas seže v deveto vas, se sčasoma opogumijo in pridružijo društvu tudi mladi iz Dokležovja, Turnišča, Odranec, Bogojine, Rakičana in Murske Sobote. Številna odrekovanja zaradi vaj in nastopov so poplačana z nepopisnimi trenutki in doživetji ob druženju s prijatelji.

Za nami je 5. let, lahko rečem, zelo uspešnega delovanja. Naj omenim samo nekaj »odmevnih« nastopov: nastop na regijski folklorni reviji 2011 v Staršah, nastop na II. delu državne folklorne revije v Mariboru leta 2010 ter letošnji nastop med 7 folklornimi skupinami na Osrednji državni proslavi ob dnevu državnosti v Ljubljani. Vsako leto smo se podali tudi na gostovanje v tujino, za kar pa letos, zaradi mature številnih članov ter seveda priprav na obletnico, enostavno ni bilo časa. 22.9.2012 smo na folklorinem večeru pokazali, kaj vse smo se naučili in kaj vse se s trdim delom in voljo lahko doseže. Zelo smo bili

veseli, da so se našemu povabilu odzvali »Veseli Marki« iz Osnovne šole Beltinci, saj je velika večina nas, MARKOV, plesala že v osnovni šoli. Njihov odziv je tako v nas prebudil spomine na naše začetne folklorne korake. Da je naše delo cenjeno tudi izven meja Prekmurja, pa so dokazali prav posebni gostje – Akademski folklorna skupina France Marolt iz Ljubljane, ki je še polepšala naše praznovanje. Slavnostni govornik je bil Tomaž Simetinger. Po prireditvi smo se skupaj poveseleli ob zvokih ansambla Skok.

»MARKI« se po uspešno izvedenem folklorinem večeru vračamo za »zaprtá vrata«, kjer se bomo začeli pripravljati na območno folklorno revijo in druge nastope, ki prihajajo.

Hkrati tudi vabimo vse mlade, di-

jake in študente, ki vas veselijo ljudski plesi, glasba in petje, da se nam pridružite na vajah. Informacije, kje in kdaj potekajo vaje, lahko dobite na spletni strani www.marko-beltinci.net.

Na koncu bi se radi zahvalili VSEM, ki ste nam v teh petih letih delovanja kakor koli pomagali in nas bodrili. Posebna zahvala gre vsem, ki ste nam pomagali ob izvedbi 5. obletnice; posebej staršem, ženskam, ki so delale langaše, javnim delavcem, gasilcem in številnim neimenovanim. Vaša pomoč nam daje vzpodbudo za nadaljnje delo. Obljubljamo, da bomo še naprej pridno vadili in ohranjali naše poslanstvo – ohranjanje kulturne dediščine, predvsem petja in plesa naših prednikov.

Rok Sraka

Pet let KD Marko Beltinci - Marki pred nastopom

Kako živimo v Občini Beltinci?

Občina Beltinci, Društvo Jarica Lipovci in Zavod za zdravstveno varstvo Murska Sobota smo v novembru zaključili z izvajanjem projekta Kako živim?, v okviru katerega so bili izvedeni številni brezplačni dogodki za občane Občine Beltinci, pa tudi za širšo javnost pomurske regije. Projekt je preko Lokalne akcijske skupine (LAS) Pri do-

brih ljudi delno financirala Evropska unija iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja.

Strokovnjaki Zavoda za zdravstveno varstvo Murska Sobota in člani Društva Jarica smo druženje po krajevnih skupnostih Občine Beltinci vzpodbudili z razpravami o uporabnih

nasvetih za gospodinjstva v času krize, v katerih udeleženci niso odkrili le preprostih načinov prihranka, temveč so se lahko informirali tudi o elementih zdravega gospodinjstva kot temeljne celice zdravja družinskih članov in skrbi za čisto okolje. Ugotovljeno je bilo, da zdravje gospodinjstev in okolja v veliki meri ogrožajo strupi v konvencio-

nalnih čistilnih sredstvih, kozmetiki in hrani z umetnimi konzervansi ter pretirana uporaba soli Primarna področja človeškega bivanja torej, s katerimi na veliko manipulirajo velike korporacije. Zaradi intenzivnega kmetijstva je vprašljiva tudi kvaliteta pitne vode. Podane so bile alternativne ekološke rešitve, brezposelne osebe pa so dobile vzpodbude, da razmislijo o možnostih zaslужka na podlagi vedenj o preživetju, ki so jih imeli predniki našega prostora pred množičnim potrošništvom. Izvedeni so bili tudi kondicijski testi, delavnici odprave stresa in zaščite pred boleznimi, Matjaž Kološa pa je podal nekaj predlogov o zdravih načinih priprave hrane. Nekaj jedrnatih projektnih vsebin je podanih v posebni brošuri, ki jo je prejelo vsako gospodinjstvo Občine Beltinci.

Izvajalci projekta smo se ukvarjali tudi s širšimi družbenimi problemi in predlogi, pri čemer je steklo sodelovanje tudi z zunanjimi strokovnjaki. Dejan Rengeo je tako podal veliko preizkušnih predlogov za ekološko kmetovanje na velikih površinah, strokovnjakinji Inštituta za kontrolo in certifikacijo Univerze Maribor sta predstavili priložnosti ekološkega kmetijstva in vrtičkarstva, Anton Komat in Peter Firbas pa sta udeležence soočila z dejstvi, ki trenutno ogrožajo našo družbo in okolje.

Pomanjkljivosti razvoja naše družbe smo se zavedali tudi partnerji projekta, zato smo v beltinskem parku postavi-

li prav posebna inštalacijska igrala za pristno igro otrok z elementi kulturne in naravne dediščine. Inštalacije nosijo zgodbo prepletanja človeka in narave - bivališč iz naravnih materialov, delovanja, delitve prostora človeka in narave, s čimer otrokom dajejo navdih za iznajdljivost v naravnem okolju brez olupšav, s tem pa vzpodbujajo čutenje in spoštovanje okolja ter samega sebe. Kreatorji upamo, da boste v inštalacijah navdih našli tudi odrasli - z obuditvijo spomina na smiselne preživetvene prakse prednikov in kritičnega prenosa teh znanj na mlajše generacije, da bi leti lahko začutili povezanost in potencial danega okolja ter možnosti suverena preživetja prihodnjih generacij.

V čem je torej pomen razvoja in napredka na podlagi (samo)kritične refleksije do kulturne in naravne dediščine? Tudi tukaj prisposodobimo najdemo v naravi - prostoru, ki nas gosti, in katerega vladar ni človek, kot si to domišlja: pri mlajših generacijah, pa tudi že pri generacijah zrelih abrahamskih let v našem prostoru je opaziti, da so nam bile porezane nekakšne korenine, brez katerih vemo, da drevo ne more rasti naprej. Lahko pa mlada sadika požene iz močnih korenin, katerim je bilo odrezano le deblo.

Maja Koštric, kulturologinja in socialna antropologinja

Trenutno povpraševanje po ekološko pridelani hrani v Sloveniji presega ponudbo

PGD Lipa - Za nami je aktivno leto

Za gasilce je značilno (vsaj v naših krajih), da svoje aktivnosti močno povečamo spomladi. Takrat se začnejo pregledi društev, na katere se vsako leto znova pripravljamo. Le-tem potem sledijo tekmovanja v okviru gasilskih zvez in druga. To pa seveda ne pomeni, da pozimi nismo dejavni. Tudi takrat ne spimo zimskega sna. Čas, ko narava, pa tudi ljudje bolj ali manj počivamo, gasilci že tradicionalno namenimo izobraževanju in pregledu delovanja v preteklem letu (občni zbori).

V Prostovoljnem gasilskem društvu Lipa v tem času prirejamo tudi tradicionalni Prešernov pohod, ki je vsako leto dobro obiskan, tako po številu pohodnikov, kot tudi po krajih, iz katerih ti prihajajo. Kot že rečeno pa spomladi začnemo z vajami za izboljšanje psihofizične pripravljenosti in usposobljenosti za naše osnovno poslanstvo - varovanje ljudi in njihovega premoženja ob naravnih in drugih nesrečah. V našem društvu sledimo tem trendom. Ker želimo imeti strokovno usposobljen ka-

der, ki bo znal ustrezno ukrepati v vseh situacijah, v katere smo gasilci poklicani, veliko pozornost namenjamo izobraževanju članov: tako temeljnemu, dopolnilnemu, kot permanentnemu. V društvu imamo za to dovolj mladih ambicioznih članov, ki so pripravljeni sprejeti vedno bolj zahtevne naloge, ki se dandanes zahtevajo od (tudi prostovoljnega) gasilca. Naši gasilci so se letos udeležili skupnega izobraževanja Gasilske zveze Beltinci v vadbenem centru na Igu, kjer so obnovili stara in

pridobili nova znanja, potrebna pri intervencijah. Prav tako je eden izmed naših članov na Igu uspešno končal tečaj za mentorja, dva druga člana pa tečaj za nosilca izolirnih dihalnih aparatov. Letem na naše veselje sledijo tudi mlajši – člani gasilskega podmladka, od katerih jih večina ostane v članskih vrstah. Ko se končajo izobraževanja specialnosti in nazivov, se začnejo vsakoletne aktivnosti v zvezi s pregledom društev in tekmovanja. V našem društvu je letos tekmovalo pet aktivnih desetini, na kar smo kot majhen kraj (najmanjši v občini) zelo ponosni. Še posebej, ker imamo poleg podmladka tudi dve mladi desetini članov. Ti so se zelo dobro odrezali, tako na pregledu društva, kakor tudi na tekmovanju Gasilske zveze Beltinci, kjer vsako leto odigrajo vidno vlogo in pridno zbirajo pokale za osvojena prva tri mesta. Letos so se člani udeležili 1. memoriala Jožeta Koceta v Turnišču, kjer so osvojili prvo mesto in prehodni pokal. Udeleževali smo se raznih prireditvev in proslav sosednjih društev, med drugim tudi proslave ob 100-letnici Prostovoljnega gasilskega društva Dekani, velikonočnih procesij v Beltincih in Turnišču, počastitvi godova našega zavetnika svetega Florijana v Lipovcih in Nedelici, sodelovali z domačimi društvi (požarna straža ob kresovanju, Krumplovi noči...). Tričlanska ekipa je preizkusila svoj kulinarični potencial na 5. Langašadi v Lipi in zasedla tretje mesto, še boljši pa so bili naši nogometaši, ki so na Juretovem memorialu zasedli drugo mesto. Na oratoriju v Turnišču smo mladim udeležencem na njim primeren način prikazali opremo za gašenje in priredili nekaj gasilsko-razvedrilnih iger ter jim tako popestrili zaključek oratorija. Pred farnim proščanjem, »Velko mešo«, smo očistili okolico župnijske cerkve in župnišča. V času hude vročine in posledično suše smo pridno zalivali lipe, drevesa, ki krasijo našo vas, in jih tako, predvsem mlajše, ohranili pri življenju, kakor tudi okolico »cimprane« hiše v centru vasi. Naša članica se je kot predstavnica društva udeležila petega posveta in srečanja gasilskih članic Pomurja v Odrancih. Gasilci smo aktivni tudi v jesenskih

mesecih, predvsem oktobra, ki je že tradicionalno mesec varstva pred požari oziroma mesec požarne varnosti. V sklopu tega smo se člani Prostovoljnega gasilskega društva Lipa udeležili skupne vaje Gasilske zveze Beltinci v Športno-rekreativnem centru Gančani, ki je letos nosila naziv »Ob potresu lahko tudi zagori«. Vaja je bila zastavljena široko, tako da je lahko sodelovalo vseh devet društev naše zveze. Med prevozom na samo prizorišče vaje smo bili preko UKV postaj obveščeni, da je naloga naše enote odstraniti ovire na cesti, se prebiti do mesta prometne nesreče, pogasiti goreče vozilo ter pomiriti prestrašena šoferja, udeležena v prometni nesreči. Ko smo to uspešno opravili, smo se priključili enotam pri iskanju pogrešanih oseb, ki so v paniki zapustile območje ŠRC in se razkropile po okoliških poljih in travnikih. Po vrnitvi v domači gasilski dom smo morali hitro in temeljito očistiti opremo. Že naslednji dan smo namreč priredili dan odprtih vrat PGD Lipa, kjer smo, kot vsako leto, obiskovalcem pokazali opremo in orodje za reševanje, jih pogostili s pečenimi kosanci in moštom ter na kratko poklepetali predvsem o gasilskih temah. Že naslednjo soboto smo skupaj z Gasilsko zvezo Beltinci organizirali srečanje gasilskih veteranov Gasilskih zvez Beltinci in Črenšovci. Srečanje je bilo dobro obiskano, udeležilo se ga je skoraj devetdeset veteranov. Iz domačega društva se je srečanja udeležilo šest veteranov, štirje so, bodisi zaradi bolezni, bodisi zaradi zasedenosti, žal izostali. Poleg kulturnega programa in nekaj besed funkcionarjev GZ Beltinci je udeležencem kratek nagovor namenil tudi naš rojak Jože Magdič, dr. med. Med drugim je v nagovoru nanizal svoje mladostne spomine na takratne gasilce, jih primerjal z današnjimi in spregovoril tudi o splošno aktualnih temah. Veterani, ki so izpolnjevali pogoje, so prejeli plakete gasilskega veterana. Med njimi sta bila dva tudi iz domačega društva. Potem je sledila kratka pogostitev in obujanje spominov, pa tudi kaj aktualnega je bilo slišati ob prijetnem druženju. Običajno je to srečanje organizirano na Martinovo soboto, vendar

je bila letošnja Martinova sobota že rezervirana za gasilsko mladino. V sodelovanju s Komisijo za delo z mladimi pri Gasilskem regijskem svetu za Pomurje smo namreč priredili 8. Regijski kviz. Ponudba organizacije kviza je bil za nas velik izziv, ki smo ga takoj sprejeli. Izziv oziroma posebnost pa je bil tudi za samo komisijo, saj so bili vsi dosedanja kvizi organizirani po osnovnih šolah. Seveda je tam vse neprimerno lažje in enostavneje. Ker pa imamo v našem društvu zelo zagnane in delovne mlade gasilce, smo v prepričanju, da bomo nalogi kos, sprejeli tudi to. Za teoretični del je bilo potrebno pripraviti in očistiti učilnice stare šole, ki so že nekaj desetletij prazne samevale, ter urediti poligone v bivšem skladišču kmetijske zadruga in v gasilski garaži za praktični del. Ob tem je bilo potrebno urediti dvorano za otvoritveni in zaključni del ter postoriti še marsikaj za nemoten potek kviza in dobro počutje udeležencev. Letošnji kviz pa se je od prejšnjih razlikoval tudi v tem, da se ga je udeležilo največ ekip doslej. V vseh treh kategorijah se ga je namreč udeležilo štiriinšestdeset ekip iz celotnega Pomurja. Tudi zaradi tega in priprave prostorov je bil to velik zalogaj. Po ocenah prisotnih – sodnikov, članov komisije, gostov in ostalih, je bil kviz dobro organiziran in je v celoti uspel. To pa je bilo še eno priznanje našemu društvu. Pohvaliti moram predvsem mentorje, ki so, poleg priprave ekip, opravili tudi večji del priprave učilnic in poligonov. Vseh pet ekip pod njihovim mentorstvom se je na kvizu dobro odrezalo, čeprav so sodelovali prvič. Ena ekipa pripravnikov je zasedla celo odlično tretje mesto in osvojila pokal. Besede zahvale namenjam tudi vsem, ki so pomagali pri »logistiki« kviza, pri pripravi malic, pijače in ostalega, brez česar na taki prireditvi ne gre. Organizacija regijskega kviza je bila za nas, kot že rečeno, izziv, obenem pa tudi priložnost, da se kviz »ukorenini« tudi v naši širši okolici. Ekipe iz naše zveze skupaj z nekaj okoliškimi ekipami doslej na kvizih niso bile udeležene, vsaj ne tako množično, kot je to običajno za ekipe iz drugih krajev. Upam, da nam je uspelo tudi to in da bo

z našega področja še v prihodnje več ekip uspešno sodelovalo na regijskih, pa tudi na državnem kvizu.

Letošnje leto je bilo torej spet zelo delovno, posebno jeseni. Ponosni smo na dejstvo, da smo tudi letos imeli pet aktivnih desetih in pet ekip na regijskem kvizu. To je vsekakor dober temelj društva za delo v prihodnje. Veseli tudi dejstvo, da so nekdanji pionirji danes že uspešni mentorji in gonilna sila v delovanju društva. Verjamem, da bomo temu v našem društvu sledili še naprej in v naše vrste privabljali mlade ljudi, kajti prihodnost je njihova... tudi gasilska.

Avgust Koroša,
predsednik PGD Lipa

Dobitniki plaket gasilskega veterana z vodstvom GZ Beltinci, županom in gostoma

Srečni trenutki v težkih časih

Vsak dan nas obkrožajo sporočila o slabem finančnem stanju naše države, o globalni krizi v gospodarstvu, vse več je nezaposlenih, mlade družine se spopadajo s stanovanjskimi problemi in vse več je starejših, ki jih skrbi, kako bodo preživeli jesen svojega življenja.

V takšnih razmerah smo srečni, če lahko pomagamo tistim, ki pomoč potrebujejo.

V okviru zavoda Korak naprej Murska Sobota smo odprli komisijsko trgovino z rabljeno otroško opremo, oblačili in obutvijo. Že nekaj dni po otvoritvi so se oglasili ljudje, ki so prinesli rabljeno otroško opremo in oblačila, ki so jih podarili. V nekaj dneh smo lahko na ta način podarili rabljen otroški voziček s pripadajočo lupinico, otroški gugalnik - lesenega konjička, veliko škatlo oblačil za fantka od rojstva do drugega leta starosti in nekaj plišastih igračk. Trudimo se, da vsaj enkrat na mesec pripravimo takšno dobrodelno akcijo. Veseli nas, da se najdejo ljudje, ki so pripravljeni podariti stvari in da se odzovejo ljudje, ki te stvari potrebujejo.

V mesecu decembru bomo pripravili prav posebno dobrodelno akcijo. Sporočilo te akcije je: » Stopimo skupaj, pomagajmo, razveselimo najmlajše in jim polepšajmo božično jutro z vsaj enim

darilom, ki ga bodo našli pod božičnim drevescem«. Če imate doma igrače, ki jih ne rabite več, jih lahko prinesete v našo trgovino na Slomškovi ulici 51 v Murski Soboti.

Z zavoda Korak naprej Murska Sobota se vsem darovalcem lepo zahvaljujemo.

Lea Cipot

Zavod Korak naprej Murska Sobota je odprl komisijsko trgovino z rabljeno otroško opremo, oblačili in obutvijo

Miklavževanje na Otoku ljubezni

Sveti Nikolaj oz. Miklavž velja za zaščitnika mornarjev in ribičev, saj bi se naj družina Svetega Nikolaja ukvarjala s pomorstvom oziroma ribištvom. In ker je Sveti Nikolaj veljal za dobrotnika in rešitelja, so se po pripovedovanju ribiči oziroma mornarji priporočili njemu, da jih je varoval pred viharji in nevarnostmi, ki so jih spremljale pri njihovi plovbi oziroma lovu na ribe.

Ker leži Otok ljubezni ob reki Muri, reka Mura pa še danes velja za reko, ki privablja marsikaterega ribiča, smo se v Turističnem društvu Bujraš Ižakovci na pobudo ZTK Občine Beltinci lansko leto odločili in prvič organizirali »Miklavževanje na Otoku ljubezni«. Nad idejo in pobudo so bili navdušeni tudi v ostalih društvih v vasi, predvsem v Prostovoljnem gasilskem društvu Ižakovci, ki ob prazniku Svetega Miklavža organizira tradicionalni spust po reki Muri. Pritegnili pa smo tudi Športno društvo Ižakovci in Društvo za kulturo in ljudsko izročilo Ižakovci. Tako smo že prvo leto pritegnili pozornost 77 otrok in njihovih staršev.

Glede na to, da se je prireditve lansko leto udeležilo precej otrok, staršev in drugih udeležencev, smo z velikim veseljem tudi letos pripravili »Miklavževanje na Otoku ljubezni«. Ker smo želeli predvsem otrokom ponuditi še kaj več, smo v sodelovanju z Otroškim gledališčem KU – KUC pripravili predstavo, ki govori o lisici Darinki in medvedu Gundiju, kako se pripravljata na bližajoče praznike in na prihod dobrih mož. S tem smo vzbudili pozornost 102 otrok in njihovim staršev, babic, dedkov ter drugih udeležencev

prireditve. Starejši obiskovalci smo se razveselili iskric v očeh otrok, ko so na koncu predstave z igralcema zaplesali, seveda pa smo občudovali otroke v njihovem pričakovanju prihoda Svetega Miklavža.

Lansko leto se je Sveti Miklavž pripeljal z ladjo po reki Muri, kar je dalo še poseben čar prihoda. Letošnje leto pa smo se skupaj z društvom Starodobnikov »Pufkači« odločili, da Miklavža pripeljejo s starim traktorjem oz. pufkačem, Miklavž pa bo sedel s svojim spremstvom na vozu oz. »koulaj«. Seveda niso manjkali tudi »parklini«.

Po zanimivem prihodu je Miklavž otroke povprašal, če so pridni, če radi pomagajo staršem, če radi pospravljajo sobe... Seveda je bil odgovor otrok veliki DA. Ker je Miklavž ugotovil, da so bili otroci čez leto pridni, jih je obdaril. Darila so bila skromna, vendar sladka.

Bila so v skladu z življenjem Svetega Miklavža.

Na koncu sta se še Miklavž in »parklin« fotografirala z marsikaterim otrokom, kateri si bo sliko shranil v trajen spomin.

Kljub deževnemu in mrzlemu vremenu, smo organizatorji prireditve bili na koncu zelo zadovoljni z obiskom, predvsem pa z veseljem otrok nad predstavo in prihodom Miklavža ter darili, ki jih je Miklavž pripeljal s sabo. Z mislijo pa že snujemo Miklavževanje na Otoku ljubezni prihodnje leto.

Hvala vsem društvom in posameznikom, ki so pomagali pri organizaciji in izvedbi prireditve.

V imenu organizatorjev:

Aleš Poredoš,

predsednik TD Bujraš Ižakovci

Ker je Miklavž ugotovil, da so bili otroci čez leto pridni, jih je obdaril

S kolesi po okoliških vaseh

Na rednem letnem občnem zboru našega društva je s strani nekaterih članov društva prišla ideja, da bi lahko v letošnjem letu organizirali kolesarjenje po okoliških vaseh. Ker je bila ideja všeč večini članov društva, smo tako v nedeljo, 14.10.2012, popoldne organi-

zirali I. kolesarjenje našega društva.

Zbirališče udeležencev je bilo pred Domom krajanov v Ižakovcih. Zbralo se nas je 20. Po okrepljenju in napotkih, kako se obnašati na cesti, smo se podali na pot. Peljali smo se skozi Melince,

Gornjo Bistrico, Odrance do Lipe. V Lipi smo pri cimprani iži oz. pod gümlo naredili daljši postanek. Tam nas je pričakala gospa Marta Ferčak, predsednica TD Lipa. Sledil je krajši počitek, nekaj okrepljenja ter ogled notranjosti iže.

Pot smo nadaljevali do Beltincev, kjer smo se pred gradom oziroma pred velikim starinskim kolesom tudi fotografirali. Krenili smo naprej po kolesarski stezi do krožišča v Lipovcih, nato pa do Dokležovja in proti domu v Ižakovce, kjer smo pred Domom krajanov naše druženje zaključili.

Hvala vsem udeležencem kolesarjenja, predvsem pa gospe Marti Ferčak iz TD Lipa. Ne smemo pozabiti tudi na člane Prostovoljnega gasilskega društva Ižakovci, ki so nas s svojim vozilom spremljali ves čas poti ter skrbeli za našo varnost. Vsem skupaj velik HVALA!

Aleš Poredoš,
predsednik TD Bujrašč Ižakovci

Na prvem društvenem kosarjenju smo se podali po okoliških vaseh

Od oktobra do decembra

V jesenskem duhu smo ustvarjali projekte in se predstavili različnim skupinam odjemalcev. Znanje članov Društva prijateljev mladine Beltinci smo predstavili v okviru Evropskega tedna podjetništva 2012, ki je potekal od 15. in do 21. oktobra. Skupaj z Javno agencijo za podjetništvo in tuje investicije smo ustvarili dogodek v ponedeljek, 15.10. ob 13. uri v učilnici 0.3 na Gimnaziji Franca Miklošiča v Ljutomeru. Poslušali so nas srednješolci 4. letnika, ki imajo na maturi izbirni predmet kemija. Predstavili smo jim, kaj je podjetništvo, podjetništvo na svetovni ravni, podjetništvo v Sloveniji, kdo vse je lahko podjetnik, uspešne podjetniške prakse v Pomurju in kje najdejo natečaje za mlade v svetu podjetništva. Veseli smo bili, da smo skupaj z "velikimi imeni" organizacij in zavodov Slovenije sodelovali na Evropskem tednu podjetništva. Dijaki so bili z novim znanjem zadovoljni in posneli smo intervju za njihovo televizijsko oddajo Aktualno na GFML.

Konec meseca novembra in v začetku decembra smo imeli projekt Računalniški tečaj v Občini Beltinci, namenjen vsem, ki so imeli željo naučiti se uporabljati računalnik v vsakdanjem življenju. Prijavilo se je 30 udeležencev. Imeli smo dva termina: v soboto 24.11. in naslednji vikend, 1.12. od 17. do 19. ure na OŠ Beltinci. Naučili smo se tipkati dokumente, brskati po internetu, predstavili smo jim tudi

elektronsko pošto in družabna omrežja. Tečaj ne bi bil uspešen brez zadostnega števila prostovoljcev, zato se zahvaljujem Aleksu Balažicu, Davidu Ferenčaku, Tamarji Jerebic, Martini Perdigal, Tomažu Perdigalu in Janji Žalik. Najlepša hvala tudi ravnateljici Osnovne šole Beltinci, ki je z nami uskladila proste termine računalniške učilnice, hvala tudi hišniku na šoli in Tadeji Srša, ki nas je zabeležila v medijih. Verjamem, da so bili najbolj veseli udeleženci natečaja, saj smo jim pričarali e-smeh.

Člani Društva prijateljev mladine smo

imeli večere Lan partyja in v prihodnosti načrtujemo večji projekt, namenjen vsem. December bo poln doživetij tudi zaradi kuharskih delavnic v sodelovanju s Štefanom Srakom, vodjo kuhinje in slašničarne hotela Diana. Prihajajo pa tudi fotografske delavnice in fotografski natečaj, vendar o tem več v naslednjem Rijtaru.

Člani društva vam želimo mirne praznike in osebno zadovoljstvo v letu 2012, predvsem pa si vzemite čas za prijatelje.

Kaja Cigan, DPM

Računalniški tečaj DPM Beltinci

Utrinki iz PGD Lipovci

Člani PGD Lipovci smo bili v zadnjih mesecih zelo aktivni. Predvsem gre izpostaviti usposabljanje in izobraževanje naših članov. V mesecu novembru so se štirje člani in dve članici udeležili praktičnih vaj na Igu, kar je bilo pohvaljeno tudi na zaključni seji GZ Beltinci. Naši člani so se udeležili tudi požarne vaje, ki je letos potekala v Gančanih s sloganom Tudi po potresu lahko zagori. Vaja je bila zelo poučna, tako za gasilce, kot tudi za gledalce. Naši starejši gasilci-veterani pa so se udeležili vsakoletnega srečanja veteranov, ki se je letos odvijalo v Lipi.

10. novembra je Lipa gostila regijski mladinski kviz za mladince, pionirje in gasilce pripravnike. Mentorica za mladince, Jasmina Marič, in mentorica za pionirje, Damjana Zver, sta za kviz pripravili eno ekipo mladincev, v kateri so bili: Matej Sraka, Ana in Luka Vegič in ekipo pionirjev v postavi: Nuša Horvat, Blaž Berden in Jure Miholič. Obe ekipi sta dosegli dobra mesta, zato jim še enkrat čestitamo.

V društvu smo nabavili nekaj opreme, in sicer potopno črpalko, agregat za proizvodnjo elektrike in svetlobni stolp, kar je nujno pri morebitnih poplavah ali drugih naravnih nesrečah.

Na zaključni seji GZ Beltinci je bil določen datum občnega zbora PGD Lipovci, ki bo 26. 1. 2013. To leto je tudi volilno leto, kar lahko prinese tudi spremembe na položajih v društvu. Leto se počasi bliža koncu, zato bomo tudi letos, tako kot vsako leto, 22. in 23. decembra naše krajanke razveselili s koledarji, takrat pa lahko v gasilsko dru-

štvo tudi prijavite nove člane.

Naše društvo se že nekaj časa aktivno pripravlja na 90-letnico, ki bo naslednje leto in sicer 17. 8. Takrat bomo podelili odlikovanja našim članom, poskrbljeno pa bo tudi za glasbo, jedajočo in pijačo.

Jasmina Marič

Tekmovanje GZ Beltinci 2012; Člani A in Članice A

Lipovske ljudske pevke praznovale visok jubilej

Lipovske ljudske pevke so začele delovati leta 1962. Za praznovanje petdesete obletnice so si izbrale Marijin praznik, 8. december. Nepogrešljive so na vseh dogodkih, tako v domači vasi, kot tudi širše. Ker se same rade odzovejo na povabila od vsepovsod, so se tudi njihovi prijatelji z veseljem odzvali njihovemu povabilu, da skupaj počastijo ta visok jubilej.

Na zasneženo soboto se je v lipovskem vaškem domu zbralo veliko ljubiteljev ljudskega petja in glasbe. Uživali so lahko v zelo raznolikih točkah. Za pozdrav obiskovalcem in Mariji, katere praznik je bil, so najprej zapele slavljenke, sledil pa je pozdrav predsednice KUD-a Lipovci. Najtesnejši pri-

jatelji lipovskih pevk, člani Moškega pevskega zbora iz Lipovcev, s katerimi pogosto sodelujejo, saj delujejo v istem društvu, so zapeli kot drugi. Sledil je nastop ljudskih pevcev iz Lipe. Fante od Male Nedelje so pevke še posebej pričakovale, saj se z njimi srečujejo že 16 let in med njimi se je staklo pravo prijateljstvo. Posebej za svoje prijateljice so napisali pesem, ki so jo na prireditvi tudi zapeli. Posebno pesem so prav zato priložnost pripravili tudi pevci od Grada. Zanimiva popestritev so bili Ljudski godci iz Černelavcev, ki so zaigrali na »domače« inštrumente in marsikoga so zasrbele pete ob poslušanju njihove glasbe. Program so popestrili še eni domačini, in sicer Lipovski pesmari, ter ljudski pevci iz Bu-

čevcev. Obiskovalce je nagovoril tudi predsednik KS Lipovci, g. Janko Bezjak, ki je pevkam podelil tudi priznanja za dolgoletno delo v domači vasi. Posebna odlikovanja je podelil tudi g. Geza Kišfalvi. Pevke so za dolgoletno petje prejele Gallusove značke, od prijateljev in obiskovalcev pa veliko čestitk in daril. Za zaključek so z vsemi obiskovalci zapele še pesem Marija skoz' življenje.

Po prireditvi se je nadaljevalo sproščeno druženje ob hrani, pijači in prijetnem kramljanju do poznih večernih ur.

Lipovske ljudske pevke

Jubilejnih 50 let aktivnega delovanja in petja ljudskih pevk Lipovci

Ljudsko petje v Lipovcih ima bogato zgodovino. Že davnega leta 1958 so se takrat komaj 18-letna lipovska dekleta (nekatera žal že pokojna) začela zbirati ob večerih v vaški kapeli sv. Petra in Pavla ali ob takratnih kmečkih opravilih na njihovih domačijah in veselo prepevala, sicer neorganizirano, pa vendar spontano in z veliko veselja. Najprej so pela cerkvene, pozneje pa še ljudske pesmi. V tistih časih je bilo v Lipovcih veliko novih maš, tudi malo in veliko prošenje in ob teh priložnostih se je vedno slišala pesem. Največkrat so „spevale“ ženske in moški skupaj. Prvi pevovodja organiziranega petja je bil kantor Cipout, pozneje pa Andrej Maroša.

Leto 1962 je zapisano kot pomemben mejnik ljudskega petja v Lipovcih, saj se je ustanovila skupina ljudskih pevk, ki jo je vodila Marta Sraka, nato Mariška Novak, za njo pa Tilika Sraka. Tilika je skupino vodila vse do prerane smrti leta 1996. Po krajšem presledku je skupino prevzela Kristina Forjan. Leta 2005 je zaradi bolezni moža vodstvo skupine ljudskih pevk predala Veri Bezjak.

V letih 1995-1996 je skupino zapu-

stilo nekaj dotedanjih pevk, pristopile pa smo nove. To je obdobje preporoda, tako v sestavi kot v aktivnem udeleževanju. Navezale smo stike z drugimi skupinami ljudskih pevk in pevcev, začele smo tudi intenzivneje z rednimi vajami. Udeleževale smo se revij ljudskega petja na občinski, regijski in republiški ravni. Pele smo skoraj na vsaki domači prireditvi in tudi drugod.

Naš repertoar ljudskih pesmi je zelo bogat. Načrtno smo jih iskale in zbirale. Na petih kasetah oziroma zgoščenkah smo jih predstavile javnosti doslej več kot 100. Vse te pesmi, ki so ohranjene za naše poznejše rodove tudi kot narodovo kulturno blago, so bile pri naših poslušalcih dobro sprejete. Pri tem gre zahvala tudi medijem, kot so radio Murski val, Radio Ognjišče, Radio Ormož, Radio Maxi in mariborski studio RTV.

Ljudske pesmi so del naše zemlje, del našega življenja nekoč in danes, so slovenska kulturna dediščina. Značilnost ljudskih pesmi je raznolikost: so žalostne, šaljive, nesrečne, nabožne, pastirske in druge.

Uspeli skupine ljudskih pevk Lipovci doslej: izdanih 5 zgoščenk, snemanje

v oddaji Slovenska zemlja v pesmi in besedi, trikratni nastop v Cankarjevem domu v Ljubljani, šestkratni izbor na regijskem tekmovanju, dvakratni izbor na republiškem tekmovanju, prejele smo občinsko priznanje, dolgoletne članice skupine so prejele zlata Galusova priznanja, v lasti pa imamo še številna priznanja, pohvale in zahvale iz različnih prireditev širom po Sloveniji in doma. Naša stalnica nastopov v živo so kraji Mala Nedelja, Bučečovci, Vučja vas, Beznovci, Poljčane, Vuhred, Ljubljana, Maribor, Kapla na Pohorju, Grad, Lipa, Černelavci, Beltinci, Lipovci, ob pomoči medijev pa tudi drugod.

Rade zapojemo tudi z domačim moškim pevskim zborom in hvala vsem, ki ste hoteli z nami zapeti.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nas poslušali, bodisi v živo ali preko medijev in vsem, ki ste nas finančno ali moralno podpirali. Zahvaljujemo se Gorazdu in Jožetu Tivadarju za pomoč s strokovnimi nasveti. Posebna zahvala pa velja vsem našim domačim, ki ste nam vedno stali ob strani.

Za ljudske pevke: *Vera Bezjak*

Ljudske pevke v sedanjosti sestavi (od leve proti desni): Regina Pivar, Vera Bezjak, Liljana Novakovič, Katica Mesarič, Kristina Forjan, Anika Sraka, Marija Špari, Rozika Tivadar in Katica Mlinarič

Društvo iz Lipovec organiziralo okroglo mizo z naslovom Lokalna oskrba s hrano

v petek, 7. 12. 2012, je v rakičanskem gradu potekala zanimiva okrogla miza z naslovom Lokalna oskrba s hrano. Organiziralo jo je Društvo prijateljev agrarne ekonomike (DPAE) v sodelovanju s Fakulteto za kmetijstvo in biosistemske vede (FKBV) Univerze v Mariboru, ki ima v Rakičanu dislocirano enoto, in Raziskovalnim izobraževalnim središčem Dvorec Rakičan.

Na okrogli mizi so sodelovali vidni predstavniki stroke s področja kmetijstva, in sicer mag. Dejan Židan (predsednik Odbora Državnega zbora RS za kmetijstvo, gozdarstvo, prehrano in okolje), mag. Denis Topolnik (direktor Slovenskega združenja za integrirano pridelavo zelenjave), dr. Stanko Kapun (vodja oddelka za kmetijsko svetovanje KGZS – Zavod MS), red. prof. dr. Dejan Škorjanc (prorektor za študijsko dejavnost UM), red. prof. dr. Jernej Turk (predstojnik katedre za agrarno ekonomiko na FKBV), asist. Miha Uhan (Ekonomski fakulteta Univerza v Ljubljani). Okroglo mizo je povezoval izred. prof. dr. Črtomir Rozman (FKBV Univerza v Mariboru).

Po pozdravnem nagovoru Silva Pozderca, predsednika DPAE in doktoran-

da na FKBV, so spregovorili sodelujoči na okrogli mizi in se dotaknili številnih aktualnih problemov, ki močno vplivajo na samooskrbo z lokalno, domačo hrano. Zmanjševanje plač in posledično zmanjševanje potrošništva vodi k zmanjšanju kupovanja hrane, kar pa je slabo tudi za kmetijske pridelovalce, ki pogrešajo večjo podporo in dolgoročno usmeritev države k lokalni oskr-

bi tudi v praksi. Predvsem bo potrebno več sodelovanja vseh ministrstev in ustanavljanje specializiranih zadrug. Društvo prijateljev agrarne ekonomike je na okrogli mizi izdalo tudi prvi Letni bilten DPAE 2012, v katerem lahko najdete zanimive strokovne članke članov DPAE iz področja agrarne ekonomike.

Društvo prijateljev agrarne ekonomike

Sodelujoči na okrogli mizi so se dotaknili številnih aktualnih problemov, ki močno vplivajo na samooskrbo z lokalno, domačo hrano

100-letnica rojstva pisatelja Ferda Godine

»Sezidala si bova hišico...«
(Ferdo Godina)

V Dokležovju – v našem društvu DPM, smo se že dlje časa pripravljali na svečanost okrogle obletnice pred 100 leti rojenega rojaka, pisatelja, velikega človeka in prijatelja, Ferda Godine – »Bistričanca«, ki je do konca življenja ostal zvest domači vasi in Prekmurju. Zakaj smo se odločili, da obeležimo 100-letnico njegovega rojstva? Razlogov je bilo več, največji pa je bil ta, da smo bili kot šola zelo tesno povezani z njim.

Ponosni smo, da smo bili tudi mi del

njegovega življenja. Vedno, ko se je vračal iz Ljubljane v rodno Bistrico, se je ustavil v šoli in poklepetal z nami. Ko so ga otroci spraševali, v kakšnem času se pripelje iz Ljubljane, se je nasmehnil in rekel: »Na cesti me vsi prehitujejo, potem pa počakajo na cestninski postaji, ko jih dohitim. Vozim počasi, ker tako varno pridem na cilj.« Vsi smo bili neizmerno srečni, ko smo ustanovili ŠKUD »Ferdo Godina«, saj nam je pisatelj z veseljem »posodil svoje ime«. Spomnim se, da nam je marsikdo zavidal ta privilegij, mi pa smo bili nadvse ponosni. Ob ustanovitvi nam je podaril tudi svojo fotografijo, ki krasi šolski

hodnik. Še posebno lepa, pristrčna in doživeta so bila srečanja ob podelitvi bralne značke, ko se je skupaj z učenci veselil njihovih uspehov.

Naša slovesnost ob pisateljevem rojstvu je bila ravno ob koncu Tedna otroka. Pisateljeve knjige smo vključili v dejavnosti otrok in s tem vzbudili zanimanje za branje njegovih del. Starejši prav gotovo poznajo roman Bele tulpike, šolarji pa zbirko črtic Sezidala si bova hišico in Siničke v škornju. V knjigi Sezidala si bova hišico je avtor spremne besede, Anton Slodnjak, zapisal: »Bralec si pridobi skoraj enciklope-

dično znanje o tem, kako so živeli ljudje po prvi svetovni vojni v panonskih vaseh.«. Profesorica Berta Golob pa je v knjigi *Srce ustvarja*, roka piše v intervjuju s pisateljem o povesti *Sezidala si bova hišico* zapisala naslednje besede: »Res ste v zgodbicah zajeli vse: življenje dninarjev, bajterjev, grunatrjev, revščino, bahaštvo, lakoto, krivice, ponos, zvižanost, navezanost na zemljo, željo po lepem, po pesmi, pa spet trdo vsakdanjost. Vsaka zgodba je drobna celota, najbolj pretresljiva pa je prav povest *Sezidala si bova hišico*, po kateri nosi knjiga tudi naslov. Tako kruto izigranih želja in sanj je v življenju dolga vrsta in prav ob tem se mi zdi pomembno, da kot pisatelj o njih spregovorite na tak način, da življenjske zanke in vozle dojamete tudi otrok.«.

Glavni junaki v povesti *Sezidala si bova hišico* so Drvaričev Vanč, žena Aga in otroci – trije junaki – Kozlarjev Izidor, Ošlajev Tjaš in pisatelj Ferdo Godina (otroci nastopajo tudi v drugih povestih v knjigi). Člani DPM so v prekmurskem narečju pripravili dramatizacijo omenjene povesti in jo popestrili z ljudsko pesmijo. Učenci POŠ Dokležovje so predstavili dve zgodbici iz knjige *Siničke v škornju*. Avtor spremne besede Niko Grafenauer je v omenjeni knjigi zapisal: »V teh živalskih zgodbah se pisatelj ni izneveril prekmurskemu svetu, ki se na vsakem koraku oglašava v njih s svojimi posebnostmi v govoricah, imenih in pokrajinskih opisih; po drugi strani pa je v njih na zgoščen način upodobil nekatere svoje izkušnje, doživetja in spoznanja, ki so se v njem nabirala z leti in jih je sedaj ponudil vam, mladim bralcem v obliki živalskih dogodivščin. Tako je svoja pisateljska sporočila, ki se v marsičem nanašajo na ljudi in njihove medsebojne odnose, torej na človeški svet, prelil v zgodbe, ki vzbujajo začudenje, saj pripovedujejo o vsem tem dogajanju med ljudmi tako, kot lahko poteka tudi med živalmi, če gledamo nanj s človeškimi očmi.«.

»Brez knjiga se da živeti, toda življenje z njimi je mnogo lepše,« je misel, ki preveva vse tiste, ki radi posegamo po

knjigah. Med njimi je tudi družina Žizkovih, ki se zavedajo, da je knjiga velika človekova prijateljica v vsakdanjem življenju – v veselih in žalostnih trenutkih. Z njo lažje premostimo marsikatero težavo in uspešno najdemo izhod. Družina je obiskovalcem v dvorani predstavila dve zgodbici iz knjige *Siničke v škornju*: *Konj, kralj živali* (zgodba je spis pisateljevega sina Marka, poznejšega zelo priznanega plastičnega kirurga) in *Miška mu je odgriznila nosek*.

Ob tej priložnosti smo se spomnili tudi tragično preminulega sina Marka, ki je bil pionir na področju plastične kirurgije in mikrokirurgije. Prebrali smo njegovo pismo, ki nam ga je poslal na šolo oktobra leta 1985, v katerem se zahvaljuje za čestitko ob izjemnem uspehu na področju plastične kirurgije. Pismo smo poklonili njegovi sestri Tončki, ki se je udeležila našega srečanja ob očetovi obletnici.

Pisatelj Ferdo Godina je ob srečanjih vedno občudoval delo otrok, zelo všeč so mu bile lutke in lutkovne predstave. Ob enem izmed njegovih obiskov smo mu zaigrali igrico *Šepetak* in bil je zelo navdušen. Članice TKD so predstavile lutkovno igrico po povesti *Mi imamo, vi pa nimate* iz knjige *Sezida-*

la si bova hišico, s katero so navdušile zbrano občinstvo. Pisatelj je vedno rad prisluhnil pesmi in tudi na naši slovesnosti so mladi pevci pod taktirko Luke Ščavničarja zapeli dve pesmici. Bili smo počaščeni, da se je naše slovesnosti udeležila pisateljeva hčerka, ga. Tončka Godina, ki nam je povedala zanimivosti in dogodke iz očetovega življenja ter nam zaupala, zakaj se je oče tako rad ustavljal v Dokležovju. Pri urejanju njegove korespondence je ugotovila, da ima iz našega kraja največ pisem, čestitk in drugega materiala.

Srečanja so se udeležili tudi drugi pomembni gostje in nekdanji pisateljevi prijatelji. O pomenu pisateljevega dela za Prekmurje in Slovenijo je spregovoril direktor občinske uprave Beltinci, g. Venčeslav Smodiš. Ob tej priložnosti smo pripravili tudi knjižno razstavo pisateljevih del in likovno razstavo. Po končanem kulturnem programu smo ob druženju obujali spomine na srečanja s pisateljem. Upam in želim, da bodo njegova dela živela naprej med našimi ljudmi ob Muri in tudi širše.

Marija Zver,
DPM Dokležovje

Direktor občinske uprave Venčeslav Smodiš, Tončka Godina, predsednik KS Lipovci Janko Bezjak in predsednica DPM Dokležovje Marija Zver

Ljudje odprtih rok

Prva slovenska družinska in ženska revija, Naša žena, je tudi letos objavila razpis za akcijo Ljudje odprtih rok, ki se je pričela leta 1994. Predstavljeno je humanitarno delovanje posameznikov in skupin na različnih področjih. Izmed predlaganih vsako leto izberejo dobitnike, darovalce in izjemne osebnosti, bralci pa se odločijo še za dobrega človeka. Tokrat je prispelo kar 108 predlogov, izmed katerih je posebna komisija izbrala 25 ljudi oz. skupin (žal se dve nista odločili za sodelovanje, zato jih je bilo v prilogi Naše žene Ljudje odprtih rok objavljenih le 23). Komisija je imela težko delo, da je izmed vseh predlaganih izbrala ljudi, ki so bili predstavljeni v prilogi.

Med predlaganimi in izbranimi je bila tudi Skupina za samopomoč žensk z rakom dojke Murska Sobota. Skupina deluje samostojno v okviru onkoloških bolnikov Slovenije že od leta 1986. V društvo so vključene članice iz občin Murska Sobota, Lendava, Ljutomer, Beltinci, Črenšovci, Radenci in Odranci. Koordinatorica skupine je od leta 2003 ga. Marika Vugrinec iz Gaberja pri Lendavi. Delovanje skupine je v prilogi opisala novinarka Silva Brodnjak. Skupina je zelo prepoznavna v pokrajini ob Muri, sedaj pa tudi širše po Sloveniji. Svoje mnenje sta dodala in ga strokovno podprla še dr. Jože Magdič, ki kot strokovni sodelavec nesebično pomaga skupini s pozitivno energijo in nasveti, ter predsednica Društva onkoloških bolnikov Slovenije, dr. Marija Vegelj Pirc, ki je v prispevku poudarila izjemno vlogo skupine za samopomoč, saj so se članice uspešno in zavzeto vključevale v delo, ko so orale ledino in postavljale temelje programu organizirane samopomoči bolnikov z rakom Pot k okrevanju. Pri tem velja posebna zahvala predsednici skupine, strokovni sodelavki dr. Nikici Stegmüller Tribnik, in sedanji koordinatorki, ga. Mariki Vugrinec, ki jima zelo uspeva povezovanje članic in jih vedno znova navdihujeta za nove izzive.

Skupina se zelo dobro povezuje z vsemi ostalimi skupinami za samopo-

moč žensk z rakom dojke po vsej Sloveniji, svoje izkušnje pa deli tudi s skupino onstran naše meje, na Hrvaškem. Dvajseto letnico delovanja skupine so zelo lepo obeležili v hotelu Lipa v Lendavi, lansko 25-letnico pa v Kulturni dvorani v Beltincih. Tako so sebi in širši skupnosti dokazale, da je njihovo delo še kako pomembno in potrebno. To jim priznava tudi strokovna javnost, saj se mesečno sestajajo v prostorih bolnišnice v Rakičanu. Skupino sestavljajo ženske različnih starosti, število članic se giblje od sedemdeset do osemdeset, dejavnih pa je več kot polovica. V skupini so dobrodošle vse, ki potrebujejo nasvet in pomoč po operaciji ali tudi pred njo. V bližnji prihodnosti želijo skupino odpreti tudi za člane, obbolele za drugimi vrstami raka, saj iz lastnih izkušenj vejo, kako pomembno je, da ti v stiski nekdo pride nasproti s toplim nasmehom na obrazu. Ga. Marika Vugrinec je osebnost, ki zna povezovati in vedno znova očara ter navdahne bolnice/članice s prijaznostjo in optimizmom. Z njeno pomočjo se ozaveščajo tudi člani družine bolnic, ki vedo in začutijo, da v stiski niso sami. Za članice prirejajo strokovna predavanja (zdravnikov, fizioterapevtov, psihologov, medicinskih sester,...), udeležujejo se nordijske hoje, pohodov. Aktivne so v različnih krožkih in ob zaključku sledijo razstave, ki obiskovalce vedno znova navdušijo. Kljub boleznim so vedre in optimistične ter na življenje gledajo »s srcem«, zato se znajo poveseliti na izletih, zaključkih in rojstnih dnevih. So prave ambasadorke dobre volje in tako dokazujejo, da je potrebno uživati v majhnih, drobnih stvareh, ki osmišljajo življenje.

Ob zaključku akcije Ljudje odprtih rok, ki jo je z Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve že devetnajstič zapored priredila revija Naša žena, so podelili zahvalne listine izbranim za njihova dobra, plemenita in človekoljubna dela. Prireditev je bila 21. novembra v Narodni galeriji v Ljubljani. Slovesnost je popestrila dramaturginja in pevka Nana Milčinski (vnučinja Frana Milčinskega - Ježka) s skupino Nežno, prireditev pa je povezovala Ida Baš, znana

novinarica in napovedovalka. Z mislimi, ki jih je izrekel Konfucij: »Ne skrbi za to, da bi te poznali, skrbi za to, da boš vreden poznavanja,« je glavna urednica Naše žene, ga. Marta Krpič, označila letošnje dobitnike in jim v družbi državne sekretarke Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, Patricije Čular, podelila zahvalne listine. Sekretarka jim je izrazila spoštovanje, da se v teh težkih gospodarskih razmerah še vedno najdejo dobri ljudje, ki brez plačila pomagajo in rešujejo stiske ljudi. Zahvalila se jim je za vsa plemenita in človekoljubna dejanja. Čestitala in zahvalila se je vsem, ki to počno v svojih okoljih, kjer najlažje zaznajo stiske ljudi, zato so njihova mala dejanja izredno velika.

Naj zaključim z besedami, ki jih je zapisal Lucij Anej Seneka: »Dobrodelnosti ne presojamo po tem, kaj je dano ali narejeno, ampak, zakaj je dano ali narejeno.« Skupini in njeni koordinatorki iskreno čestitamo in jim tudi v prihodnje želimo čim več povezovanja, nesebičnega razdajanja in pomoči vsem, ki jo potrebujejo. Želimo jim veliko prijetnih in srečnih doživetij v skupini in okolju, kjer živijo in delujejo, v letu, ki prihaja, pa veliko zdravja, da bodo tudi v prihodnje zmogle opravljati svoje plemenito poslanstvo.

*Marija Zver,
DPM Dokležovje*

Članice Skupine za samopomoč žensk z rakom dojke Murska Sobota z dr. Jožetom Magdičem in dr. Marijo Vegelj Pirc

Svečanost v počastitev državnega praznika Dneva Rudolfa Maistra

Naši mejniki

*Mladi! Da ste pripravljeni:
meča ne dajte nikoli iz desnice,
naše pravice nikoli iz zenice!
Vranec naj zoblje osedlan,
da se kot strela zaprašite
in prevalite lažnike kamnite,
ko se ukreše – vaš dan.
Bratje stražarji – pozdravljeni!*

(Rudolf Maister – Vojanov)

V Dokležovju smo 23. novembra s svečanostjo počastili spomin na Rudolfa Maistra – generala, pesnika, branitelja naše severne meje, velikega moža, ki je bil predolgo zamolčan in potisnjen v pozabo. Prav je, da mu Slovenci damo prepotrebno veljavo in počastimo njegov spomin, ne samo na dan praznika, ampak se ga spominjamo skozi vse leto.

Rudolf Maister je opravil zgodovinsko dejanje, ko je ob koncu 1. svetovne vojne organiziral slovenske enote in 23. novembra 1918 strl pritisk »nemčurjev« in Nemcev v Mariboru. S tem dejanjem je zavaroval slovensko etnično mejo od Dravograda do Radgone. V splošni mobilizaciji je sodelovalo veliko slovenskih vojakov, med njimi tudi naš rojak Ivan Jerič – kanonik, duhovnik, narodni buditelj in rodoljub. Domačini smo ponosni nanj in na vse borce, ki so se borili pod poveljstvom generala Rudolfa Maistra. Leta 1919 je s svojimi enotami, s poročnikom Franom Malgajem in srbskimi častniki kot prvi slovenski general bil bitko za Koroško. Vemo, kako se je končalo in zaradi nesrečnega spleta okoliščin je moral bitko končati. »Prevarantski« plebiscit je Koroške Slovence prisilil, da so morali glasovati za pripadnost nemški Avstriji. Vse to ga je močno prizadelo in zaznamovalo za vse življenje. Razočaran je živel v Mariboru in pisal. Navezal je stike z našim Jožefom Kleklom in Ivanom Jeričem. Vse svoje življenje je posvetil obrambi in utrjevanju narodne zavesti v severovzhodni Sloveniji. Razočaran je

bil nad politiko ter mlačnostjo tistih, ki so bili na oblasti, saj so dopustili, da je državna meja v severnem in zahodnem boku rezala slovenske pokrajine.

Maister je bil tudi izjemen pesnik, saj ga štejemo za sodobnika modernistov (Ivan Cankar, Dragotin Kette, Oton Župančič, Josip Murn), čeprav jim v pesniškem izražanju ni bil nikoli enak. Izdal je dve pesniški zbirki: Poezije (1904) in Kitica mojih (1929). Bil je pesnik ljubezenskega, domovinskega in pokrajinskega motiva. Člani društva DPM so na svečanosti ob spremljavi kitarista g. Bojana Vereša interpretirali njegove pesmi.

V lanskem letu je izpod peresa pisatelja Toneta Partljiča izšla knjiga Deklica in general, ki jo je ilustriral naš domačin iz Bakovcev, likovni pedagog g. Anton Buzeti. Knjiga je bila predstavljena na matični šoli v Bakovcih, ilustracije g. Buzetija pa so bile razstavljene v različnih krajih po Sloveniji (dve izmed njih sta bili razstavljeni na naši prireditvi). Z veseljem smo prisluhnili predstavitvi knjige, ki so jo izvedli učenci POŠ Dokležovje. Najmlajši so preko knjige in čudovitih ilustracij spoznali generala »z brki«. Upam, da bodo po knjigi posegli tudi starejši, saj jih ne

bo razočarala.

Z našim programom smo približali obiskovalcem lik generala Maistra, njegovo življenje vojaka in pesnika, ki ima neprecenljive zasluge za naš slovenski narod. Dr. Bruno Hartman, ki velja za najboljšega poznavalca Rudolfa Maistra, tako ocenjuje njegov pomen: »Slovenci smo mu dolžni priznanje in zahvalo: za njegove dosežke v slovenski kulturi, za njegovo ljubezen do slovenske besede in slovenske knjige, za spodbujanje h kulturni rasti. Največ pa mu dolgujemo, da je zmožel v zapletenih razmerah ob prevratu z modrostjo, vojaško odločnostjo in spretnostjo ubraniti Sloveniji velik del njenega ozemlja, ki so si ga lastili drugi. Republika Slovenija ne bi bila brez njega to, kar je danes.«

Kulturni program, v katerem so sodelovali učenci POŠ Dokležovje, člani TKD, člani DPM in pevke Jesensko listje, je navdušil obiskovalce v dvorani. Scenarij in moderatorstvo sta bila v rokah predsednice društva DPM, ga. Marija Zver.

Marija Zver,
DPM Dokležovje

Mladi člani društva DPM so interpretirali pesmi generala Rudolfa Maistra

Bratončari - Žličarji

Leta 1997 smo v Bratoncih ustanovili Turistično društvo Bratonci. Ko smo izbirali ime za društvo, so padali predlogi: TD Žlica, TD Žličarji... Ker nisem bila rojena v Bratoncih, ampak sem se sem priženila, sem ta nadimek prvič slišala. Ime TD Žlica se mi je zdelo imenitno, nekateri ustanovitelji društva pa so bili proti, saj so krajane Bratoncev s to besedo zmerjali. Ime namreč spominja na čase, ko so tu izdelovali lesene žlice, kuhalnice,..., saj so bili prebivalci vasi siromašni. Šele pozneje smo se domislili, da smo na zbadljivko odgovarjali: » Mi smo bili tako napredni, da smo pri jedi uporabljali žlico, ko ste si vi hrano v usta basali le še s prsti.«

No, zdaj so v rabi že lepe svetleče žlice; nekateri premorejo celo srebrne ali zlate. Toda, kaj pomeni lep pribor, če je kuha slaba? Pa so bile v Bratoncih že nekoč dobre kuharice, ki so hodile kuhat po gostijah, premicijah, na krstikah in še ob drugih slovesnostih.

Včasih sem govorila, da so dobre kuharice tudi v Dokležovju, pa me je mož zmeraj zavrnil z besedami: »Pa ne tako dobre, kot v Bratoncih!« Sicer pa sem, oziroma lahko rečem, da sem zdaj tudi sama Bratončarka. Pa so letos Bratončari dokazali, da so res dobri kuharji, saj so člani TD Bratonci z ekipo, ki so jo sestavljale Nada, Angela in Anica, dosegli prvo mesto oziroma »Zlati langaš« v Lipi, ekipa v sestavi Jožek, Pištek in Tamara je skuhala najboljši bučni golaž v Lipovcih, da bo mera polna, pa so »kosci« v sestavi Angela, Majda in Janez v Puconcih skuhali najboljše »dödole«. Prav je, da jim za doseženo ob koncu leta čestitamo in se jim zahvalimo za pripravljenost, da so se prireditev udeležili.

Ob vseh članih TD Bratonci, ki so dosegli priznanja, pa ne smem pozabiti na kuharja Števeka, ki marsikdaj kuha na različnih prireditvah in s svojimi kuharskimi mojstrovini razveseli obi-

skovalce mnogih prireditev. Seveda pa so pika na i naši »bratonski krapci«, ki so znani že skoraj po vsej Sloveniji.

Torej, v Bratoncih so res dobri kuharji in kuharice, zato je naš simbol lahko žlica, saj se pri nas dobro je, pa četudi je žlica lesena!

Gena Virag
Bratonci, 07,12,2012

Lesena žlica je šaljivi simbol Bratonec

Turistična hiša v Bratoncih

Turistična hiša v Bratoncih počasi a vztrajno raste

V vasi Bratonci smo pred šestnajstimi leti ustanovili Turistično društvo (TD) Bratonci. Že pred ustanovitvijo društva so nekateri zanesenjaki naredili leseno hišico (kuhinjo) na kolesih in sezidali krušno peč – prav tako na kolesih. Z dobrimi kuharicami smo tako hodili po Prekmurju in pekli »bratonske krapce« v krušni peči. Tako smo

promovirali našo vas in prikazovali tovrstno peko. Člani TD Bratonci smo začeli varčevati, saj smo želeli, da bi nekoč sezidali hišo, ki bi spominjala na nekdanje vaške hiše. Izbrali smo si bolj »gosposko hišo«, krito z opeko. Toda denarja ni bilo nikoli dovolj, pa tudi tega, kakšno vsebino – življenje bi dali temu objektu, nismo vedeli. V vasi smo

gradili kapelo, roketno igrišče, zadnja leta kanalizacijsko omrežje, zato je izgradnja hiše ostala le ideja. Potem pa so se pojavile vsebine, ki bi naši hiši lahko dale življenje: seminarji o peki v krušni peči, kolesarski turizem - skupna ležišča, zbiranje v jesenskih in zimskih večerih ob krušni pečini kateri bi sušili sadje, mogoče podaljšano bivanje otrok iz vrtca in osnovne šole, sprejemanje dnevnih turistov ... Seveda pa ne smemo pozabiti na možno ukinitve javnih del, ki jih bodo nadomestila socialna podjetja (te lahko ustanavljajo turistična društva). Če ne boš imel pogojev, pa teh seveda ne boš mogel ustanoviti in ostal boš brez javnih delavcev.

Tako smo se odločili, da bomo svojo idejo počasi uresničili. Naročili smo projekte, krajevna skupnost nam je dala parcelo s stavbno pravico, pridobili smo gradbeno dovoljenje, začeli smo graditi in končali smo z zemeljskimi deli. Hoteli smo biti pripravljeni na razpise države, toda ker smo mala in ne demografsko ogrožena vas, nosilec in-

vesticije pa je TD Bratonci, pravijo, da na razpisih ne bomo uspeli. S pomočjo KS Bratonci in Občine Beltinci pa bi v letu 2013 objekt radi spravili pod streho. V letu 2013 imamo v Občini Beltinci tudi zaključek kanalizacijskega omrežja in čistilne naprave, tako da izdatne pomoči s te strani ne pričakujemo. Pa smo po načelu »Sam si pomagaj in Bog ti bo pomagal« v naše delo vključili obrtnike iz vasi Bratonci in tudi tiste, ki

imajo v naši vasi korenine. Začeli smo iskati sponzorje in donatorje, saj smo okrog 16 tisoč evrov lastnega denarja že porabili. Upamo, da bosta KS Bratonci in Občina Beltinci v svoja proračuna vključila sredstva, da bomo lahko hišo sezidali in pokrili. Če bomo uspeli pridobiti še sponzorje in tudi sami kaj postorili, bomo stroške turistične hiše na ta način zniževali. Upamo, da se bo v letu 2014 gospodarska situacija po-

pravila in da bomo zaključna dela lahko končali tudi s sredstvi iz kakšnega državnega razpisa.

Tokrat vam lahko v prilogi pokažemo, da so dela v teku – tokrat položitev kablov in postavitve električne omariče, vidi pa se tudi že oblika objekta.

Martin Virag,
predsednik gradbenega odbora

Diši po praznikih

Prihajajoči prazniki so priložnost za izkazovanje ljubezni in pozornosti, druženje ter nepozabna doživetja. K tem izjemnim trenutkom pripomorejo tudi dobrote iz naših domačih kuhinj, ki ovite v čudovite, razkošne in nepozabne vonjave cimeta, klinčkov, medu... skrivajo mnoga presenečenja, nas spominjajo na otroštvo in na kuhinje naših mater in babic. Potrudimo se in prenesimo to bogastvo na mlajše rodove. Na mizah naj prevladuje skladnost barv, okusov in bogastvo, pa ne v količinah, ampak v izbranih in z ljubeznijo pripravljenih jedeh. Ponudimo lahko preproste jedi, značilne za našo pokrajino. Lahko pa izberemo tudi kakšno bolj »držno« kombinacijo. Meso je del tradicionalne praznične mize. Mesne rulade, pripravljene z domišljijo, so lahko svečana in okusna jed, pa tudi paša za oči. Izberimo puranje, piščančje, svinjsko, junčje ali celo zajčje meso. Rulado pripravimo iz celega kosa mesa ali mletega mesa.

V obeh primerih pa h glavnim jedem ponudimo več vrst solat. Na ta način bo naša miza bolj razkošna in zdrava. Nenazadnje, s solatami ni veliko dela.

Na praznično mizo sodijo tudi sladice. Specimo peciva, ovita v vonj cimeta, medu, nageljnovih žbic in drugih čudovitih začimb. Izberimo bolj zdrave variante. Klasična peciva najpogosteje vsebujejo veliko sladkorja in maščob, zato ponudimo le majhne koščke. Na praznični mizi naj ne manjka sadje – sveže in suho. Dobrote, ki jih bomo zaužili, tudi »pokurimo«. Hoja v dobri družbi je še ena priložnost za prijetno druženje.

Mesna rulada

50 dag mletega mesa
2 rezini polnovrednega prepečenca ali polnovredna žemlja (od prejšnjega dne)
1-2 žlici krušnih drobtin (po potrebi)
1 jajce
2 žlici olja
1 srednje velika čebula
2 stroka česna
25 dag kuhanega graha
20 dag kuhane koruze
šop sesekljanega peteršilja
sveže mlet poper, timijan, sol

Mletemu mesu dodamo namočeno in ožeto žemljo, seseklano čebulo, česen, 1 žlico olja, jajce ter toliko drobtin, da dobimo primerno maso. Solimo, popramo in dodamo timijan. Iz pripravljene mase oblikujemo na foliji za peko kvadrat, velik 30 x 25 cm. Po polovici mase potresemo kuhan grah in koruzo, popopramo z grobo mletim poprom in obilno posujemo s sesekljanim peteršiljem. Previdno zavijemo, damo v namazan pekač, premažemo z oljem in spečemo. Postrežemo toplo ali ohlajeno - kot del hladnega narezka.

Mesna rulada z rižem in gobami

1,2 kg junčjega mesa (velik zrezek)
korenček, peteršiljev koren
čebula, česen
timijan, lovrov list
2 žlici kisa in 3 žlice prekuhane ohlajene vode
Korenček in peteršiljev koren narežemo na kolobarje, čebulo na debelejšje

rezine. Dodamo ostale sestavine ter meso. Mariniramo pokrito v hladilniku 3 ure.

Nadev:
15 dag riža (skuhamo)
20 dag gob
1 beljak
1 čebula
2 stroka česna
sesekljan peteršilj
2 žlici olja
sol, sveže mlet poper

Na olju dušimo čebulo. Dodamo narezane gobe in dušimo krajši čas. Pomešamo mlačen ohlajen riž in gobe, dodamo beljak in začimbe. Premešamo. Velik zrezek (naj ga naredi mesar), rahlo potolčemo in nadenemo. Zavijemo. Povežemo s kuhinjsko vrvico. Damo v namazan pekač in pečemo na enak način kot zgornjo rulado.

Praznični piščanec, nadevan s špinacem in gobami

1 piščanec
sol
korenček
kos zelene
1 večje jabolko
2 žlici olja

Nadev:

15 dag piščančjih prsi
10 dag gob po izbiri
10 dag zamrznjene špinace
15 dag en dan starega kruha
1 žlica krušnih drobtin
mleko po potrebi
čebula

1 žlica olja
1 jajce
peteršilj
sol, poper, timijan

Na olju dušimo kratek čas čebulo in gobe. Piščančje prsi zmeljemo, dodamo v mleku namočen in ožet kruh, jajce, odmrznjeno in odcejeno špinacio, dušene gobe, drobtine, sesekljan peteršilj, timijan, poper ter sol. Dobro premešamo.

Piščanca blago solimo, na prsnem košu s prstom dvignemo kožo do vratu in do rebrnih kosti. Pod kožo ga nadevamo s pripravljenim nadevom. Damo ga v pekač in prelijemo z vročim oljem. Okrog piščanca zložimo na večje kose narezano zelenjavo in jabolko. Prilijemo nekaj žlic vode. Pokrijemo s folijo. Med pečenjem po potrebi dolijemo nekaj žlic juhe ali vode. Proti koncu pečenja piščanca odkrijemo, da se lepo zapeče. Postrežemo s kuhano zelenjavo in solato.

Namig: Z enakim nadevom lahko pripravimo puranje zrezke. Nadev položimo na zrezek, zavijemo in pričvrstimo z zobotrebcom. Pečemo pokrito s folijo v pečici. Proti koncu priprave odstranimo folijo in jed zapečemo.

Krompirjev pire z brokolijem

40 dag brokoli
80 kg mokastega krompirja
mleko po potrebi
mleti muškatni oreh, sol
preliv:
2 žlici olja, 5 dag mandljev
Krompir in brstični ohrovt skuhajte posebej, odcedite, vse skupaj dajte v skledo, dolijte vroče mleko in naredite pire, potem dodajte še malo muškata oreška. Na olju malo popražite narezane mandlje in polijte po pireju.

Sladki janež in zelje v solati

15 dag sladkega janeža (koromač)
1 manjša čebula
20 dag fino narezanega zelja
18 dag naribanega korenčka
kumina, sol, poper, svež peteršilj
1 žlička limoninega soka
4 žlice lahkega tekočega jogurta
Sladki janež dušimo v vodi in ga ohladimo. Narežemo ga na tanke rezine, enako narežemo mlado čebulo in belo zelje. Korenček lahko nastrgamo. Vse sestavine zmešamo v posodi. Pripravimo jogurtov preliv, jogurtu dodamo limonin sok in začimbe. Z njim prelijemo solato in ponudimo.
Namig: solato lahko začinimo z oljem in kisom. Solati se lepo poda orehovo olje.

Dobri medenjaki tete Jelke

15 dag ržene moke
15 dag mehke moke
20 dag ostre moke
3 jajca
1 velika žlica olja
1 skodelica močne črne kave (najboljše Nescafé)
2 veliki žlici marelične marmelade
1 žlička sode bikarbone
pol pecilnega praška
6 žlic vročega medu
8 dag sladkorja
mleta nageljnova žbica
cimet

Stepemo jajca in sladkor, dodamo (postopoma) vroč med. Ko je masa penasta, dodamo olje, kavo, marmelado in začimbe. Moko presejemo skupaj s sodo in pecilnim praškom in jo dodamo zgoraj pripravljeni masi. Čez noč naj počiva. Oblikujemo kroglice in jih polagamo na namazan pekač ter pečemo na zmerni temperaturi. Lahko jih poskusimo takoj, ker so mehki.

Rogljčki

37 dag gladke moke
1 pecilni prašek
18 dag skute
0.7 dl mleka
0.7 dl olja
1 beljak
sol

Premaz:

jajce
žlica mleka
sezamovo seme, mandljevi listi, kumina....

Moko pomešamo s pecilnim praškom ter z dodatkom mleka, olja, skute, malo soli in beljaka umesimo testo. Razvaljamo in narežemo na kvadrate. Naredimo rogljčke. Položimo jih na pomazan pekač in premažemo s stepenim jajcem in mlekom. Potresimo s sezamovim semenom, kumino, mandljevim listi... Spečemo jih pri temperaturi 180 °C.

Prim. mag. Branislava Belović, dr. med.

Zavod za zdravstveno
varstvo Murska Sobota

4. Pokal SD Gančani 2012

Že četrto leto zapored smo strelci iz Gančan v mesecu decembru pripravili tekmovanje v streljanju s standart zračno puško za Pokal SD Gančani na katerem je sodelovalo 35 strelcev iz Slovenije v ekipni konkurenci 11 ekip. Najbolje se je odrezal Mitja Černi iz domačega društva SD Gančani z rezultatom 592 krogi, 2. Mesto je zasedel Robi Markoja iz SD Štefan Kovač Turnišče z rezultatom 590 krogov in 3. Mesto Tadej Horvat iz SD Tovarna sladkorja Ormož z rezultatom 586 krogov. Rezultati preostalih domačih strelcev iz strelskega društva Gančani: 8. Mesto Denis Verbančič 579 krogov, 19. Mesto Tamara Černi z rezultatom 562 krogov in 27. Mesto Jernej Černi z rezultatom 531 krogov. Ekipno je zmagala ekipa Koloman Flisar iz Tišine z rezultatom 1745 krogov (v postavi: Mihalič Špela, Ziško Dušan, Ratnik Saša Marija) 2. Mesto je zasedla ekipa Štefan Kovač iz Turnišča z rezultatom 1740 krogov (v postavi: Markoja Robi, Maučec Gregor, Žalik Tadej) 3. Mesto pa domača ekipa SD Gančani z rezultatom 1733 krogov (v postavi: Černi Mitja, Černi Tamara, Verbančič Denis). Med prve štiri posameznike smo podelili pokale ter prak-

tične nagrade do 13. Mesta. Rekord Pokala SD Gančani ima Robi Markoja iz SD Štefan Kovač Turnišče z 593 krogi, ki jih je zadel na 3. Pokalu v letu 2011 in s tem tudi zmagal, na drugem mestu je bil Rajmond Debevec iz SD Olimpija z 591 krogi in na tretjem mestu Uroš Maučec iz SD Štefan Kovač Turnišče z 590 krogi. Na 2. Pokalu leta 2010 je zmagal Tadej Horvat iz SD TSO Ormož z 590 krogi, na drugem mestu je bila Saša Marija Ratnik iz SD Koloman Flisar Tišina z 586 krogi, in na tretjem mestu Dušan Ziško prav tako iz SD Koloman Flisar Tišina z 586 krogi. Na 1. Pokalu SD Gančani je zmagal Peter Somogy iz SD Jezero Dobrovnik z 589 krogi, na drugem mestu je bila Saša Marija Ratnik iz SD Koloman Flisar Tišina z rezultatom 586 krogov in na tretjem mestu Franc Kološa iz SD Jezero Dobrovnik z rezultatom

580 krogov. To je bila kratka zgodovina našega Pokala, ki ga prirejamo zdaj že tradicionalno vsako leto v mesecu decembru in Vas obenem vabimo k ogledu naslednje leto v ŠRC Gančani.

Strelsko društvo Gančani

Najboljši štirje pozamezniki

ŠD Meteor Melinci s homogenostjo med igralci do visokega 3. mesta

Igralci ŠD Meteor Melinci, ki tekmujejo v Pomurski ligi malega nogometa, se po jesenskem delu sezone 2012/2013 nahajajo na visokem tretjem mestu.

Takšna visoka uvrstitev je »posledica« odličnega vzdušja v ekipi.

Letos so se ekipi priključili še igralci, ki so stari šele 16 oz. 17 let, to pa so: Dejan Rengeo, Luka Bico in Ambrož Maroša.

Poleg tega imajo v klubu še eno zanimivost -: imajo kar 4 bratske pare:

- 1 Dejan in Leon Sreš
- 2 Tomaž in Aleš Majcen
- 3 Denis in Marcel Pozderec
- 4 Amadej in Ambrož Maroša

V jesenskem delu sezone so igralci dosegli 42, prejeli pa 34 zadetkov. V devetih krogih prvenstva so dosegli i 6 zmag in 3 poraze.

Pred njimi na lestvici sta samo ekipi Suhi vrh Ariesit in Bulls Apače. Klubska lestvica strelcev pa izgleda takole:

1	Amadej Maroša	12 golov
2	Luka Graj	8 golov
3	Sašo Majc	6 golov
4	Denis Pozderec	6 golov
5	Damjan Slana	4 gole
6	Dejan Sreš	2 gola
7	Simon Gyerek	1 gol
8	Aleš Majcen	1 gol
9	Denis Kohek	1 gol
10	Gregor Vinčec (vratar)	1 gol

Pa še ena zanimivost: Na zadnji tekmi jesenskega dela prvenstva, ki so z igralci Meteorja igrali proti Trnju in jo tudi dobili z rezultatom 7:6, je zadetek dosegel celo vratar Gregor Vinčec, saj je žoga, ki jo je ubranil, od njegovega gola preletela gostujočega vratarja in končala v nasprotnikovi mreži.

Janez Maroša

Beltinski košarkarji prvaki Pomurske košarkarske lige

Košarkarski klub Beltinci je po več kot desetletju znova zasedel prvo mesto. V sezoni 2011/2012 je v Pomurski košarkarski ligi, ki poteka od novembra do konca aprila sodelovalo 10 ekip iz Pomurja, Prlekije in Štajerske. Beltinčani smo po rednem delu zasedli prvo mesto s 15 zmagami in le 3 porazi. Finalni turnir najboljših četverice (t.i. Final four) je potekal aprila v Sladkem Vrhu. Nanj so se poleg Beltincev uvrstile še ekipe iz Murske Sobote, Sladkega Vrha ter Radenec. Beltinski košarkarji so v polfinalu najprej premagali ekipo iz Radenec z rezultatom 79:66 (21:27, 18:8, 20:15, 20:16), v finalu (ki je bil napet in dramatičen) pa še domačo ekipo iz Sladkega Vrha z rezultatom 54 : 50 (16:17, 12:9, 14:10, 12:14) ter tako prevzeli naslov Pomurskega prvaka od ekipe PŠK Ljutomer 1. Najboljši igralec turnirja je bil Marko Kukul, član KK Beltinci.

Oktobra smo pripravili zanimivo prijateljsko tekmo med sedanjimi igralci Košarkarskega kluba Beltinci in igralci, ki so Beltinški klub ustanovili, ter zastopali v letih od 1994 do 2006. Sedanji igralci kluba so pokazali, da so za las hitrejši od starejših kolegov na parketu in jih premagali z rezultatom 89 : 50.

Trenutno je v polnem teku nova sezona Pomurske košarkarske lige 2012/2013. Beltinčani smo nekoliko slabše začeli, saj smo po 3 odigranih kolih doživeli že 2 poraza, premagali pa smo le ekipo iz Murske Sobote.

Košarkarski klub Beltinci deluje od leta 1994, uradno pa je bil ustanovljen oktobra 1996. Vsa ta leta uspešno sodeluje v Pomurski košarkarski ligi, z izjemo leta 2004, ko je klub sodeloval v 3. Slovenski košarkarski ligi. Od samega začetka pa do sedaj smo šestkrat

osvojili naslov prvaka v Pomurski košarkarski ligi, tako, da smo v zgodovini lige eden izmed najuspešnejših klubov.

Več informacij o Košarkarskem klubu Beltinci lahko dobite na www.pkl.si, na internem kanalu K3 Beltinci, na družabnem omrežju Facebook, kjer lahko dostopate do slik, rezultatov,..., vabljeni pa ste na ogled domačih tekem, ki jih igramo ob sobotah, ob 18.00 uri.

Predsednik KK Beltinci:
Tomaž Bojnec

Prijateljska tekma med nekdajnimi in sedanjimi igralci KK Beltinci, oktober 2012

Uspešno tekmovalno leto 2012 za Tekaško sekcijo »Prevozi bolnikov Bratonci«

Tekaška ekipa je v tekmovalni sezoni 2012 dosegla enega največjih uspehov v njeni kratki zgodovini, saj smo zelo veliko in uspešno nastopali po Sloveniji in v tujini in pri tem dosegali zelo dobre rezultate. Tekaška sekcija je še posebej uspešno nastopala na tekih za Pomurski pokal 2012, kjer smo se vsi člani sekcije udeležili najmanj 12 tekov od razpisanih 14 ter na vseh tekih konstantno dosegali zelo visoke uvrstitve v svojih starostnih kategorijah, kakor tudi v absolutni kategoriji.

Najboljše rezultate med članov eki-

pe je dosegel Dejan PREINDL iz Bratoncev, ki je bil na vseh tekih, ki se jih je udeležil, v samem vrhu uvrstitve in pri tem dosegal tudi odlične hitrostne rezultate. Tako mu je uspelo časovno mejo v teku na 10 km pomakniti pod 35 minut in na 21 km doseči čas 1:21:10, kar ima še posebno vrednost ob dejstvu, da se Dejan s tekom ukvarja rekreativno. Kljub svoji veliki delovni obremenitvi in mladi družini pa najde dovolj časa za naporene treninge.

Za uspehe naše tekaške sekcije ima veliko zaslug tudi g. Franc Preindl, ki je

vzel našo ekipo pod okrilje svoje firme »Prevozi bolnikov Bratonci« in nam veliko pomagal kot sponzor pri pokrivanju stroškov za tekaško opremo in udeležbo na tekmovanjih.

Odličnih rezultatov pa zagotovo ne bi mogli doseči brez nesebične pomoči g. Janeza Kovača, ki nam je ljubiteljsko pomagal kot trener in nas z svojim velikim strokovnim znanjem uspel zelo dobro pripraviti za celotno tekmovalno sezono 2012, za kar smo mu lahko samo hvaležni, še posebej ob dejstvu, da smo se vsi začeli ukvarjati s tekom

kot laiki. Imeli pa smo voljo, svoj prosti čas pa smo želeli aktivno izkoristiti.

Nekaj najodmevnejših rezultatov naše ekipe:

Pomurski pokal v tekih 2012:

- Dejan Preindl 2. mesto absolutno moški, 1. mesto v kategoriji M 30,
- Pavla Forjan 2. mesto absolutno ženske, 1. mesto v kategoriji Ž 40,
- Stanko Roškar 7. mesto absolutno moški, 2. mesto v kategoriji M 40.

Kros občinskih reprezentanc Slovenije, Maribor 2012:

- Dejan Preindl in Matej Fujs 1. mesto ekipno moški, 7. mesto moški posamezno.

CERR - CUP 2012 (Tekaški pokal Avstrije, Madžarske in Slovenije):

- Dejan Preindl 10 uvrstitev in osvojen pokal za sezono 2012.

•

28. Ultra maraton Celje - Logarska dolina 2012:

- Stanko Roškar, Maraton 42 km, 7. mesto absolutno moški, 2. mesto v kategoriji M 44.

Poleg tekov za POMP-2012 in CERR CUP smo tekmovali še na Maratonu treh src v Radencih, Nočni 10ki na Bledu, 17. Ljubljanskem maratonu in Maratonu državnosti v Celju.

Člani Tekaške sekcije »Prevozi bol-

nikov Bratonci« smo po kratki pavzi že začeli s pripravami na novo sezono 2013, v kateri si želimo predvsem napredka in čim manj poškodb.

Stanko Roškar

*Tekaška sekcija »Prevozi
bolnikov Bratonci« in trener Janez Kovač*

Pomurska liga v elektronskem pikadu

V polnem teku je tekmovalje v Pomurski pikado ligi za sezono 2012/2013, ki jo tudi letos vodi in organizira Pikado klub ŠD Dokležovje. V ligi letos sodeluje pet ekip iz naše občine. Odigranih je bilo 6 kol in kot kaže, bo letošnje prvenstvo še zanimivo.

Po 6. odigranih kolih je lestvica sledeča:

	ekipa	tekem	zmage	porazi	seti	igre	točke
1.	PICOLA (Melinci)	6	6	0	102 : 48	231 : 125	12
2.	OSA (Radomerje)	6	5	1	107 : 43	237 : 120	10
3.	ŠD DOKLEŽOVJE (Dokležovje)	6	5	1	102 : 48	227 : 133	10
4.	ČARNE VRANE (Ižakovci)	6	4	2	87 : 63	204 : 161	8
5.	BRIZGALNA BAR (Vanča vas)	6	4	2	86 : 64	197 : 163	8
6.	PAJDAŠJE (Dokležovje)	6	2	4	74 : 76	184 : 186	4
7.	TEAM MAŽI BAR (Ižakovci)	6	2	4	59 : 91	162 : 199	4
8.	BAR TIFFANY (Črenšovci)	6	1	5	64 : 86	165 : 205	2
9.	NOČNE LAUFARKE (Vanča vas)	6	1	5	45 : 105	114 : 141	2
10.	VIKTORIJA (Filovci)	6	0	6	24 : 126	76 : 264	0

Matjaž Györek

Lara Tkalec – prvo mesto v dvoranskem balinanju

Balinarska prvakinja Lara Tkalec

Lara Tkalec, dijakinja tretjega letnika administrativnega programa srednje šole CIRIUS Kamnik je na mednarodnem tekmovanju v dvoranskem balinanju za gibalno ovirane osebe (boccia) dosegla izjemen uspeh. V mednarodni konkurenci je v svoji skupini BC1 dosegla prvo mesto.

Tako je postala edina ženska zmagovalka na turnirju, ki je potekal 24. in 25. novembra v Kamniku. Naj omenimo, da je Lara oseba, ki ima že od rojstva cerebralno paralizo.

S tem uspehom je dokazala, da volja pri gibalno oviranih osebah pri športu in v življenju ne pozna meja.

Sonček

Pygmalion & Galatea

Pygmalion in Galatea slikarja Jean-Baptista Regnaulta, 1786

Že od najstniških let naprej so me vedno fascinirale umetniške slike in rada sem ob njih dajala prosto pot svoji domišljiji. Ker sem nepopravljiv romantik in sanjač, so me vsakokrat, ko mi je bilo težko, popejljale s seboj v ta »nemi svet«, kjer ni bolečin, tegob in nesreč. Ob sliki sem rada vzela v roko tudi pero in list papirja in napisala ka-

kšno pesem, zgodbo, pripoved.

Pričujoča slika Pygmaliona in Galatea me je nekoč zelo prevzela. Na začetku sploh nisem vedela, kaj je njen temelj. Sem pa nekoliko let kasneje, po tem, ko sem izbezala na plano to zgodbico, ki sem jo napisala davnega leta 1990, našla tudi njeno ozadje oz. njen pomen. Bila sem zelo presenečena,

ker v svoji domišljiji nisem zašla dosti od realnosti. Najprej pa bi Vam rada zaupala nekaj dejstev o sami sliki:

Na Cipru je živel človek z imenom Pygmalion. Bil je po poklicu kipar in se je preživljal z oblikovanjem najlepših kipov iz velikih blokov belega marmorja, ki krajsijo številne oboke templjev in obale Cipra. Življenje je preživljal sam, brez žensk, čeravno so ga hoteli poročiti z marsikatero deklico iz vasi. Oblegale so ga mlade dame z mnogimi darili, ampak on jih je vse prijazno odslovil oz. v nobeni ni našel tistega, kar je iskal. Vse to je imel le v svojih kipih ženskih aktov, ki jih je izdeloval, a kaj, ko te »ženske« niso bile žive. Neke noči ga je obiskala boginja Afroditina, ki v grški mitologiji velja za najlepšo boginjo ljubezni in lepote. Rekla mu je, da so se ženske z otoka obrnile v molitvi nanjo, češ da si Pygmalion noče izbrati nobene od njih za svojo ženo. Sam kipar je Afroditi povedal, da si ženske ne želi. Afroditina mu je odgovorila, da mu bo dala za ženo katero koli med njimi, ki si jo bo sam zaželel, samo naj se odloči. Pygmalion ji je obljubil, da se bo odločil, vendar šele, ko bo dokončal izdelavo najlepšega kipa po Afroditini podobi, saj je uvidel, da je ona nekaj najlepšega, kar je človeško oko kdajkoli uzrlo. Imenoval jo je Galatea. Bil je navdušen nad svojo stvaritvijo, bil je navdušen

nad tem, kar je izklesal...svojo žensko... in Afrodita mu jo je v zahvalo za kompliment nekoč tudi oživila.

Moja zgodba, ki se mi je porodila ob pogledu na sliko, pa se začne takole:

Galatea: »Spomni se, dragi moj Pygmalion, koliko neprespanih noči in dnevov, polnih svetlobe, sonca ali dežja, si stal ob meni, me klesal in oblikoval iz tega belega kamna. Še sedaj se živo spominjam, ko so tvoje roke oblikovale moje telo iz tega belega kamna. Tvoja temna delovna halja je bila vsa zaprašena, a neutrudno si noč za nočjo, dan za dnem oblikoval moje roke, prsi, boke, noge..., da bi bila popolna. In ko si končal in se pozno ponoči usedel v tisti svoj oguljeni stari zaprašeni fotelj, si me pozorno ogledoval in iskal še kakšno nedovršenost, ki bi jo bilo potrebno popraviti. Tvoje črne oči so se sprehajale po meni in me grele. Grele so moje telo iz kamna, ki je pod to hladno zunanostjo kar gorelo in želelo, da vidiš v moje globine, v mojo notranjost.

»Kako si lepa, Galatea, ko bi le bila živa!«, sem te nekoč slišala zašepetati.

Tudi jaz si tega želim, močno želim! Želim si, da bi stopila iz odra, te objela in se vsaj še enkrat prepustila tvojim hrapavim, močnim dlanem, da bi me božale. Želim si tudi, da bi me tvoje ustnice, ki so nešteto krat pihale prah iz mojih brazd in globokih

zarez, poljubljale moje ustnice. Samo to si želim.

Potem pa je prišla dolga zima in stala sem tam v kotu tvoje delovne sobe. Prejokala sem nešteto dni in noči, čakajoč na čudež, ki bi me prebudil iz tega hladnega sna, da bi stopila do tebe in te objela. In tiste noči-zunaj je sijala samo luna- sem začutila, da se v moji mrzli notranjosti nekaj premika, začutila sem srce, ki je bilo z največjo močjo. Je to mogoče... sem oživila?

Premaknila sem roke, noge, iz grla je privrel moj glas, ki je klical tvoje ime. Obrnila sem se proti tvoji postelji, kjer si ležal in počival, a nisi spal. Le dremal si, saj si ob mojem vzdihu odprl svoje oči in se zazrl proti meni.

»Saj to ni mogoče, a si res ti, moja Galatea?«

»Da, jaz sem, dragi moj Pygmalion!«

Ves obnemel si vstal, stopil k meni, me objel čez pas, tvoje tople roke so me dvignile z odra. Ko si me postavil na tla, sem ugotovila, da si višji od mene, da so tvoja široka ramena in močne roke rezultat mnogih let trdega dela z dleto, kladivom in težkim kamnom.

Kako lepo si me gledal ; v tvojih očeh se je svetila vsa milina tega sveta. V njih sem razbrala vso to tiho ljubezen, ki je tlela v tebi in prišla na plan skozi poljub, ki si mi

ga namenil, ko si z dlanmi objel moja lica in me potegnil nase. Po celem telesu sem čutila ščemenje, v trebuhu se je spreletelo na tisoče metuljčkov in vse to je bila potrditev, da te ljubim. Ljubim te že od prvega dne, ko si me prinesel v to delovno sobo, ki je bila kar nekaj mesecev moj topli dom. Rada bi ostala pri tebi, rada bi te božala, te poljubljala, te razveseljevala, pa čeprav bo to zadnje, kar bom kdajkoli naredila. Angel, ki nama je to omogočil, je verjetno že ves čas slutil, kako te ljubim. Hvala mu, da mi je omogočil, da bom s teboj, pa čeprav samo to noč. Tiste noči je jokal ves svet okoli naju, jokala so drevesa, jokala je morska deklica, ki je na obali slišala zven najinega glasu, ko sva se predajala nežnostim. Vsi so vedeli, le midva nisva verjela, da je to zadnje, kar bova doživela skupaj.

Zjutraj je posijalo sonce skozi okno. Ti si ležal na postelji, ves blažen in srečen, jaz pa sem spet stala v kotu, okamenela, hladna in tiha. Hvala ti za ta trenutek neizmerne sreče. Ljubim te, moj Pygmalion. “

Nauk zgodbe: »Izkoristite vsak trenutek, ki ga imate na razpolago in ljubite, bodite srečni in dovolite, da vas ljubijo drugi. Čas namreč hitro odhiti mimo nas, vrniti pa se na žalost več ne moremo!«

Lilijana Žižek

Kaj je popoln božič?

Pred kratkim sem na naslovnici neke revije zasledila z »zlatimi« črkami zapisan naslov POPOLN BOŽIČ. Ko sem revijo odprla, sem imela kaj videti: razkošje...razkošje...pojedine...in še bi lahko naštevala. Članka nisem hotela brati, ker sem bila razočarana, saj ljudje še vedno gledajo zgolj na materialne dobrine, na tisto »oprijemljivo«, premalo pa na duhovne vrednote. Še vedno po revijah prikazujejo popolnost na nivoju razkošja in to me še posebej moti. Moti me tudi dejstvo, da v praznikih več ne znamo uživati, da nismo sproščeni. Seveda, tempo življenja je namreč takšen, kot je- prehiter, vsi samo hitimo in vedno nam zmanjkuje časa. Potrošniški marketing je tako na višku, da poka po šivih. Ni dolgo tega, ko je bil dan mrtvih, že naslednji teden pa je večina velikih blagovnic in centrov imela postavljene božične jelke, okraski in novoletne dekoracije so

se bohotile in privabliale kupce. Potem pa se sprašujemo, zakaj vse tako hitro mine. Lahko je temu tako, ker enostavno nočemo popustiti, nočemo malo postati in si oddahnuti, se poglobiti vase. Vsak dan že tudi na televiziji skoraj mesec dni pred adventom vrtijo ponudbe o takih in drugačnih igračah, akcije na vseh policah vabijo in privabljajo naše poglede. Že novembra premišljujemo o darilih, ko pa se začne praznična euforia, pa niti ne moreš nikjer »normalno« parkirati, ker je vse zasedeno in so vsi po nakupih. Življenje pa je, takšno je moje mišljenje, mnogo več kot to. Obrniti bi se morali v čisto drugo smer: k svojim najdražjim, svojim družinam, času, ki ga lahko preživimo z njimi, ker je pač življenje mnogo prekratko, da bi hiteli in drveli zgolj za materialnim. Kako lepo je, če se lahko na toplem, v krogu svoje družine poveseš, pogovoriš in čas preživiš z ljubljenimi oseba-

mi. Pa ne potrebujemo velikih poedin, bogatih daril. Zgolj to je pomembno, da advent in božič nosimo v svojem srcu. Tisti, ki smo verni, namenimo svoj prosti čas tudi za pogovor z Bogom, ostali pa, kakor želijo. Vendar pa dvomim, da ni človeka na tem svetu, ki ne bi veroval vsaj v nekaj nezemeljskega, univerzalnega, saj verovanje bogati, opogumlja in krepi našo dušo. Čas, v katerem živimo, je tako krut, ni pravičen. Res hudo mi je, da je še vedno toliko siromašnih družin, brezposelnih ljudi, lačnih otrok, ki si ne morejo privoščiti dragih daril, ki bodo letos za praznike mogoče v mrzlem domu, ker enostavno nimajo kje vzeti. Žalostno je, da se tega še vedno vsi ne zavedamo, da se uokvirjamo in zapiramo, kot da nas ne briga, kot da to ni naša skrb. Zato Vas pozivam, da letos za praznike ne bodite sami: obiščite svoje sorodnike, prijatelje, jih objemite in se jim zahvalite za vse, kar so dobre-

ga storili za Vas. Ni pomembno, kakšna darila bodo pod jelkami, pomemben je nasmeh, iskren poljub, odkrit pogovor in veliko lažje nam bo. Del tega, kar ste mogoče hoteli letos za praznike »zapraviti« po trgovinah pa tisti, ki želite, lahko podarite tistim, ki nimajo, ki bi bili veseli vaše pozornosti. Mogoče je kdo takšen v vaši bližini, v vaši ulici, v vašem kraju. S tem boste oplemenitili sebe in ob tem se boste počutili tako izpopolnjene, da boste ob koncu leta lahko rekli, da ste imeli popoln božič. Vzemite si torej čas in naj vam tistih nekaj uric ne bo žal, da jih niste preživeli v kakšni dragi restavraciji ali na

kakšnem "nobel" potovanju. Naj bodo Vaši prazniki čarobni po duhovni plati. Če nas bo za praznike razveselila še kakšna snežinka, pa bo čarobnost prihajajočih dni še večja.

*Božič je!
Zunaj diši po snegu,
mraz je!
Hodim po potki vsakdana,
mislim nate in na tvoje dobro srce.*

*Čeravno je zunaj hladno,
me ni strah,
mraz mi ne more do živega,
saj moje srce gori*

*za tvoje lepe oči,
za najine vse prihodnje skupne dni.*

*Božič je!
Zunaj diši po tebi.
Vidim te, prihajaš mi naproti.
Pristopil si k meni, me objel
in čas se je ustavil.*

*V daljavi slišim domači zvon, ki poje
goreče:
«Letos za praznike spet sama ne boš!
Ob tebi je on, ki zacelil ti je vse rane
boleče!«*

Lilijana Žižek

PRIJATELJ

*Nasmehne se
med mrkimi obrazi.
Ponudi toplo dlan,
ki v mrazu te ogreje,
ko izliješ svojo bol.
Z besedo nežno te poboža,
čuti tvoj utrip srca,
daje upanje v svetlejši čas.*

(V spomin prijatelju Matjažu Keršanu.)

Janez Maroša

BOŽIČNI ZVONOVI

Božični zvonovi veselo pojo,
Nebeški duhovi na zemljo gredo.
Tam v koči borni lučka gori
In v jaslih na slami detece spi.
Marija ljubeče se sklanja nad njim,
Ga moli pobožno, saj božji je sin.

Veselo se angelov petje glasi:
Bogu v visokosti naj slava doni
In mir naj objame dobre ljudi.
To detece revno, ki v jaslih leži,
Prišlo je odrešit vse grešne ljudi.

Kot v noči skrivnostni
Prišel je nekdanj,
Prihaja zveličar med nas še sedaj.
To detece božje ljubi nas vse,
Mu vdano darujemo svoje srce.
Oj, božji zveličar, ti detece z nebes,
Prepeva ti slavo in hvalo ves svet.

Janez Maroša

Zavod za turizem in kulturo Beltinci

OBVESTILO

Spoštovani!

Obveščamo vas, da smo v Zavodu za turizem in kulturo Beltinci skupaj s Krajevno skupnostjo Ižakovci in Krajevno skupnostjo Melinci določili zimski delovni čas vožnje z brodom.

VOZNI RED BRODA V IŽAKOVCIH IN MELINCIH : DECEMBER – MAREC: OD 08.00 DO 16.00

V času božičnih in novoletnih praznikov ter v primeru neugodnih zimskih razmer broda ne vozita.

Odšli so

Župnija Beltinci je znana po številnih duhovnih poklicih, saj je v svoji več kot 250-letni zgodovini dala slovenski Cerkvi 67 duhovnikov, nekaj več kot 60 redovnic, 9 dipl. teologov, misijonarke in druge. V letu 1940 je postavila nedosegljiv rekord, ko je dala cerkvi 9 novomašnikov (za primerjavo: v letu 2012 so imele vse slovenske škofije le 7 novomašnikov) in to: Duh Štefana, Sraka Avguščina, Zorko Štefana, Geld Karla, Jakob Avguščina, Sraka Vinka, Ozmec Ignaca, Cigan Ivana in Antolin Avguščina. Tudi letošnje leto je dosegla žalosten rekord, saj so odšli k večnemu počitku trije naši duhovniki in sicer:

ZVER ŠTEFAN ŠK* roj. 7.8.1925 v Banuti – župnija Lendava, leta 1941 pa so se preselili v Beltince na Panonsko 42. Šolo je obiskoval v Mostju, Lendavi in M. Soboti, nato se je dve leti zaposlil pri časopisu Ljudska pravica v Ljubljani, potem pa je študiral teologijo v Ljubljani, kjer je bil 29.6.1951 posvečen v duhovnika. Novo mašo je obhajal v Beltincih 9.9.1951, ponovitev pa v Lendavi 16.9.1951. Njegova duhovniška pot: prezbiter v Ljubljanski stolnici 1951-1952, vojaščina 1952-1953; kpl Sv. Jurij ob Ščavnici 1953-1956, Vitanje 1956-1956, Lendava 1956-1961; žup. Žetale 1961-1984; žpk Žetale 1984-2009, kjer se je upokojil in še naprej živel vse do smrti 22.2.2012. Pogreb 24.2.2012 na pokopališče v Žetalah je pokazal, kako priljubljen duhovnik je bil. Mašo zadušnico in pogreb na tamkajšnje pokopališče je pred generalnim vikarjem soboške škofije Francem Režonjo, 40 duhovniki in množico vernikov vodil mariborski nadškof, dr. Marjan Turnšek.

MAROŠA MARTIN SDB** roj. 02.11.1912 v Čikagu (ZDA) staršema Štefanu in Mariji, roj. Forjan. Mama se je z dveletnim otrokom leta 1914 vrnila v domovino na Melince, oče se je vrnil 1919. Tukaj je Martin obiskoval osnovno šolo, nato pa gimnazijo v M. Soboti. Leta 1926 je odšel v Italijo, kjer je sprejel misijonski križ in kot mlad misijonar leta 1929 odpotoval v Južno Ameriko (Valparaiso, Santiago (Macul)). Prve redovne zaobljube je naredil 6.4.1931, večne pa 6.4.1934 v Maculu, Čile. Študij filozofije in teologije je končal in bil posvečen v duhovnika 26.11.1939 v Santiago (Čile). V domači župnijski cerkvi je daroval svojo prvo mašo šele 27.1.1952. Kot misijonar je preživel 35 let v Južni Ameriki v Čilu in šele leta 1974 se je vrnil v domovino in opravljal svoje poslanstvo po različnih salezijanskih župnijah. Svojo starost je preživel v Marijanišču Veržej, kjer je tudi 25.4.2012 umrl. Pokopan je 27.4.2012. Pogrebne slovesnosti je pred 45 duhovniki vodil škof dr. Peter Štumpf.

VEREŠ ŠTEFAN ŠK* roj. 22. decembra 1936 v Bratonicih; m: 29.6.1961 v Mariboru; nova maša v Beltincih 20.8.1961 – pridigar Janez Zorko, takrat župr. Škale – novomašno geslo: »Molite za nas, da bi se beseda Gospodova razširjala in proslavljala«. Po osnovni šoli v Beltincih in gimnaziji v M. Soboti je študiral teologijo na Reki in Đakovu. Kot duhovnik je služboval: kpl 1962-1963 v Poljčanah, 1963-1965 kpl v Slov. Konjicah, žpk 1965-1972 Sv. Kunigunda na Pohorju s soupravo Skomarja, izseljeniški duhovnik 1972-1973 v Berlinu, žpk 1973-1988 Sv. Kunigunda na Pohorju. Leta 1988 se je upokojil in živel v Skomarju, kjer je 16.7.2012 umrl. Pokopan je 18.7.2012 v Bratonicih v grobu svojih staršev. Pogreb je vodil mariborski nadškof dr. Marjan Turnšek pred več kot 30 duhovniki.

NAJ POČIVAJO V MIRU.

(*ŠK = škofijski duhovnik, **SDB = salezijanec)

Jožef Tomec

30 let Martinovega teka in pohoda Radenci – Bratonci

Ko rekreativna športno- družabna prireditev doseže tako častitljiv jubilej, kot ga je dosegel le Maraton treh src v Radencih, je to vredno in tudi potrebno posebej izpostaviti, ne le zaradi tridesetih let, ampak predvsem zaradi ljudi, ki so vsa ta leta vzdržali z dobro voljo, elanom in vztrajnostjo.

Sam težko rečem kaj konkretnega o začetku te prireditve, lahko pa opišem nekatera doživetja potem, ko smo se člani Tekoške sekcije (TS) Radenska kar številčno in aktivno vključili, nekako okrog desetega teka in pohoda, takrat s startom v Radencih pri domovanju družine Martina Sreša in s ciljem ter zaključkom pri Viragovi hiši v Bratoncih. Ta dva Martina, Sreš in Virag, nekoč sosed, sta bila od vsega začetka nosilca teh aktivnosti, seveda ob sodelovanju vseh članov njunih družin, širokega kroga prijateljev in še koga. Spomnim se, da smo kar nekaj let tekli, drugi pa so hodili še po stari cesti skozi vasi na obeh straneh Mure in preko mostu pri Veržeju, eno leto v eno, spet drugo leto v drugo smer.

Člani TS Radenska smo se sčasoma v prireditve zelo aktivno vključili in kar nekajkrat v Radencih vsako drugo leto organizirali start oziroma cilj, pa tudi družabni zaključek Martinovega teka in pohoda. Naše sodelovanje je prispevalo kar velik delež k znatnemu povečanju udeležencev, predvsem tekaškega dela prireditve, ki je v dolžini okrog 21 km zahtevala dobro kondicijsko pripravljenost vseh udeležencev ter nudila prave užitke zdrave rekreacije v naravi, ki so bili nepozabni. Zanimivo je tudi to, da je prireditev potekala ne glede na vremenske in prometne razmere. Tako smo v teh letih doživeli hudo meglo, vse vrste dežja, pa sneg, in to kar nekaj let ob kolonah tovornjakov, ki so sčasoma »prinesli« pločnike in s tem prispevali k večji varnosti udeležencev Martinove prireditve. Šele z odprtjem avtoceste so se pogoji teka, hoje, pa tudi kolesarjenja bistveno izboljšali. Spremenila se je tudi trasa, tako da Muro zdaj prečkamo po novem mostu.

Prireditve je rasla in se zelo uspe-

šno razvijala v pravi množičen praznik rekreacije. Sodelovanje tekaških sekcij Radenske in Gorenja iz Velenja se je razvilo v pravo prijateljstvo in tako smo jih povabili k sodelovanju tudi na letošnji Martinovi prireditvi. Z veseljem so se odzvali. Vsako leto je poln avtobus pripeljal tekače, pohodnike, "njihovega" Martina in še koga iz Velenja. Martinov pohod in tek je prerasel v množično rekreativno prireditev Pomurja. V organizacijo sta se sčasoma vključili Turistično društvo Bratonci kot nosilec prireditve in Kapela kot soorganizator. Tudi smer pohoda in teka je vedno pogosteje šla v smeri proti Bratoncem. Start so člani TD Klopotec Kapela vzorno pripravljali pri znameniti preši na Kapeli. Tudi kakšen krizni trenutek ni obšel te prireditve, vendar sta vztrajna, delovna, čvrsta in uporna Gena in Martin Virag poskrbela, da je bil to le trenutek in se tradicija nikoli ni prekinila. Zagnanost, srčnost in skromnost, ki krasi Viragove, se je čutila na sleherni prireditvi. Enak odnos je lasten tudi vsem ostalim organizatorjem in tako smo to toplino ter domačnost vedno čutili vsi udeleženci. Tako so Bratončani pod okriljem turističnega društva in ob pomoči zvestih prijateljev pripeljali prireditev do novega veličastnega mejnika, 30 let uspešnega in neprekinjenega Martinovega teka in pohoda, ki so mu v zadnjih letih pridali še kolesarjenje, ker le-to postaja vedno po-

membnejša panoga zdrave rekreacije v naravi. Številne čestitke z vseh strani in primerna udeležba rekreativcev ter gostov ob častitljivem jubileju samo še potrjuje pravilno usmeritev in kaže na to, da je prireditev potrebno peljati naprej vsaj še do njenega abrahama.

Ta pot bo veliko lažja, če bomo na naši strani Mure (v Radencih?), kjer je na razpolago kar precej primerne infrastrukture, uspeli najti pravega organizatorja našega dela prireditve, kot je to že bilo. TS Radenska je v svoj program dela zapisala med drugim tudi udeležbo na množičnih tekaških prireditvah doma in v tujini. Ker pa na Kapeli ni primerne infrastrukture za vse aktivnosti Martinovega teka in pohoda, čeprav je volje in pripravljenosti dovolj, moramo najti pravo rešitev, saj s prireditvijo ne smemo odnehati, moramo pa razbremeniti Bratončane, da bo delo predvsem zanje lažje in manj obremenjujoče.

Neverjetno število mladih udeležencev na vsakoletni prireditvi je jamstvo, da se bo tradicionalni tek in pohod nadaljeval. Pa tudi skozi vsa ta leta stkana iskrena prijateljstva med udeleženci in z organizatorji se ne morejo kar tako pozabiti. Pozdrav ob slovesu »Na svidenje prihodnje leto!« nas obvezuje, da se bomo naslednje leto spet srečali.

Rudi Babošek

Štart jubilejnega 30. Martinovega teka, pohoda in kolesarjenja Radenci - Bratonci pohoda

Intervju Valentinom Škrabanom, mojstrom kovačije

Čas, ko so največ veljale marljive roke

Kdo si dandanes predstavlja življenje brez vseh mogočih strojev? Le ljudje, ki so poznali tak način življenja in dela. Modernizacija dela je izpodrinila nekatere, nekoč tradicionalne obrti. Eno izmed teh tradicionalnih, danes pa že skoraj pozabljenih obrti, je tudi kovaštvo. Kovač Valentin Škraban in njegova družina iz Dokležovja so še eni izmed redkih, ki imajo kovačijo. Preko njihovih izkušenj si lahko vsaj delno predstavljamo, kakšno je bilo delo na kovačiji takrat, ko se je vse izdelovalo in opravljalo ročno, brez pomoči strojev.

Začnimo, kot vedno, na začetku. Kako ste se spoznali s kovaštvom?

Kovaštvo je veljalo za našo domačo obrt, zato smo se te dejavnosti učili vsi bratje. Zaključili smo kovaško šolo, ki je bila takrat v Križevcih pri Ljutomeru. Domača kovačija je bila zgrajena leta 1937, sicer pa je kovaštvo v naši družini že štiri generacije. Sam sem kovačijo prevzel leta 1966, ko sem opravil mojstrski izpit. Upravljal sem jo vse do leta 1997, nato pa sem se upokojil. Med drugim sem bil kot kovač zaposlen tudi na posestvu v Beltincih, tako da me je kovaštvo spremljalo celo življenje.

Kako bi opisali kovaško obrt v

preteklosti? Je bila v družbi cenjena?

Kovaštvo je bilo v tistih časih zelo cenjeno, kajti vse je bilo še leseno, ni bilo še niti vozov z gumijastimi kolesi, pač pa le z lesenimi. Zato se je moralo vse ročno kovati. Izdelovali smo vozove ter drobne pripomočke za kmetijska in poljedelska opravila. Ker nič ni bilo elektrificirano, je bilo vse še težje. Pri peči smo imeli iz usnja narejen pripomoček z ročico, ki je ustvarjal zrak, da je potem gorelo. To je delovalo na podoben princip kot harmonika. Danes pa vse deluje preko elektrike. Cenjeni pa so bili tudi kovači.

Se je z leti, ko ste prevzeli kovačijo, delo stopnjevalo ali upadalo?

V 70. letih in do polovice 80. let je bilo precej dela v kovačnici, potem pa je začelo rahlo upadati. V 70. letih smo zagotovo naredili več kot 100 vozov. V današnjih časih pa tu v okolici ni kovača, dejavnost je skoraj izumrla. Pri nas kovačnica še stoji, tudi orodje je še. Občasno tudi še obratuje. Mislím, da so v Prekmurju še kakšni štirje, pet kovačev. Če pa zdajšnje stanje primerjam s preteklostjo, lahko povem, da je bila takrat kovačnica skoraj v vsaki okoliški vasi. Na Ptujju je bila tudi kovaška šola, v kateri so se šolali bodoči mojstri kovačije.

Se je dalo od kovaštva dobro živeti,

ali ste iskali tudi druge vire zaslužka?

V naši družini je moral moj oče s kovačijo preživljati deset ljudi. To takrat ni bilo ravno lahko. Zato je bilo skoraj pri vsaki družini še nekaj obdelovalne zemlje in živine, s čimer smo si pomagali lažje preživeti. Samo z delom v kovačnici ni bilo toliko prihodkov, da drugega ne bi bilo treba početi. Poleg tega smo morali plačevati tudi davek. Imeli smo pavšal, kar je pomenilo, da koliko nam je določila občina, toliko davka smo plačali. Torej, če je bilo delo, potem je bil denar. Če pa dela ni bilo, pa je tudi denarja primanjkovalo. Nikoli nismo vedeli, ali bomo zaslužili. Kot primer lahko povem, da smo v obdobju 1974-1985 masovno izdelovali vozove. Takrat se je dalo dobro zaslužiti in dobro živeti.

Katere izdelke oziroma popravila ste najpogosteje delali?

Najpogosteje smo izdelovali ograje, balkonske ograje, pogonska kolesa za bagre, železo, potrebno za gradnjo, vozove. Potem pa tudi kmetijske usluge, kar je pač kdo prinesel na popravilo: kose, sekire, rezila, krampe. V našo kovačijo so prihajali ljudje iz petih, šestih vasi, kajti z leti se je število kovačij manjšalo. Največ je bilo vsekakor poljedelskega in gozdarskega orodja. Med drugim pa sem podkoval tudi konje.

Ste na kovačiji delali sami ali skupaj z vajenci?

Delal sem sam. Imel sem tudi dva vajenca, prvega v letu 1967 in drugega v letu 1969. Leta 1966 sem kupil prvi varilni aparat, prej pa sem vse delal ročno. Prvo električno kladivo pa sem kupil med leti 1976 in 1978.

Ste vodili kakšen krožek, kjer ste mladim pokazali, kako se kuje?

Krožka nisem vodil, sprejemal pa sem obiske otrok iz krajevne osnovne šole, običajno je prihajal tretji razred. Takrat sem jim predstavil našo dejavnost, odločil pa se za ta poklic ni nihče.

So bili nekoč kovani izdelki dragi ali so si jih lahko vsi privoščili?

Vsak dober gospodar je toliko prihranil, da si je kupil nov voz. Takrat namreč še ni bilo traktorjev, zato so vsa

Na fotografiji od leve proti desni: sin Valentin, mojster kovačije Valentin ter žena Anika

poljedelska dela opravljali s pomočjo konjev ali krav. Prvi traktorji so se pri nas začeli pojavljati po letu 1970, mi pa smo ga kupili leta 1976. Za izdelke pa lahko povem, da so si jih privoščili vsi, ki so cenili svoje delo. Moje delo ni bilo ne vem kako plačano. Vendar so si kmetje te usluge privoščili, tako da sklepam, da je bilo zadosti poceni, da si je lahko normalen človek to privoščil. Predvsem je bil prisiljen v to.

Vi ste se prenehali ukvarjati s kovaštvom. Je vaša domača obrt kdo prevzel?

Tako je, jaz sem se upokojil. Sin pa je v tej stroki, po poklicu je mednaro-

dni varilski tehnolog. Tudi on še kuje, vendar nima obrti. Posluhuje se zgolj honorarnega dela.

Ste prejeli za to dejavnost kakšna sredstva, ali ste si vse morali zagotoviti sami?

Ne, prejeli nismo nikakršnih sredstev. Tudi posojil nismo najemali, ampak smo si vse zagotovili sami.

Bi rekli, da se je danes s kovaštvom težje ali lažje ukvarjati?

Po eni strani je lažje, ker je dandanes veliko strojev. Po drugi strani pa je težje, saj se vse manj ljudi ukvarja s kmetijstvom. Posledično je tudi manj kmečkega orodja, ki bi ga bilo potreb-

no popraviti. Če danes želi kdo voditi kovačnico, mora imeti predvsem kapital za vse aparate, ker bi se z orodjem izpred petdesetih let težko ukvarjal s kovaštvom.

Imate kakšne želje v povezavi s kovaštvom in kovačijo?

Ja, imamo. Želimo vsaj občasno še kaj narediti. Menimo pa, da je kovaštvo premalo razširjeno in premalo ljudi pozna to obrt.

Ines Baler

Indija Koromandija v živo ...

Melinčki globtrotter v Indiji

Pred enim letom se je sin Milan preselil iz ameriškega Oregona v indijski Bombaj in mi s tem omogočil novo destinacijo za potovanje.

Stara ljudska pravljica prikazuje Indijo Koromandijo kot bajno bogato deželo, kjer živijo srečni ljudje, ki imajo hrane na pretek, posebno mleka in mlečnih proizvodov. V resnici je Koromandija del jugovzhodne indijske obale, ki ima sicer veliko naravnega bogastva. Od začetka 17. stoletja dalje so za njen razvoj precej zaslužne tudi trgovske postojanke, ki so jih tu vzpostavili Angleži (gl. mesto Madras) ter Francozi (Pondichery...). Še pred njimi pa so na zahodni obali Indije imeli trgovske postojanke Nizozemci in Portugalci. Leta 1858 so Angleži cel indijski podkontinent spremenili v svojo kolonijo.

Indija je kljub več tisočletni kulturi in naravnim bogastvom sorazmerno nerazvita država, polna protislovij. V bližini velikih in razkošnih vil je polno malih koč, v katerih prebivajo revni ljudje, ki imajo predvsem veliko otrok. Kjer je nekaj zelo bogatih, tam je po navadi tudi veliko revnih. Sicer pa v Indiji nihče ne umira od lakote, saj je podnebje zelo ugodno za pridelavo riža in drugih žitaric, predvsem pa za vrtnarstvo. Krivdo za glavni vzrok zaostalosti je treba pripisati predvsem raznim verovanjem... Mi kristjani imamo samo

eno božanstvo in še to zadnje čase zanemarjamo. Oni pa imajo na desetine božanstev, ki jih častijo z nezmanjšano gorečnostjo.

12 % Indijcev je muslimanske, velika večina (okr. 80 %) pa hindujske vere. Ta vera uči, da morajo ljudje živeti v okviru kaste (razredov), v kateri so bili pač rojeni. Ta model družbene ureditve so si zamislili 'Brahmani', ki so kot verski in politični voditelji z vsemi privilegiji na vrhu štirih glavnih kast. V drugem razredu so 'Kšatriji', katerih poslanstvo je vojaška služba in skrb za ohranjanje reda. V tretji kasti so 'Vaišiji', ki skrbijo za proizvodnjo in opravljajo uslužnostna dela oz. obrtne dejavnosti. Najnižja plast tega družbenega reda so 'Šudri', ki morajo opravljati najtežja in najbolj umazana dela.

Od leta 1950 so sicer kaste uradno prepovedane in so pred zakonom vsi državljani enaki. Posebno v mestih so kaste praktično izginile. Na podeželju pa se teh verskih tradicij še oklepajo, posebno tisti, ki imajo od njih koristi, na drugi strani pa zaostala raja. Tu je potrebno omeniti, da je okrog 25 odstotkov Indijcev in kar 50 odstotkov Indijk nepismenih. Kot vemo, pa je s človeškimi možgani zelo lahko manipulirati. Tako kot mi težko razumemo, zakaj hindujci častijo celo krave, tako tudi oni ne morejo razumeti, zakaj imamo kristjani na križ pribitega boga. Verovanja so pač skrivnost... Da je pri

njihovih kravah res nekaj svetniškega, sem spoznal, ko sem opazoval, kako skromno živijo – ob poti pasejo prašno in suho travo (da ni treba kositi...), povrh pa še dajejo dobro mleko. Sicer pa, dokler je vera samo upanje, ki daje življenju smisel, je v redu. Hudo pa je, če nekdo človeka prepriča, da bo šel v nebesa, če v imenu vere ubija drugače misleče in pri tem celo žrtvuje svoje življenje. Zaradi takih fanatikov so mnogi indijski politiki, ki so poskušali izvesti reforme v korist enakopravnosti in blagostanja vseh državljanov, nasilno izgubili življenje.

Vsekakor je v državi, ki ima več etničnih in verskih skupin, veliko lažje vladati z enopartijskim političnim redom, kar na primer dokazuje velika čezhimalajska soseda, Kitajska, ki je za dosego 'ekonomskega čudeža' z enostranskimi odloki omejila število rojstev, zatrla vpliv religij na družbeno življenje in podobno. Indija pa je po številu prebivalstva največja demokratična država na svetu, ki ima več strank, predvsem pa je pod močnim vplivom verskih tradicij. Pri tem je treba poudariti, da je nekdanji indijski voditelj Mahatma («velika duša») Gandhi izbojeval osvoboditev Indije izpod angleške kolonialne oblasti na miroljuben način in da po osvoboditvi ni bilo radikalnih sprememb, kot marsikje drugje.

V mestu Bombaj – oz. Mumbai, kot se od leta 1995 uradno imenuje v je-

ziku 'marati', na čigar območju (zv. država Maharaštra) se nahaja – je ob popisu leta 2001 živel 12 milijonov prebivalcev. Po zadnjih ocenah pa danes šteje desetkrat več prebivalcev, kot kot jih ima vsa Slovenija. Bombaj je največje indijsko pristanišče (verjetno tudi največje v vsej Aziji), preko katerega se izvažata 40 % indijskega blaga. 25% industrijske proizvodnje Indije je skoncentrirane v Bombaju, zato ni čudno, da je mesto enoizmed najbolj onesnaženih na Zemlji. Ta čas v Bombaju povečujejo letališče, in ko bo dograjeno, bo menda največje na svetu. To je ogromno, prav faraonsko gradbišče, vendar pa dela potekajo brezhobno, ne da bi bil pri tem oviran že obstoječi gosti letalski promet.

Že prvo uro v Indiji sem bil začuden nad cenami; sin je namreč za 15 km vožnje s taksijem plačal dva evra manj, kot sem jaz prejšnji dan v Evropi plačal za 850 metrov. Ta njihov taksi je rikša; vozilo na treh kolesih s streho nad glavo, vendar brez oken, saj ta zaradi stalne vročine (med 20 in 35 stopinjami Celzija) niso potrebna. Včasih je bila rikša na človeško vleko, tokrat pa jo poganja 80 cm³ motor. Kljub majhnemu motorju pa voznik spravi vanj po 4 turiste s prtljago vred. Takšen taksi dobite ob vsakem času in kjerkoli ga potrebujete, v mestu ali na podeželju.

Ko me je naslednji dan sin z motorjem (... da sva se cik-cak lažje prebijala skozi gnečo) peljal po mestu in mi razkazoval znamenitosti Bombaja (rezidence veljakov, muzeje, razna sveetišča...) sem, opazujoč promet, razumel, zakaj imajo hindujci toliko božanstev. Istočasno so bili na ulicah in avenijah tovornjaki, avtobusi, avtomobili (od malega tataja do največjega rolls-royca), motoristi, kolesarji..., ki so švigali na vse strani, ne da bi se držali predpisov, kakršni veljajo v Evropi. Vmes so še pogosti vozički na človeško vprego, s katerimi dostavljajo sadje in zelenjavo ter drugo blago v zabojih. Pešci prečkajo cesto, kadar je kaj presledka. Sredi tega vrveža pa se še občasno sprehaja kakšna sveta krava. Ko sem to opazoval, sem imel občutek, da ta promet urejajo nevidna božanstva, kajti vse to poteka skoraj brez nesreč in večjih zastojev. Sin mi je rekel, da je v šestih mesecih, odkar živi v Bombaju, videl samo dve prometni nesreči in še ti sta bili brez hujših posledic. Sam sem videl, kako je na križišču avto podrl kolesarja. Ta je takoj vstal, postavil pokonci tudi kolo, nato pa z roko pomahal vozniku, ki ga je podrl, nakar sta nadaljevala vsak svojo pot. Res pa je, da vozijo bolj počasi, brez vsake nervoze, ker se jim ne mudi tako, kot nam Evropejcem... Če kdo izsili prednost, mu drugi popusti-

jo, ne da bi se razburjali. Ponekod na vogalih ulic sem sicer opazil policiste, ki pa nemočno ali celo z zadovoljstvom gledajo ta promet, ki poteka brez večjih zapletov. Ponekod so tudi semaforji, vendar sem večkrat videl, da so vozniki peljali naprej, ne da bi počakali na zeleno luč. Prepričan sem, da bi za take prekrške slovenski policisti (po evropskih predpisih) v enem tednu napolnili izpraznjeno državno blagajno.

Kulturni spomeniki, katerih večina spominja na kolonialne čase (rezidence guvernerjev, princev in princes, maharadž ..., ki so spremenjene v muzeje), še posebno pa verski objekti, so lepo vzdrževani. Čeprav je v Indiji le 2,4 % kristjanov, je posebno v Bombaju ne navadno veliko krščanskih cerkva, med njimi zelo lepa sirijska krščansko-pravoslavna cerkev.

Od kolonialnih oblasti so Indijci ohranili celo prometne navade, saj vozijo po levi strani ceste, tako kot v Veliki Britaniji.

Zaradi onesnaženega zraka v Bombaju se je sin zbal, da se bom 'zadušil', zato sva po treh dneh odpotovala za en teden na jug, v zvezni državi Kerala (tu je tokrat na oblasti komunistična stranka...) in Tamil-Nadu, kjer je okolje bolj čisto in zdravo. V hribovitih predelih tega območja so predvsem veliki in lepi nasadi čaja, v manjši meri tudi kave ter rastline raznih začimb (poper, vanilija...) in oljnih semen. V nižinskih predelih so riževa polja. Na obrobjih rastejo kokosove palme, banane in drugo tropsko sadje. Tu so v divji naravi pogosto vidni prosto živeči sloni, opice, divji prašiči in druge eksotične živali.

Zadnja leta prihaja v Indijo vedno več turistov iz Amerike in Evrope, saj so za njihov denar indijske turistične storitve zelo poceni. Na splošno so Indijci pošteni, prijazni in vedno pripravljeni napraviti uslugo, ne da bi pri tem pričakovali protiuslugo. Z njimi lahko izmenjamo ne le trgovsko blago, ampak tudi občečloveške vrednote, kot so potrpežljivost, solidarnost, strpnost ... Mi pa lahko njim posredujemo malo več smisla za red in disciplino ter občutek za enakopravnost...

Franc - Branko Maršič s sinom Milanom na potovanju po Indiji

Franc - Branko Maršič

Božični Dunaj

December naj bi bil najbolj čaroben mesec v letu, saj že ob omembi vsi takoj pomislimo na pisane lučke, ki nas spremljajo na vsakem koraku in drobne snežinke, ki vzbudijo otroke v nas. Božično-novoletni prazniki so za marsikoga nedvomno najlepši čas v letu, saj jih povezujemo z družino, prijatelji in prijetnim vzdušjem, v zavetju toplega doma, ob dobri hrani in pijači.

Vendar pa čutimo božično vzdušje skozi cel december in škoda bi bilo ta mesec preživeti doma. Božični sejmi po evropskih prestolnicah kar kličejo po obisku in če imate prosto soboto, jo lahko na ta način čudovito izkoristite. Eden najlepših božičnih sejmov v Evropi se nedvomno odvija v avstrijski prestolnici Dunaj, ki je od nas oddaljen 240 km po lokalnih cestah ali dobrih 300 km po avtocesti. Trg pred mestno hišo se od 12. novembra do 24. decembra spremeni v božično pravljico, zaznamovano z vonjem po medenjaki in kuhanem vinu. Že v letu 1296 so trgovci na pobudo tedanjega cesarja Albrechta organizirali božični sejem,

na katerem pa so prodajali izdelke iz tekstila in ostale stvari, ki so se takrat prodajali po sejmi. V 16. stoletju so na prvem Thomasmarktu začeli ponujati še medenjake, punč in ostale sladice in v 19. stoletju so sejmi dobili današnjo podobo.

Danes je božični sejem že tradicija in lani sem se tudi sama sprehodila med stojnicami, polnimi božičnih okraskov in med drevesci, okrašenimi z nešteto lučkami. Božič naj bi bil čas toplote in povezanosti, nepreglednih množic pa po navadi ne povezujemo ravno s tema pojmomoma.

A celo obiskovalci tega sejma se zdijo božični, veseli in drugačni kot preostale dni v letu. Kot da pravljичne podobe ljudi začarajo in jih potegnejo vase. Toplo oblečeni ljudje se grejejo od kupici kuhanega vina, veseli otroci pa vlečejo starše k stojnicam s piškoti in ostalimi dobrotami, ki so z mamljivim videzom in še bolj omamnim okusom prava paša za oči in brbončice. Angelčki, pisane lučke in neznana naelektrenost v zraku ogrejejo srce in duha ter

Eden najlepših božičnih sejmov v Evropi se nedvomno odvija v avstrijski prestolnici pred mestno hišo

so nedvomno nekaj, kar je vredno doživeti.

Helena Balažic,
Dokležovje

Moja pot na Triglav

Majev in Zalin prvi poskus vzpona na Triglav

Že pred letom dni, ko smo se odpravili pod severno steno Triglava, smo sklenili, da ga drugo leto "napademo" in dosežemo njegov vrh.

Bil je zelo vroč julijski vikend, ko smo se v četrtek proti večeru odpeljali na Rudno Polje, kjer smo prespali. Tam je bilo že veliko ljudi, saj smo naš pohod združili s Pohodom vojnih in policijskih veteranov. To je bil 27. spominski pohod. Nahrbtnike smo pripravili že zvečer, zjutraj nam je babica pripravila le hrano. V hladnem petkovem jutru smo se tako podali na pot: dedek, Maj in jaz, in seveda še veliko drugih. Babica ni šla z nami. Pot do Vodnikovoga doma je bila zanimiva in niti ne pretežka. Po krajšem počitku smo pot nato nadaljevali do kočice na Planiki, ki je na višini 2408 m. Tam nas je počakal gorski vodnik. Le-ta naju je z Majem nave-

zal, saj je bila od tu naprej proti Malemu Triglavu pot zelo zahtevna, pa tudi noge so postajale bolj trde. Zbranost je morala biti 100%, saj je samo en napačen korak tam lahko usoden. Toda vrh Triglava se nam je "smejalo" in želja, da dosežemo njegov vrh, je bila močnejša od vsega drugega. Vendar, ko smo se z Malega Triglava vzpenjali proti vrhu, se je vrh Triglava zavil v gosto meglo. Začelo je grmeti, strele so kar sikale okrog nas. Takrat je bilo še kakšnih 15-20 min do vrha, a se je dedek odločil, da se spustimo nazaj dol. Ni mi bilo vseeno: "Še malo, še malo," sem vztrajala, a dedek ni popustil. Ozračje je bilo naelektreno, da so nam lasje stali pokonci. Obrnili smo in se vračali proti Malemu Triglavu, kjer smo prej pustili nahrbtnike. Ko

je začelo deževati, je padala tudi sodra. Od znoja mokra oblačila je zdaj močil še dež. Pot je bila tokrat še težja, pa tudi časa in prostora za počitek ni bilo, saj se je kolona ljudi kot jara kača pomikala za nami proti Malemu Triglavu in naprej proti Kredarici. Premočeni in premrženi smo prišli do Kredarice, kjer je bilo vse polno ljudi, ki so veselo peli.

Čez kakšno uro, ko je bilo nevihte konec, pa se nam je vrh Triglava spet "smejalo". Sklenili smo, da ga ponovno "napademo" drugo leto. Prespali smo v domu na Kredarici in se zopet zgodaj zjutraj odpravili navzdol. Opazovali smo gorsko cvetje: lilije, encijan ter druge raznobarne rožice, Maj pa je opazoval in polnil nahrbtnik z zanimi-

vimi kamenčki. Ob vrnitvi je bila spodaj proslava. Vsi so nas hvalili (z Majem sva bila najmlajša udeležnica) in nam govorili, da je pogumnejši tisti, ki zna pod vrhom odnehati, kot tisti, ki brezglavo rine v nevarnost. Gora bo počakala, so modrovali. Na Rudnem Polju smo ostali še en dan, kjer smo spoznali reprezentanco naših biatloncev, ki so bili na pripravah, nato pa se v nedeljo odpravili proti domu. Seveda ne naravnost, ampak še v Bohinjsko Bistrico na avtovlak, s katerim smo se odpeljali do Mosta na Soči. Potem smo obiskali sorodnike na Vipavskem, nabrali nekaj zabojčkov sladkih marelic, potem pa veselo domov.

Zala Janža, 6.A

30. Martinov tek, pohod in kolesarjenje

Kar precej se nas je zbralo. Za pohod med Kapelo in Bratonci se pripravljamo "pri preši TD Klopotec Kapela". Nekaj se nas je pripeljalo z avtobusom iz Bratoncev, vsi drugi in člani TD Klopotec Kapela pa so nas pričakali na startu. Sam sem kar malo vznemirjen, ker bom tokrat že tridesetič hodil med dvema Martinoma.

Začnemo pohod. Ena skupina s Silvom je že odhitela, ostali pa po svoje hodimo po teh petih vrhovih od Kapskega do Murskega vrha. Kar lepa skupina smo. Imamo tudi »vicmaherjaka« - vsakih nekaj minut "izstrelili" dobro šalo in tako je pot lažja. Hitro smo v gozdu nad Vučjo vasjo. Lepe jesenske barve nas navdušujejo. Pešačimo skozi Vučjo vas proti mostu čez Muro proti okrepčevalnici pri «Bratončarju» v Malih Bakovcih. Sam se dolgo ne zadržujem, vzamem sendvič, spijem čaj, vzamem še vodo in nadaljujem pot. Vem namreč, da bom šel čez Müzge. Tako tudi je - sam hodim čez kanal in mimo lovske hiše Bakovci. Pot ni preveč blatna in lepo mi je. Uživam v hoji in preišlujem o prehojenih tridesetih pohodih. Kaj vse smo doživeli: sneg, dež, lepo vreme.. Samo zdaj smo trideset let starejši in težje hodimo. Vesel pa sem, da sem še vedno zraven! Pridem

na kolesarsko stezo med Dokležovjem in Bratonci, nato mimo Pila, čez progo in že vidim krajevno tablo Bratonci. Še malo po cesti med hišami in že sem pri domačem vaškem domu.

Res sem vesel, da mi je kar dobro uspelo tridesetič prehoditi to lepo pot. Upam, da bomo s pohodi nadaljevali, čeprav Viragov Tinek pravi, da še 31. pohod, potem pa...??

Vse najboljše obema Martinoma - Viragu in Srešu! Vesel sem, da smo »izumili« ta pohod. Letos je bilo 167

udeležencev, ki so pot prehodili, pretekli ali prekolesarili. Prišli so iz celotnega Pomurju, tako da se sprašuješ, ali je res. Ko smo začeli, so se nam nekateri smejali, danes pa...

Rekreacija se je pravzaprav začela s tremi Maratonih treh src po Sloveniji: Radenci, Bovec, Kranj. Danes hodi, teče, kolesari...veliko ljudi. Tako je prav - da bomo Slovenci bolj zdravi!

Bratonci, 07.11.2012

Stanko Sreš

Že trideset let je Martinov tek, pohod in kolesarjenje tudi družabni dogodek, ki povezuje generacije

Pintarska družinska dediščina pri Küzmovij

Začetki sodarstva oziroma pintarstva na naši domačiji Küzma segajo v leto 1921, ko je z obrtjo začel naš pradedek Ivan Küzma (1887–1946), kateremu je takrat sodarstvo predstavljalo predvsem dopolnilno sezonsko dejavnost na kmetiji.

Kasneje je obrt prevzel njegov sin Anton Küzma starejši (1923–), naš dedek (ki še sedaj včasih prime v roke doge in pomaga svojemu sinu v delavnici pri izdelovanju sodov). Izdeloval je predvsem škafe, sode za vino, kadi in vedra za vodnjake in prenašanje vode. Obrt je počasi in vztrajno širil in svoje izdelke začel prodajati in predstavljati na različnih vaških sejmih po Prekmurju. Na začetku je bilo vse delo ročno in prvi pripomoček, s katerim si je takrat precej poenostavil delo, je bil leseni oblič, kasneje so sledili še ostali pripomočki, kot so ročni leseni utornik, leseni spahovalnik, leseni vijaki za krivljenje sodov, skoblič za izdelavo perapodna, ročni sveder, leseno šestilo... Veliko orodja iz tistih časov smo uspešno restavrirali in razstavili ga bomo v novem sodarskem muzeju, ki ga urejamo z namenom ohraniti družinsko dediščino.

Z razvojem podeželja v 60-ih letih se je povečala tudi pridelava vina, kar je imelo za posledico večje povpraševanje po sodarskih izdelkih, s tem pa so se pojavili tudi primerni stroji za sodarje. Tem novostim se je odzval tudi naš dedek Anton in si z nakupom strojev primerno posodobil delavnico. Tako si je nekoliko olajšal težko delo. V tistih časih mu je obrt že predstavljala glavni vir zaslužka in največ sodov v takratnem času je prodal v bližnje Lendavske gorice, na Goričko in v okolico Varaždina in Čakovca na Hrvaškem. Vsake toliko časa je sode prodal tudi v vinorodno Dalmacijo. Transport sodov v tistih časih je bil izjemno težaven, saj se je tovor večinoma prevažal s konjsko vprego, redko s tovornjakom.

Leta 1976 je sodarsko obrt uradno

prevzel naš oče Anton, sin Antona Küzme starejšega in si kmalu za tem na novo sezidal, moderniziral in strojno posodobil svojo delavnico, sočasno pa tudi razširil ponudbo sodarskih in lesnih izdelkov, s pomočjo interneta pa povečal tržišče na različne dele Slovenije, Hrvaške, Avstrije, Italije, Nemčije. Vsake toliko časa kaj proda tudi preko oceana. Pri oglaševanju preko svetovnega spleta smo pomagali otroci in uredili vse potrebno, da nas interesenti najdejo. Naša spletna stran je www.sodarstvo.si.

Na domačiji Küzma smo zadnjih 15 let velikokrat sprejeli in gostili različne skupine obiskovalcev (izletnike, vinogradnike, kolesarje... turiste iz bližnjih termalnih zdravilišč...) in tako se nam je porodila misel, da doma uredimo muzej, znotraj tega pa pristno podeželsko prenočišče.

Letos praznujemo 91. obletnico sodarske družinske tradicije in da ohranimo to enkratno darilo naši družini od našega pradedka Ivana in dedka Antona, smo se lansko leto, ko smo praznovali devetdeseto., okroglo obletnico sodarske tradicije, prijavi na razpis LEADER. To je razpis, ki je namenjen prebivalcem podeželja na območju Občine Beltinci in ostalim občinam območja LAS (Lokalna akcijska skupina) Pri dobrih ljudeh. V projektu smo sodelovali s Krajevno skupnostjo Gančani in turističnim društvom SODAR Gančani.

Prijavili smo projekt z nazivom PINTARSTVO – podeželski turizem in kulturna dediščina. Z njim smo uspeli in počasi se bližamo implementaciji zastavljenega cilja in uresničitvi rezultatov projekta.

Na domačiji Küzma smo ponosni na našo družinsko tradicijo, ki se je uspela ohraniti iz roda v rod. Ponosni smo, da bomo s pomočjo LEADER in lastnih sredstev pripomogli k ohranjanju kulturne dediščine, prikazovanju in predstavitvi tradicionalne obrti, ki je značilna za podeželsko vas Gančani. Turistična nastanitev na domačiji Küz-

ma se bo postopoma razširila v prikaz in predstavitev pintarstva oziroma sodarstva obiskovalcem/turistom, ki bodo v obliki individualne delavnice in slogana »Probaj, kak se pri pintari lagef napravi«, lahko preizkusili svoje sposobnosti.

V vasi Gančani je še ne dolgo nazaj delovalo 12 sodarskih mojstrov, od teh pa smo ostali edini, ki imamo prijavitelno sodarsko obrt in izdelujemo sode in druge lesene izdelke. Smo tudi eni med redkimi, ki popravljamo in obnavljamo stare sode. Z željo, da tradicija ne ugasne in se prenese naprej na četrto generacijo- sina Antona (najmlajšega) ali hčerke Gabrijelo, Mirjano in Tadejo - si bomo še naprej prizadevali, da bodo LESENI izdelki iz naše sodarske domačije še zmeraj želi sloves doma in po svetu.

Na koncu bi se zahvalili vsem, ki ste kakor koli pripomogli k realizaciji rekonstrukcije muzeja, najbolj pa našim kupcem, naši družini, našim sorodnikom, sosedom, Krajevni skupnosti Gančani, turističnemu društvu SODAR, razvojni agenciji SINERGIJA in vsem ljudem, ki širijo dober glas o našem sodarstvu.

Spisali otroci Antona Küzma mlajšega: **Gabrijela, Mirjana, Tadeja in Anton.**

Oče Anton in sin Anton Küzma kramljata ob delu svojih rok

Leseni voziček

Iz knjige: Kerševan Rudi. Človek, ki je izpil reko (1998)

Zgodbe življenjske modrosti

V revni kmečki družini je bilo življenje iz leta v leto težje. Očeta še mlade družine je bolezen prikovala na posteljo, mati pa je od jutra do večera delala pri bogataših, da je družina lahko preživela.

Bila je dolga in huda zima. Najstarejši ljudje niso pomnili takega mraza, veliko ljudi je pomrlo. Sredi najhujšega mraza je takrat družini zmanjkalo drv. Pokrajina je bila ledena in zasnažena.

Skrbna mati je razmišljala, kaj storiti, prosila je Boga in skrivoma jokala. Vedno bolj je mislila na lep lesen voziček, ki ji ga je nekoč zapustil nenavaden prodajalec svilenih rut. Spomnila se je starega in bolnega popotnika, ki je takrat pri njih prenočil in tisto noč umrl. Srečen je bil, ker je umiral ob ljudeh v preprosti družini. Preden je umrl, je prijel gospodinjo za roko in ji dejal: »Voziček je moje življenje, ne prodajajte ga, z vami naj živi.«

Zvečer, ko je mraz še huje pritisnil, je mati odšla na podstrešje, dolgo gledala prekrasen voziček, snela z njega

polico, na kateri so nekoč bile rute, zakurila ogenj na odprtem ognjišču sredi velike izbe in se začudila. Svetloba in toplota plamena sta bili kot svetloba in toplota sonca. Do pomladi plamen ni več ugasnil. Velikokrat je morala dobra mati svojim vnukom pripovedovati resnično zgodbo o hudi zimi in lesenem vozičku.

Dobrota je kot plamen: razsvetljuje okolico in prijetno greje.

Za vas izbrala,
Lilijana Žižek

Sanitetni prevozi v vse zdravstvene ustanove po Sloveniji

Z vami pri reševanju problema prevoza!

Rešilna, nenujni reševalni prevozi, d. o. o., Tišina 1
Informacije - naročila: GSM: 041 674 467 – Janko Vrbančič

Hvala vsem,
ki nam
zaupate.

Vesel božič
in srečno novo leto!

